

Staffanstorps
kommun

GRÖNPLAN

För Staffanstorps och Hjärup

Antagen av kommunfullmäktige 2025-04-14

EKOLOGI GRUPPEN

Beställning: Staffanstorps kommun, Stadsbyggnadsförvaltningen genom
Violeta Belokozovska, Thomas Oskarsson, Thomas Lexén, Susanna Falck med flera.
Framställt av: Ekologigruppen AB
www.ekologigruppen.se
Telefon: 08-525 201 00
Slutversion: 2025-01-29
Uppdragsansvarig: Stina Linder
Medverkande: Petra Skarmyr, Nellie Linander, Maja Jensen, Emil Åsegård,
Jesper Arnström, Veronica Lennefors, Frida Lundgren, Maryam Bessouda, Malin Rizell
Foton: Ekologigruppen AB där inget annat anges
Framsida: Bo 97-parken foto: Sofie Nilsson, Atkins
Collage: Staffanstorps kommun, Susanna Falck
Illustrationer och kartor: Ekologigruppen AB
Internt projektnummer: 9286

Innehåll

Inledning	4
Förutsättningar	5
Bakgrund	6
Avgränsning	6
Planeringsförutsättningar	6
Staffanstorps översiktsplan 2020-2040	6
Andra kommunala planeringsdokument	7
Nationell lagstiftning	7
Allmänna intressen	7
Nationella mål	7
Staffanstorps kommun och den regionala grönstrukturen	8
Landskapet kring Staffanstorp och Hjärup	8
Skånes handlingsplan för grön infrastruktur	9
Grönstrukturen i tätorterna	11
Hjärup	12
Staffanstorp	14
Gröna strategier	16
Mål & inriktning	17
Vegetation - den viktiga byggstenen	17
Rekreation utanför tätorterna	17
Parkerna - Staffanstorps gröna guld	17
Utvecklingsförslag	18
Hjärup	18
Staffanstorp	20

Parker & grönytor	22	Ekosystemtjänster	64
Parker och grönytor	23	Ekosystemtjänstbegreppet	65
Parktyper	23	Värdering av ekosystemtjänster	65
Parkkaraktärer	24	Ekosystemtjänster i staden	65
Hjärups grönytor	25	Klassificering	66
Stadsparker	26	Klimatanpassning	67
Stadsdelsparker	28	Metodik för kartläggning	67
Fickparker	31	Biologisk mångfald	67
Staffanstorps grönytor	34	Pollinering	70
Stadsparker	36	Matproduktion	74
Stadsdelsparker	41	Bulldämpning	76
Natur-/rekreationsområde	54	Luftrening	78
Fickparker	57	Klimatreglering	80
		Flödesreglering	82
		Vattenrening	84
		Rekreation och hälsa	86
		Naturpedagogik	90
		Grönt kulturarv	94
		Multifunktionella ytor	96
		Kapacitets- och bristområden	96
		Grönare tillsammans	99
		Referenser	108

Inledning

Staffanstorp är en expansiv kommun med ambitionen att växa. Det gröna ställs inför både utmaningar och möjligheter i framtiden. Nya parker kommer att skapas och befintliga kommer att utvecklas. I områden som växer genom förtätning kan park och naturpark komma att tas i anspråk eller bebyggas helt. Samtidigt ställs det högre krav på parkerna då de ska fungera för fler människor och rymma fler funktioner. I detta sammanhang är det viktigt med en helhetsbild över grönstrukturen där befintliga värden säkerställs och nya skapas.

Omsorgen om de gemensamma vardagsrummen – parkerna, torgen och gatorna – är en av de viktigaste ambitionerna i utvecklingen av Staffanstorps kommun. Parker och grönområden är en förutsättning för den goda staden. Tillsammans med bebyggelse och kommunikationer är grönstrukturen en viktig hörnsten för att skapa en bra levnadsmiljö.

Aktuell forskning visar på ett klart samband mellan god hälsa och tillgång till grönområden. Ett exempel på det är att barn inte bara utvecklas fysiskt av daglig vistelse i grönområden -utan även koncentrationsförmåga och språkinläring förbättras påtagligt.

I arbetet med en Grönplan för Staffanstorps och Hjärups tätorter har valet gjorts att prioritera parkers och grönområdets sociala betydelse och de ekosystemtjänster som grönyttorna förser samhället med. Tyngdpunkten har lagts på befintlig eller planerad kommunal parkmark, rekreationsområden och viktiga offentliga platser och torg.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Bakgrund

Detta dokument är en uppdatering av Grönplan för Staffanstorp och Hjärup från 2010. Uppdateringen är gjord för att säkerställa kvaliteten på och tillgängligheten till de kommunala grönytorna. Även nyanlagda parker och grönytor som tillkommit efter 2010 finns nu med. Kommunen har också tagit fram en ny översiktsplan som pekar ut ramarna för tätorternas grönstruktur utifrån dagens situation. För att fördjupa analysen kring vilka olika värden som finns knutna till grönytorna i tätorterna har en kartläggning av ekosystemtjänster genomförts och införlivats i planen.

Syfte - både nulägesbild och framtidsvision

Grönplanen omfattar tätorterna Staffanstorp och Hjärup. Grönplanen är tänkt att fungera både som en nulägesbeskrivning och som en framtidsvision för hur Staffanstorps kommun ska planera och förvalta de kommunala parkerna och grönområdena i tätorterna. Den ska vara vägledande för beslut i allmänna skötsel- och naturvårdsfrågor samt vid fördelningen av resurser till befintliga parker. Den ska även fungera som underlag inför planering och anläggning av nya parker och vara ett stöd vid planläggning och intresseavvägning. Den är inte juridiskt bindande utan fungerar vägledande.

Avgränsning

Arbetet med grönplanen för Staffanstorp och Hjärup omfattar kartläggningar, strategier och utvecklingsförslag för grönytor på kommunal mark inom de båda tätorterna. De ytor som ingår omfattar allmänt tillgängliga grönytor inom tätorterna, med undantag av mycket små ytor. De ytor som ingår har kartlagts utifrån parkkvaliteter och ekosystemtjänster och presenteras tematiskt och geografiskt i grönplanens kommande delar. I följande delar av grönplanen beskrivs nuläge, utvecklingsförslag, kapacitet att generera ekosystemtjänster och parkinriktning för respektive yta. Avslutande kapitel ger exempel på konkreta åtgärder för att nå utpekade mål.

Planeringsförutsättningar

Staffanstorps översiktsplan 2020-2040

I översiktsplanen presenteras ett övergripande framtidsmål för kommunen:

”Staffanstorps kommun ska vara en trygg och attraktiv kommun med ett varierat bostadsutbud, goda kommunikationer, intressanta mötesplatser, kulturhistoriska, gröna och rekreativa värden sida vid sida med inspirerande företag och föreningsliv. Allt med människan i centrum och förankrat i den goda jorden.”

Kommunen arbetar med dessa frågor integrerat i den fysiska planeringen där ett ökat fokus på trygghetsfrågorna har arbetats in i planprocessen och kommer arbetas vidare med i genomförandeprocessen – det vill säga vid byggandet av kvartersmark, gator och torg liksom vid utformning av parker och grönområden.

Översiktsplanen föreslår flera nya rekreationsstråk från tätorterna ut i landskapet, till mossarna och längs åarna. Föreslagna stråk ska öka tillgängligheten till omgivande odlingslandskap och öka människors möjlighet till naturupplevelse och rekreation.

Inne i tätorterna pekas befintliga och framtida gröna stråk ut. I Hjärup lyfts Centruparken och Hjäruks park som särskilt betydelsefulla på tätortsnivå, så kallade stadsparker. I Staffanstorp lyfts Balders hage, Roos damm, Sockerbruksparken och Borggårdsparken som stadsparker.

Översiktsplanen pekar också ut ett generellt intresse för förtätning inom tätorterna Staffanstorp och Hjärup, samt lyfter fram behovet och nyttan av en aktuell grönplan som ett viktigt kunskapsunderlag i frågor som rör förtätning.

Andra kommunala planeringsdokument

Staffanstorps kommun har flera andra planer och program som kan användas vid exempelvis planering av naturvård, skötsel och/eller utveckling av stadsmiljöer som också är viktiga underlag i arbetet med grön- och blåstruktur, såsom Blåplan, Kulturmiljöprogram och en äldre naturvårdsplan (1995). Dessa har fungerat som underlag vid arbetet med grönplanen och kan komplettera grönplanen vid fortsatt utveckling av tätorternas grönbå strukturer.

Nationell lagstiftning

TVå nationella lagstiftningar som kopplar direkt till grönstrukturplanering är Plan- och Bygglagen och Miljöbalken. Plan- och bygglagen slår fast att behovet av parker, grönområden, lekplatser och annan utevistelse ska tas i beaktande vid planläggning.

Miljöbalken reglerar användande och skydd av mark- och vattenområden och ska säkerställa att områden med höga natur- och kulturvärden ska skyddas, och särskild hänsyn ska tas till behovet av grönområden i tätorter. I Miljöbalken finns även skyddslagstiftning såsom strandskydd, naturreservat, biotopskydd, fågelskyddsområden, Natura 2000-områden.

Allmänna intressen

Vid planläggning och lovavändanden är kommunen skyldig att ta hänsyn till allmänna intressen knutna till gröna värden. Det kan till exempel vara områden värdefulla för rekreation, friluftsliv, landskapsbild samt kultur- och natur-miljö (PBL 2 kap. MB 3 kap).

Nationella mål

Miljömålen

De nationella miljö kvalitetsmålen är en viktig utgångspunkt för kommunal grönplanering. Grönplanen kopplar till flera av miljömålen så som; God bebyggd miljö; Ett rikt växt- och djurliv, Myllrande våtmarker, Levande sjöar och vattendrag, Frisk luft och Ett rikt odlingslandskap. För God bebyggd miljö preciseras bland annat att det ska finnas natur- och grönområden och grönstråk i närhet till bebyggelse och att dessa skall vara av god kvalitet och tillgänglighet.

Friluftspolitiska mål

Sedan 2012 har Sverige 10 friluftspolitiska mål (se faktaruta) som syftar till att utveckla och bedriva åtgärder för att förutsättningarna för friluftslivsutövandet ska förbättras. Målen är framtagna för att stödja människors möjligheter att vistas ute i naturen och utöva friluftsliv där allemansrätten är en grund för friluftslivet. Vidare ska alla människor ha möjlighet att få naturupplevelser, välbefinnande, social gemenskap och ökad kunskap om natur och miljö.

Nationella friluftspolitiska mål

- Tillgänglig natur för alla
- Starkt engagemang och samverkan
- Allemansrätten
- Tillgång till natur för friluftsliv
- Attraktiv tätortsnära natur –
- Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling
- Skyddade områden som resurs för friluftslivet
- Ett rikt friluftsliv i skolan
- Friluftsliv för god folkhälsa
- God kunskap om friluftslivet

Läs mer på: naturvardsverket.se/amnesomraden/friluftsliv/

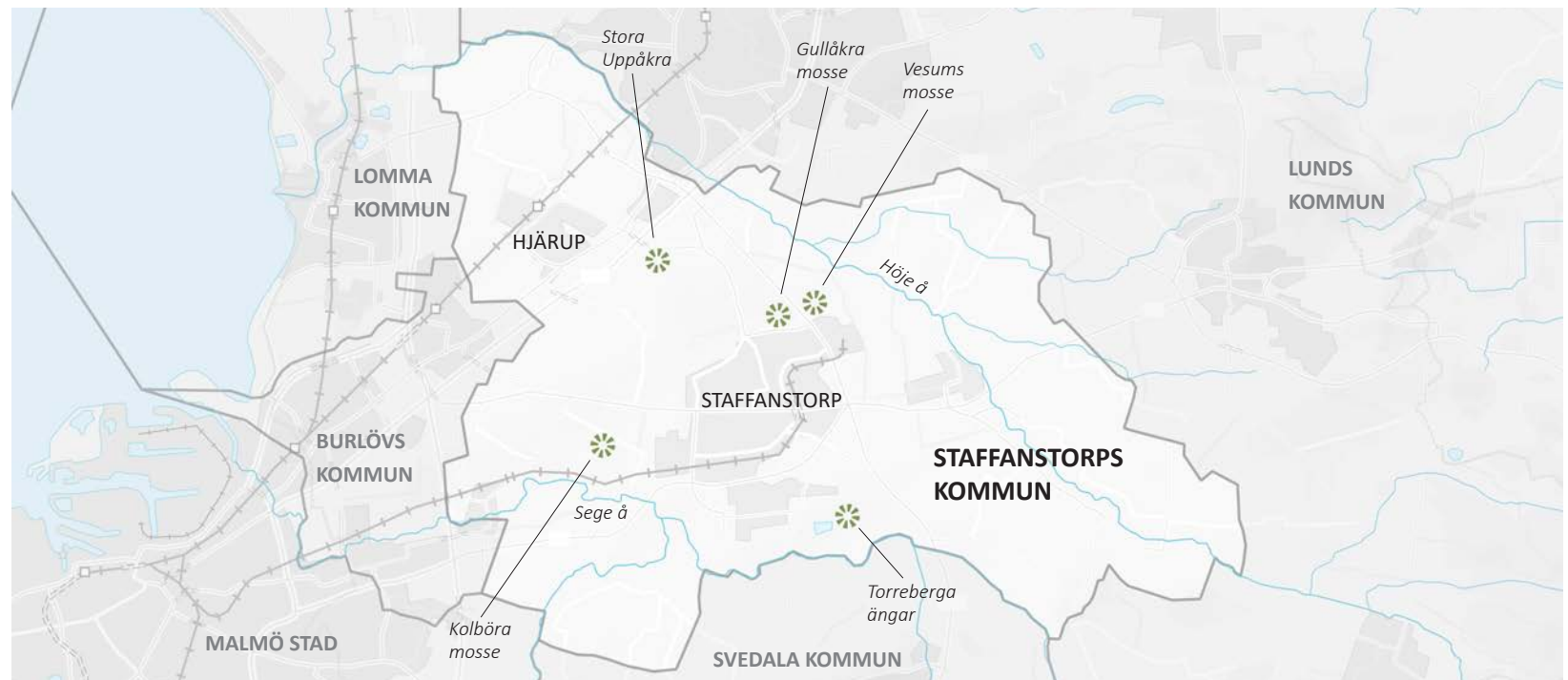
Staffanstorps kommun och den regionala grönstrukturen

Landskapet kring Staffanstorp och Hjärup

Staffanstorps kommun ligger i Skånes sydvästra del. Landskapet är öppet och starkt präglad av storskaligt jordbruk på de vidsträckta lerjordarna. I kommunens sydvästra del är landskapet lite backigare men fortfarande uppodlat. I övrigt är det Høje och Sege åars dalgångar som skapar topografi i landskapet. Vid Stora Uppåkra by finns också en liten höjdrygg. Här har rika utgrävningar av förhistoriska fynd gjorts och de berättar om att människor bott i de

här trakterna och brukat jorden under mycket lång tid. De många fynden och den stora ytan tyder på att platsen kan ha varit en av Skandinaviens största och mest långvariga järnåldersstäder.

Det öppna jordbrukslandskapet erbjuder vida utblickar och är Staffanstorps "havsutsikt". Samtidigt är de stora åkermarkerna är otillgängligt för friluftsliv och rymmer få naturvärden. De träd som finns är i hög utsträckning knutna till gårdar och byar. Kommunens

Grönplanen omfattar de gröna strukturerna inom tätorterna Staffanstorp och Hjärup. De gröna och blå värdena i tätorterna samspelar även med det omgivande landskapet. Kartan visar kommunens hela utbredning och de målpunkter utanför tätorterna som tas upp i dokumentet - här markerade med gröna "blommor".

mest betydelsefulla naturområden är de lite större våtmarksområden som finns kvar i jordbrukslandskapet; Torreberga ängar i öster, Gullåkra och Vesums mosse i anslutning till Staffanstorp samt Kolböra mosse i kommunens sydvästra del.

Staffanstorps och Hjärups läge i det öppna slättlandskapet gör att tillgången till större naturområden utanför tätorterna är begränsad. Åkerlandskapet med sina öppna vidder bjuder till vackra vyer men är svåra att ta sig runt i. Andelen allemansrättslig mark är liten vilket gör att kraven på park- och grönytor i tätorterna är stor. Ett sätt att tillgängliggöra jordbrukslandskapet har i Staffanstorp varit att arbeta med så kallade beträdor, det vill säga smala strängar av insatt vallgräs som lämnas obrukad längs åkerkanter och som kan användas som gångstråk. Detta är intressant att utveckla ytterligare kring tätorterna.

Skånes handlingsplan för grön infrastruktur

På regional nivå har Länsstyrelserna sedan 2015 uppdraget att ta fram handlingsplaner för grön infrastruktur. Planerna syftar till att vara ramverk för landskapsplanering av offentliga naturvårdsinsatser. Planerna ska också fungera som kunskapsunderlag för samråd och samverkan mellan olika aktörer och vara ett underlag för samhällsplanering och prövning.

Utifrån de skånska förutsättningarna har länsstyrelsen i Skåne valt att fokusera på sju naturtyper, så kallade insatsområden. För dessa har värdekärnor och värdestråk identifierats och åtgärdsförslag tagits

fram. Staffanstorps och Hjärups tätorter som bägge ligger i det öppna jordbrukslandskapet berörs i första hand av fyra av dessa insatsområden:

Tätortsnära och urbana miljöer

Åttioåtta procent av Skånes befolkning bor i tätorter. Den tätortsnära och bostadsnära gröna infrastrukturen blir därför mycket viktig för människors hälsa och välbefinnande. Gröna miljöer och strukturer inom och i anslutning till våra tätorter kan också ha stor betydelse för arter som har trängts undan från jordbruks- och skogslandskapet. Bland annat pollinerande insekter, fjärilar, skalbaggar, fåglar, små däggdjur och fladdermöss kan hitta en tillflyktsort i den urbana grönstrukturen. Gamla träd kan rymma både mycket höga ekologiska värden och höga kulturhistoriska värden genom att berätta om vårt biologiska kulturarv.

De största hoten mot urbana gröna värden är konkurrensen om marken som tränger undan grönytor till förmån för exploateringar, samt att miljön i staden är så utsatt med exempelvis höga temperaturer, torka och föroreningar att många arter inte överlever. Ytterligare ett hot är invasiva och exotiska arter. De utmaningar som lyfts kopplade till detta insatsområde är att prioritera grön infrastruktur i planarbetet, minska fragmenteringen av grönområden till följd av exploatering, förbättra tillgången till allemansrättslig tillgänglig mark samt att öka den biologiska mångfalden genom anpassad skötsel och medvetna växtval.

Gräsmarker

Gräsmarkerna i det skånska landskapet hyser stora värden kopplade både till biologisk mångfald, kulturmiljö och ekosystemtjänster. Till insatsområdet räknas alla gräsbärande marker i Skåne oavsett hävd och fokuserar på att bevara den biologiska mångfald och de ekosystemtjänster som är knutna till dessa.

De största hoten mot gräsmarkerna är otillräcklig eller för intensiv hävd och förändring av marken genom exempelvis dikning eller exploatering. Otillräcklig hävd leder till igenväxning och för intensiv hävd kan exempelvis vara när betesdjur släpps ut på marker innan värdefulla örter hunnit gå i blom och fröa av sig.

Kring Staffanstorp är de omgivande mossarna (Gullåkra/Vesum, Kolböra och Torreberga) utpekade som värdekärnor med stödhabitat för kategorin gräsmark.

Ädellövskog och ädellövträd i det öppna landskapet

Skånes ädellövskogar är den nordligaste utlöparen av de centraleuropeiska ädellövskogarna. Till ädellövträden räknas alm, ask, avenbok, bok, ek, fågelbär, lind och lönn. Ädellövet i det skånska landskapet hyser stora värden, bland annat är ungefär hälften av de rödlistade skogsarterna knutna till ädellövskog. Även

fristående träd i det öppna odlingslandskapet är viktiga genom att erbjuda livsmiljöer för många trädlevande arter och genom att skapa bryggor mellan skogsområden.

Kunskapsbrist och bristande återplantering av träd i landskapet är stora hot mot dessa värden då en avverkning snabbt kan radera höga värden som det tar mycket lång tid att återskapa. Kring Staffanstorp och Hjärup finns inga större skogspartier, däremot finns det höga värden knutna till solitära träd och alléer som pekas ut som värdekärnor för ädellövträd.

Våtmarker

Våtmarker bidrar med många värdefulla ekosystemtjänster, såsom att ta upp närsalter, jämna ut vattenflöden och öka landskapets förmåga att klara av torka och översvämningar. De har också höga biologiska värden knutna till sig, inte minst för häckande och rastande fåglar samt groddjur. Dock är många arter knutna till våtmarker numera sällsynta och hotade. Uppskattningsvis 90% av de skånska våtmarkerna har dikats ut men ambitionen nationellt är att 15% av de ursprungliga våtmarksmiljöerna skall återställas. I anslutning till Staffanstorp ligger Gullåkra och Vesums mossar, Kolböra mosse samt Torreberga ängar.

Grönstrukturen i tätorterna

Exploateringstrycket på mark i sydvästra Skåne är högt samtidigt som nästan hela Staffanstorps kommun består av högklassig jordbruksmark som behöver bevaras för framtida matförsörjning. Bra planering kräver hushållning av markresurserna och att dagens parker och grönområden måste fylla flera funktioner och fungera för många olika målgrupper. Det innebär att såväl gamla som unga och personer med funktionshinder ska erbjudas möjlighet till vistelse i parker och grönområden. För att staffanstorpsbornas behov av gröna miljöer skall tillgodoses behöver det därför finnas ett brett och varierat utbud av parker, natur- och rekreationsområden och särskilda fritidsområden lätt-tillgängliga i tätorterna.

Viktiga parametrar för hur parker och grönområden upplevs är bland annat om de inbjuder till vistelse, om det finns tydliga entréer, hur de är placerade i relation till bebyggelsen och vilka upplevelsevärden de erbjuder. Hur grönområden planeras och placeras i förhållande till omgivningen får på så sätt stor betydelse för hur mycket de sedan kommer att användas. Det är en utmaning för Staffanstorps kommun att synliggöra och lyfta fram befintliga parker och samtidigt utveckla nya så att invånarna känner att de har nära till intressanta och vackra parkmiljöer.

Staffanstorps och Hjärup består till stora delar av bebyggelse som kom till under 60- och 70-talen. Tätorternas struktur med breda

gröna stråk men få stora natur- och rekreationsområden eller parker är klassisk för den tiden och har både fördelar och nackdelar. En stor fördel är just de gröna stråken som inbjuder till promenader och rörelse och som genom sin separering från biltrafiken erbjuder en säker miljö för barn att röra sig i. Sammanhängande gröna stråk är också betydelsefulla ur ekologisk synvinkel.

Samtidigt är en del av dessa grönytor anonyma och saknar parkkvaliteter vilket kan göra att upplevelsen av tillgången på parktytor blir lägre än den faktiska tillgången. Detta gäller särskilt breda gräsmattor som flankerar gång- och cykelvägar utan att erbjuda exempelvis platser för lek, sittplatser, skuggande träd, artdiversitet eller andra parametrar som ger grönytan fler värden.

I både Staffanstorps och Hjärup har det skett en omfattande kompletterande bostadsbebyggelse på senare tid, och tätorterna fortsätter att växa. I de nyare områdena är grönstrukturen mer uppbyggd kring centrala, lite större parker med fler funktioner och parkkaraktärer, så som i Hjärups park och Vendelparken.

De olika typerna av bebyggelsestrukturer har olika fördelar och nackdelar och det blir i fortsatt utveckling viktigt att stärka parkkaraktärerna i de äldre parkstråken och samtidigt lyfta vikten av gröna stråk i de nyare områdena.

Hjärup

Hjärup är en tätort med cirka 5900 invånare. Genom tätorten går stambanan med station i Hjärup vilket ger goda kollektivtrafikförbindelser. Samtidigt innebär järnvägsspåret en stark barriär genom tätorten med få övergångar. Öster om järnvägen breder större delen av tätorten ut sig. Bebyggelsen består till stor del av enfamiljshus i 1 - 1 ½-plan. I de äldre delarna är trädgårdar väl tilltagna medan de mer nybyggda delarna i nordöstra tätorten har en tätare villabebyggelse.

Väster om spåren ligger Jakriborg med flerbostadshus i en mycket tät struktur nästan helt utan gröna element. Den specifika arkitekturen fungerar som ett landmärke ute i det öppna landskapet.

Hjärup avgränsas av vägar. Dessa fungerar både som barriärer mot det omkringliggande landskapet och samtidigt som ihopkopplande stråk. Inom den östra delen av järnvägen har de flesta boende god tillgänglighet till närnatur och park inom 500 meter från bostaden. Väster om järnvägen saknas idag rekreativ parkmark och järnvägen gör att tillgången till parkerna i den östra delen är begränsad. Samtidigt ska västra Hjärup byggas ut med bostäder, verksamheter och nya parker.

Hjärups grönstruktur

Hjärup har en stor bredd av fina parkmiljöer, från stora öppna ytor med platser för aktiviteter och festligheter, till särskilt artrika stråk med vattenkontakt eller insatser för pollinerare, till mindre och mer intima småparker med lustgårdskänsla. Grönstrukturen domineras av den stora Hjärusparken centralt i östra Hjärup. Den är vidsträckt och varierad och den knyter samman det fina nät av gångstråk och mindre parker som löper genom tätorten. I tätortens äldre delar består grönstrukturen i huvudsak av smala parkstråk. Vissa av dessa

fungerar som eller kan utvecklas till parker med tydligare värden för olika aktiviteter och upplevelser medan andra är så smala att de främst fyller funktionen av gröna transportsträckor genom bebyggelsen.

Kopplingen till landskapet

Jordbrukslandskapet som omger Hjärup är öppet och vidsträckt. Uppåkra kyrka höjer sig i landskapet strax öster om samhället och utgör tillsammans med Lunds stadssiluett två tydliga landmärken från Hjärup. I det omkringliggande odlingslandskapet finns upplevelsevärden såsom utblickar och årstidsvariation, men tillgängligheten är begränsad. I Stora Uppåkra finns det stora fornlämningsområdet med lämningar från järnåldern. Hjärup saknar annars helt tillgång till större rekreationsområden/naturområden i nära anslutning till tätorten. De närmaste områdena är mossarna kring Staffanstorps, Höljadalens naturreservat i Lund, ett flertal naturreservat i Lomma samt Alnarpsparken.

Grönplanen baseras på en inventering av Hjärups och Staffanstorps tätorter. I inventeringen har bl.a de ingående grönytornas kapacitet att generera ekosystemtjänster bedömts utifrån elva olika avgränsade ekosystemtjänster. I kartan på kommande sida har analyserna av de elva olika ekosystemtjänsterna lagts samman till en sammanvägd bild där en grönya med generellt hög kapacitet att generera ekosystemtjänster har fått en mörkare färg medan en grönya med generellt lägre kapacitet att generera ekosystemtjänster fått en ljusare färg. Detta ger en visuell fingervisning om var tätortens grönstruktur är robust och var det finns generella bristområden. Kartläggningen av ekosystemtjänster med fördjupade beskrivningar av respektive ekosystemtjänst finns i kapitlet Ekosystemtjänster, sid 70.

Nulägeskarta Hjärups tätort

..... Befintligt grönt stråk

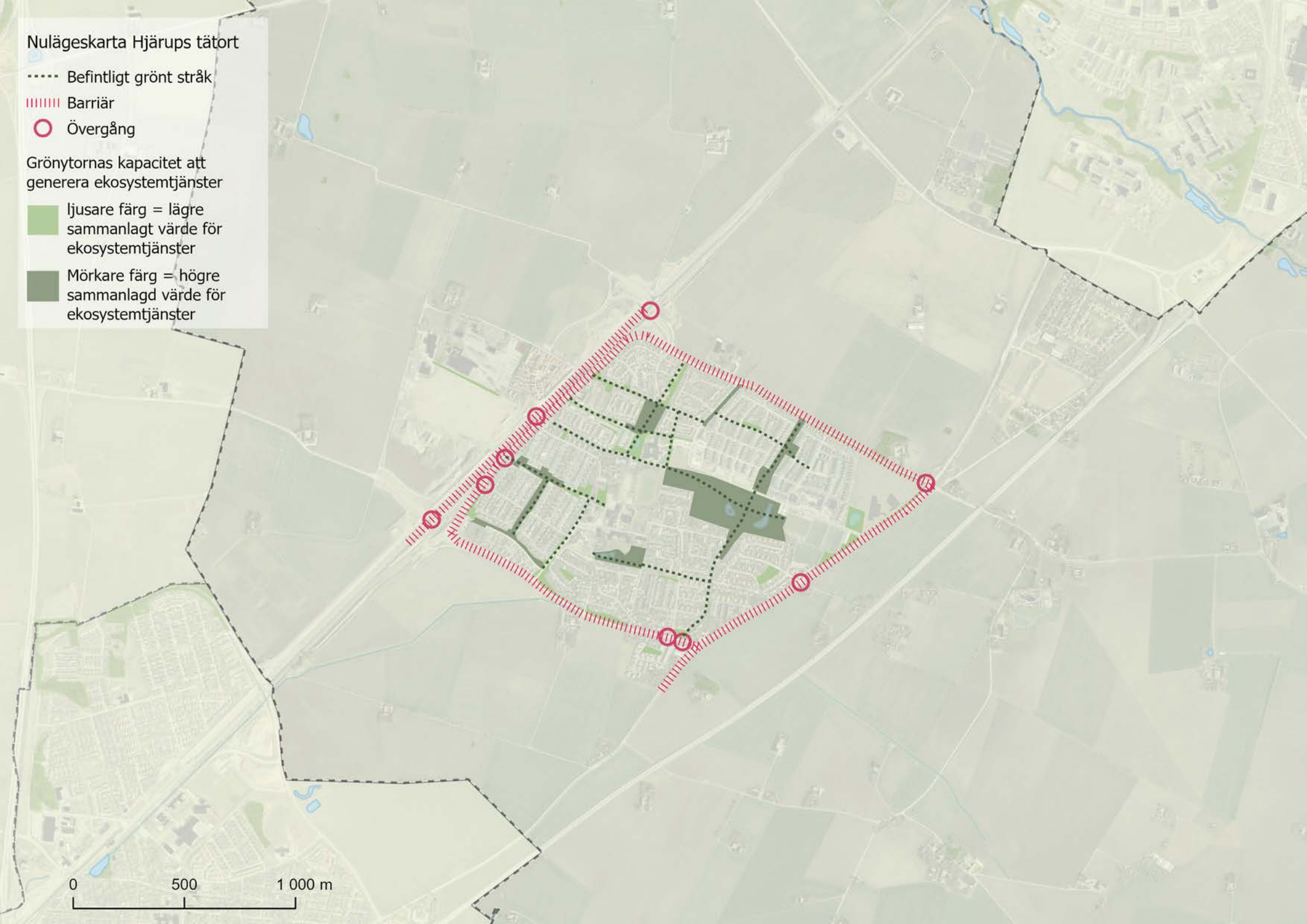
||||| Barriär

○ Övergång

Grönytornas kapacitet att generera ekosystemtjänster

ljusare färg = lägre sammanlagt värde för ekosystemtjänster

mörkare färg = högre sammanlagt värde för ekosystemtjänster

0 500 1 000 m

Staffanstorp

Staffanstorp är kommunens största tätort med sina cirka 16200 invånare. Större delen av bebyggelsen i Staffanstorp består av enfamiljshus i 1 - 1 ½-plan. Den moderna centrumbebyggelsen med kvartersbebyggelse i flera våningar bryter av och fungerar som ett landmärke i orten. Även skorstenen på sockerbruket är ett klassiskt landmärke, liksom Sockerbrukskullen som syns väl från Dalbyvägen. Nyare bebyggelse har tillkommit i Sockerstan (f d sockerbruksområdet) samt i tätortens ytterområden med framförallt bostadsbebyggelse och parkmiljöer i söder (Vikhem) och verksamheter i öster och väster.

Sedd utifrån upplevs Staffanstorps tätort sluta sig mot landskapet. Orten ramar in av vägar, industriverksamheter, gröna bullervallar och vegetationsridåer.

Inom orten har de flesta boende god tillgänglighet till närnatur och park inom 500 meter från bostaden. Samtidigt korsas orten av flera större vägar som kan upplevas som barriärer, särskilt för barn. Under väg 11 finns två GC-tunnlar som knyter samman det nybyggda Vikhemsområdet med Grevie-Beden och landsbygden söder om riksvägen. Järnvägsspåret genom tätorten är inte i bruk och har delvis funktionen av ett grönt stråk men är också en barriär på grund av staket och delvis svärpasserad vegetation.

Staffanstorps gröstruktur

Utmärkande för orten är ett fint nät av breda och väl sammanhängande parkstråk. Vissa parker kan dock upplevas mer som stråk än som parker och har potential att utvecklas med fler upplevelsekvaiteter.

Centrala Staffanstorp har fina gatu- och torgmiljöer med alléer som främsta gröna element. Förekomsten av alléer är även stor i tätortens övriga delar. De förekommer i en variation av artsammansättning och åldrar och löper längs såväl stora som små vägar samt utmed parkstråk.

Kopplingen till landskapet

Jordbrukslandskapet som omger Staffanstorp är öppet och till stora delar flackt. Söder om tätorten övergår den öppna slätten till ett backlandskap. I det omkringliggande odlingslandskapet finns upplevelsevärden såsom utblickar och årstidsvariation, men den fysiska tillgängligheten till landskapet från tätorten är begränsad.

Den tätortsnära naturen består av fyra mossar. Gullåkra och Vesums mossar ligger i anslutning till stadens norra del. Torreberga ängar och Kolböra mosse ligger ett stycke ifrån staden i sydöst respektive väster. Vid Kolböra mosse finns ett system av beträdor som tillgängliggör även en del av jordbrukslandskapet.

Grönplanen baseras på en inventering av Hjärups och Staffanstorps tätorter. I inventeringen har bl.a de ingående grönytornas kapacitet att generera ekosystemtjänster bedömts utifrån elva olika avgränsade ekosystemtjänster. I kartan på kommande sida har analyserna av de elva olika ekosystemtjänsterna lagts samman till en sammanvägd bild där en grönya med generellt hög kapacitet att generera ekosystemtjänster har fått en mörkare färg medan en grönya med generellt lägre kapacitet att generera ekosystemtjänster fått en ljusare färg. Detta ger en visuell fingervisning om var tätortens gröstruktur är robust och var det finns generella bristområden. Kartläggningen och fördjupade beskrivningar av respektive ekosystemtjänst finns i kapitlet Ekosystemtjänster, sid 64.

Nulägeskarta Staffanstorps tätort

..... Befintligt grönt stråk

||||| Barriär

○ Övergång

Grönytornas kapacitet att generera ekosystemtjänster

ljusare färg = lägre sammanlagt värde för ekosystemtjänster

mörkare färg = högre sammanlagt värde för ekosystemtjänster

0 500 1 000 m

A photograph of a dense forest with many green trees. The sky is visible at the top, filled with grey clouds. The text 'GRÖNA STRATEGIER' is overlaid in white at the bottom right.

GRÖNA STRATEGIER

Mål & inriktning

I arbetet med grönplanen har tre målområden identifierats för utvecklingen av kommunens gröna miljöer:

- Vegetation - den viktigaste byggstenen
- Rekreation utanför tätorterna
- Parkerna - Staffanstorps gröna guld

I avsnittet Grönare tillsammans på sid 99, presenteras konkreta exempel på hur kommunen tillsammans med privata markägare kan möta dessa målområden och det identifierade behovet av ökade ekosystemtjänster i kommunen.

Vegetation - den viktiga byggstenen

Det behövs en långsiktigt bärande grönstruktur som kan fungera som ett grönt skelett i staden. Det gröna skelettet kräver en god robusthet och kapacitet att spontant kunna förnya sig och vara resiliert mot epidemiska sjukdomar. I Staffanstorp och Hjärup har träd en alldeles särskild betydelse. De fåtal uppvuxna trädmiljöer som finns skapar exklusiva upplevelser och alléer skapar rumslighet i det vidsträckta landskapet.

Uppvuxna träd har en nyckelroll för ett flertal ekosystemtjänster. Att värna om och komplettera de trädmiljöer som finns är därför av stor vikt. Samtidigt har undervegetationen en viktig funktion. För en rad småfåglar och annan fauna är busk- och örtskikt livsnödvändiga. För att säkra trygga stråk, siktlinjer och inbjudan till att vistas på platsen är det viktigt att hitta en variation mellan tätare växtlighet och öppnare rum med bland annat glesa och uppstammade trädbestånd, gläntor, ängsstråk och större öppna ytor.

Rekreation utanför tätorterna

För både Staffanstorp och Hjärup är tillgången till rekreations- och friluftsområden begränsad inom tätorten. Att skapa attraktiva gröna stråk till målpunkter i det kringliggande landskapet är därför en viktig strategi för att skapa en bredd av rekreativsmöjligheter.

Det omgivande landskapet utgörs av ett storskaligt jordbrukslandskap med vida vyer, som samtidigt till stora delar är otillgängligt. Målpunkter i landskapet är framförallt de fyra mossarna; Gullåkra, Vesum och Kolböra mosse samt Torreberga ängar. De består av våtmarker, fuktängar, grunda dammar och enstaka skogsdungar. Mossarna är, till följd av utdikning, ovanliga element i kringliggande landskap vilket gör dem till mycket värdefulla inslag. Mossarna är viktiga för kommuninvånarnas möjlighet till rekreation och är även intressanta ur ett kulturmiljöperspektiv med flera fornynd.

Ett stigsystem med beträddor finns kring Kolböra mosse. Beträddor är smala remsor av vall där det är möjligt att gå eller rida längs med åkerkanterna. I det mellankommunala arbetet inom Höje å:s vattenråd utforskas möjligheterna med utökade rekreationsslingor längs Höje å genom beträddor.

Parkerna - Staffanstorps gröna guld

Parkerna och grönstråken i tätorterna lägger grunden för invånarnas möjlighet till rekreation och utevistelse i vardagen. När befolkningen växer inom och kring dagens befintliga tätorter är det viktigt att säkerställa en sammanhängande och tillräcklig grönstruktur för den ökande befolkningen.

Tätorternas attraktivitet är tätt sammanlänkad med tillgången på kvalitativa parker och gröna stråk. Genom att bevara och utveckla en stark grönstruktur i båda tätorterna skapas också inspirerande och lockande livsmiljöer för människor. ”Ett paradys av parker” kan mycket väl bli Staffanstorps kommuns signum.

Principer för gröna miljöer med upplevelsevärde och hög kvalitet:

- Varierat växtutbud - Ett stort utbud av växtarter skapar en robusthet mot sjukdomar. Alléer kan med fördel bestå av flera olika trädslag, något som historiskt varit vanligt.
- Årstidsväxlingar - Växtval med olika kvalitét och värden under hela året ger vackra och intressanta miljöer. Blomning över hela säsongen gynnar även pollinatörer. Buskar och träd med bär och frukt gynnar fåglar.
- Rätt växt på rätt plats - Välj växt utifrån platsens förutsättningar.
- Flerskiktade miljöer - Använd vegetationens olika byggstenar så som träd, buskar, perenner, vårlökar och sommarblommor för att skapa intressanta och artrika miljöer i parker och gatumiljöer.
- Ekosystem - Se växternas roll i det större ekosystemet och välj i första hand inhemska arter för att på så sätt gynna den lokala biologiska mångfalden.

Utvecklingsförslag

Tätorternas grönstruktur beskrivs genom nulägeskartan och fördjupningsavsnitten med kartläggningar av grönyrtornas parkkvaliteter och ekosystemtjänster. Utifrån dessa underlag har utvecklingsförslag tagits fram. Utvecklingsförslagen syftar till att binda samman den gröna strukturen till en helhet och pekar ut viktiga platser och stråk samt behov av kompletterande kopplingar.

Utvecklingskartans kategorier

Stadspark

Med stadspark menas en mångfunktionell park som fungerar som en målpunkt för hela ortens befolkning. Den erbjuder ofta särskilda värden eller attraktioner och kan ha plats för exempelvis kulturevenemang eller festligheter. Genom sin betydelse för hela orten fungerar stadsparken som nav i grönstrukturen.

Grönya

Som befintlig grönya räknas alla de ytor som kartlagts i grönstrukturplanens parkinventering och kartläggning av ekosystemtjänster. Dessa har klassificerats utifrån parktyperna stadspark, stadsdelspark, fickpark, natur- och rekreationsområde samt länk. Läs mer om de olika parktyperna på sida 23.

Planerad grönya är ytor som inte bedöms som grönytor idag men där det finns konkreta planer på utveckling av gröna värden och parkmiljöer.

Stadsdelsparkstråk

Stadsdelsparkerna är mindre styrda i form och funktion än stadsdelsparkerna. Styrkan med stadsdelsparkerna är att de bildar breda stråk med en mångfald av funktioner och kvaliteter genom tätorterna och därmed utgör grunden för en tillgänglig grönstruktur.

Utvecklingsbart Stadsdelsparkstråk pekar ut passager där tillgänglighet och grönyrtornas parkkvaliteter bör utvecklas för att bli en del av strukturen med stadsdelsparkstråk

Grönt stråk

Befintliga gröna stråk utgörs av sträckor där det är lätt att ta sig fram genom en miljö som kan upplevas som grön, exempelvis en gångväg kantad av gräsmatta eller träd genom ett bostadsområde. De gröna stråken är värdefulla för möjligheten att ta sig mellan målpunkter och att röra sig i gröna miljöer.

Utvecklingsbara gröna stråk pekar ut kopplingar där tillgänglighet eller de gröna värdena längs ett rörelsestråk bör utvecklas för att skapa en sammanhängande grönstruktur i tätorten.

Hjäru

Den viktigaste utvecklingen av grönstrukturen i Hjäru blir att binda samman västra och östra Hjäru och att tillskapa nya gröna miljöer i den västra delen där det idag helt saknas parkmiljöer. Hjäru har en sammanhängande parkstruktur med Hjäru park centralt i tätorten. Tillsammans med Centrumparken är Hjäru park utpekad som stadspark med särskild betydelse som grön målpunkt i tätorten.

Ortens övriga parker och parkstråk knyter an till dessa två parker och skapar en struktur med sammanhängande stråk. Det finns stor potential att utveckla små befintliga grönytor inuti bostadsområdena till fickparker med fler parkkvaliteter. Även flera av stråken har potential att utvecklas med fler parkkaraktärer för att skapa ytor med fickparkskaraktär eller större sammanhängande stadsdelsparker.

Vid anläggandet av Hjäru park har det tillskapats trädmiljöer i Hjäru östra del. När den planerade stadsutvecklingen i Västerstad och västra Hjäru utvecklas planeras även parker väster om stambanan i Hjäru.

Parkkaraktärer som saknas i Hjäru idag men som kan växa fram i takt med att vegetationen i Hjäru park etablerar sig är känslan av rymd och att komma in i ”en annan värld” som ges av till exempel stora uppvuxna lövträd. I övrigt saknar Hjäru också tillgång till friare frilufts- och rekreationsområden. Ett viktigt arbete är därför att utveckla attraktiva grönstråk ut i det kringliggande landskapet, bland annat genom ett förstärkt stråk till det historiskt intressanta området vid Stora Uppåkra samt utmed Alnarpsån.

Utvecklingskarta Hjärups tätort
Hjärups tätort

- Stadspark
- Befintlig grönyta
- Planerad grönyta
- Befintligt Stadsdelsparksstråk
- Befintligt grönt stråk
- Utvecklingsbart Stadsdelsparksstråk
- Utvecklingsbart grönt stråk

0 500 1 000 m

Staffanstorp

Styrkan i Staffanstorps grönstruktur är de sammanhängande stråken som spänner över hela tätorten och knyter samman attraktiva parkmiljöer. Utvecklingsförslaget bygger på att stärka bärande länkar i detta nät och utveckla kvaliteterna i dessa till stadsdelsparksstråk. Detta innefattar bland annat att tillskapa vistelsezoner med stannavärden, en variation i upplevelsevärden och uttryck samt i vissa fall en högre nivå på skötsel och omsorg.

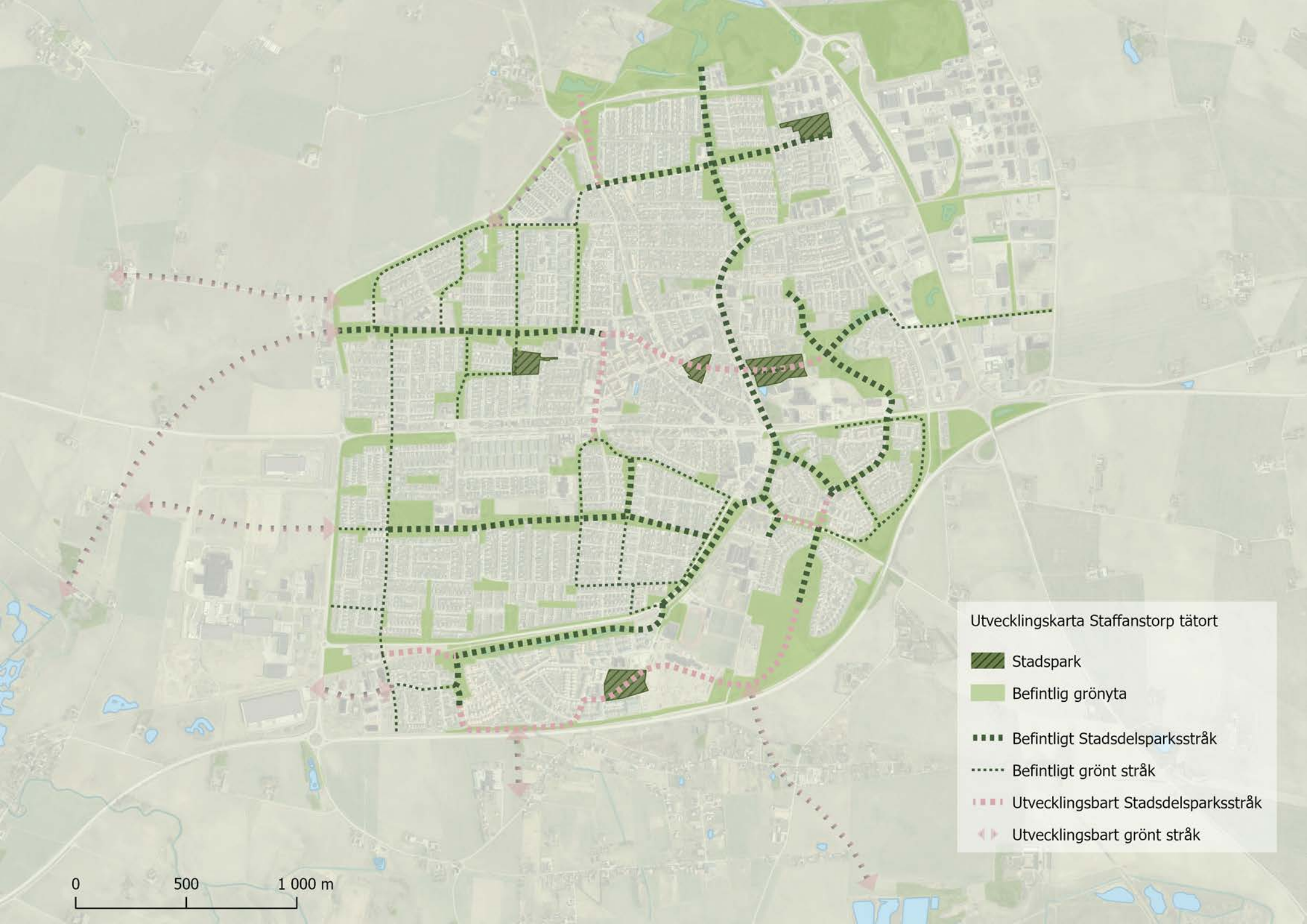
De fem stadsparkerna har betydelse som lokala gröna målpunkter och ligger väl spridda i tätorten. Vid fortsatt förtätning av Staffanstorp är det viktigt att den sammanhängande grönstrukturen inte fragmenteras samt att bostadsområdena i olika delar av tätorten har tillgänglighet till olika typer av parker i sitt närområde. Detta gäller tillgången till såväl de olika parktyperna stadspark, stadsdelspark och fickpark som tillgång till parker som rymmer en

variation av parkkaraktärer. I delar av de strukturer som idag upplevs som länkar kan mindre fickparker tillskapas med kompletterande funktioner. Stråken bör utvecklas med fler vistelsezoner.

För att höja och stärka värdet av grönstrukturen som en viktig del av tätorten bör varje park ha ett eget namn och eget uttryck/identitet. Parkerna ska utvecklas utifrån sina förutsättningar för att skapa ett varierat utbud av olika parker med olika uttryck och användarmöjligheter. Utvecklingen av parker bör generellt eftersträva att de syns i gatubilden. De gröna inslagen i centrum bör ägnas särskild omsorg.

Staffanstorp har en stor potential kopplad till de stora mossområdena som finns inom räckhåll som rekreationsområden för ortens befolkning. Det är av stor vikt attraktiva gång- och cykelstråk med säkra passager över barriärer utvecklas till dessa. Eftersträvarvärt är även en utveckling av systemet med beträdor i åkerlandskapet.

Utvecklingskarta Staffanstorp tätort

- Stadspark
- Befintlig grönyta
- Befintligt Stadsdelsparksstråk
- Befintligt grönt stråk
- Utvecklingsbart Stadsdelsparksstråk
- Utvecklingsbart grönt stråk

0 500 1 000 m

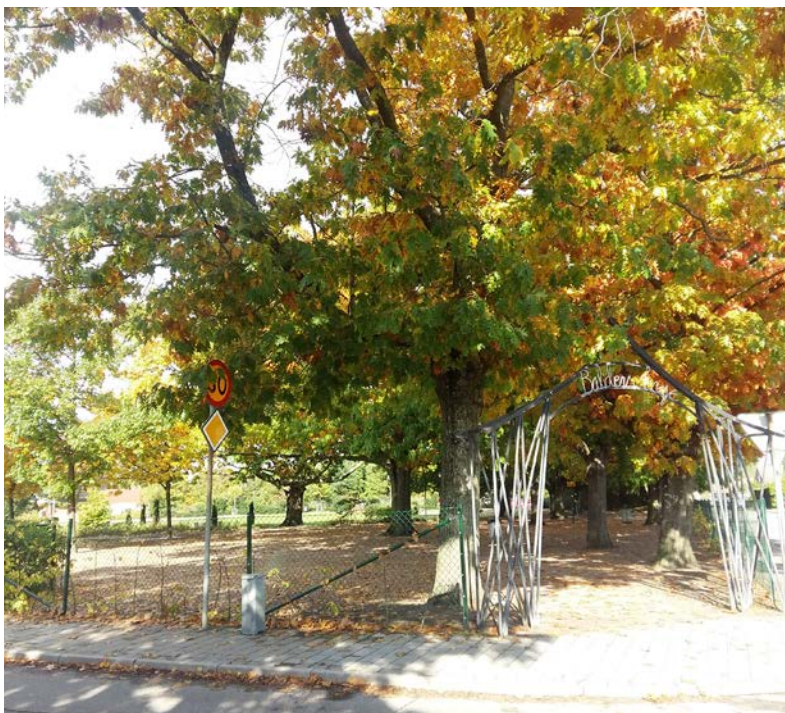

PARKER & GRÖNYTOR

Parker och grönytor

I tätorternas gröna rum finns många olika kvaliteter, möjligheter till rekreation och plats för olika typer av aktiviteter. Parken är det anlagda gröna, offentliga rummet. I praktiken kan anläggningsgraden variera bland olika parker men som gröna offentliga rum är parkerna en viktig del i stadsväven. Utöver de klassiska parkerna finns också andra grönytor som fungerar mer som stråk eller som främst har ekologiska värden.

De olika typerna av gröna rum är målpunkter i olika skalor och fyller olika funktioner i den gröna strukturen. Eftersom de fyller olika funktioner är det eftersträvarvärt att invånare i olika delar av tätorterna har jämförbar tillgång till de olika typerna av gröna rum.

Balders hage, en av Staffanstorps stadsparker, som trots sin litenhet rymmer en mängd kvaliteter och parkkaraktärer.

Parktyper

För att åskådliggöra de olika ytornas funktioner har tätorternas gröna strukturer beskrivits enligt parktyper som anpassats efter kommunens förutsättningar och storlek. Arbetet har avgränsats genom att studera följande indelningar; stadsdelspark, stadspark, fickpark, rekreationsområde, naturområde och länk.

Stadspark

Med stadspark menas en mångfunktionell park som fungerar som en målpunkt för hela ortens befolkning. Den erbjuder ofta särskilda värden eller attraktioner och kan ha plats för exempelvis kulturevenemang eller festligheter. En stadspark har en hög nivå på både utformning, möblering och skötsel. Den kan exempelvis ha gångar för promenad/motion och sittplatser i sol/skugga/lä vid gångstråk eller på avskilda platser. Vegetationen är rumsskapande och artrik med genomtänkta växtval, perennrabatter med vårlökar och välskötta vistelseytor och rabatter.

Stadsdelspark

En stadsdelspark ska vara lättillgänglig för alla, även för barn och andra grupper som kan ha det svårt att ta sig längre sträckor. Många stadsdelsparker fungerar som breda stråk som rymmer fler funktioner och kvaliteter än ett enkelt gångstråk. De kan exempelvis ha vegetation som skapar rumskänsla, träd som ger lä och solskydd och öppna ytor som går att använda för lek och bollspel. Parkens vegetation bör vara årstidsskiftande, varierad och gynna den biologiska mångfalden. Skötseln skall ha god standard men i partier kan vilda karaktärer få framträda.

Fickpark

Fickparker är små lokala parker. De har ofta en ofta intim karaktär och kan ha stor betydelse för närrekreation för de som bor i området närmast. Inriktning på skötsel och kvaliteter kan variera. Väl omhändertagna kan dessa små grönytor bidra med höga värden trots sin lilla yta.

Natur-/rekreationsområde

I rekreations- och naturområden inbegrips större områden som erbjuder möjlighet för rekreation och/eller friluftsliv. Det kan vara ett område med natur- och kulturprägel eller ett anlagt område. Karaktären skall vara fri och utan övervägande programmerade funktioner. Skötseln skall utgå från att göra området tillgängligt och inbjudande samt att öka ekologiska värden, men parkkaraktär skall inte eftersträvas.

Länk

Länkar är de gröna ytor som inte har karaktär av park. De består i stor utsträckning av gång- och cykelvägar med en övergripande roll i ortens gång- och cykelnät men också av grönytor som är del i ekologiska spridningsstråk. Även mindre och fristående grönytor ingår. Gränsen kan ibland vara fin mellan länkar och en del stadsdelsparker. Skillnaden ligger i att stadsdelsparkerna i högre grad erbjuder vistelseytor medan länkarna utgörs av smalare stråk med färre funktioner. Flera länkar har potential att utvecklas till stadsdelsparker eller fickparker.

Parkkaraktärer

Stadsparkerna, stadsdelsparkerna, fickparkerna och natur-/rekreationsområdena beskrivs utifrån nuläge och förslag på utveckling. Som grund för utvecklingsförslagen används en kartering av upplevelsevärden med åtta parkkaraktärer baserade på forskning om hur man kan karaktärisera upplevelser i gröna miljöer (Berggren-Bärring, A-M, Grahn, P, 1995). Parkkaraktärerna beskriver olika kvaliteter som parker och naturområden kan ha och som samtliga är viktiga för människor att ha tillgång till. Karaktärerna är: artrikedom, allmänningen, centrum/festen, kultur, lustgården, rofylldhet, rymd och vildhet. Målet är att samtliga karaktärer ska finnas inom varje tätort för att erbjuda ett brett spektrum av parker och grönområden

Artrikedom

...karaktiseras av mångfald av djur och växter. Artrikedomen kan bestå i en kombination av olika artgrupper eller mångfald av arter inom en grupp.

Allmänningen

...är en grön och öppen plats som används för aktiviteter som picknick, brännboll och marknader. Utsikt är en viktig komponent.

Centrum/festen

...är platser som används för att delta eller betrakta social samvaro. Här träffas man för att exempelvis lyssna på musik eller äta.

Kultur

...är platser som relaterar till historia och kultur med tydligt avtryck och uttryck från annan tid

Lustgården

...är en omgärdad och trygg plats dit man söker sig på egen hand eller med närstående. Den bjuder in till lek och eget utforskande.

Rofylldhet

...kännetecknas av lugn och besökaren kan njuta av naturens ljud, vindens bris eller bäckens porlande. Platsen är välskött.

Rymd

...inbjuder till reflektion och känsla av att vara i en egen värld.

Vildhet

...väcker nyfikenhet på vad som finns bakom snår och buskage. Platsen inger känsla av orördhet och mystik.

Hjärups grönytor

På följande sidor görs beskrivande och framåtsyftande fördjupningar av de grönytor på kommunal mark som inventerats och klassificerats som stadsparker, stadsdelsparker och fickparker i Hjärups tätort.

Stadsparker

H101 - Hjärups park
H102 - Centruparken

Stadsdelsparker

H201 - Namnparken
H202 - Soluret
H203 - Mimers lunds park

Fickparker

H301 - Hjärupskrokens fickpark
H302 - Åkerslundsvägens dagvattendamm
H303 - Dressinparken
H304 - Skånebyns park
H305 - Fickpark mellan Oden och Frigg

I varje parkbeskrivning finns en tabell med resultatet från ekosystemtjänstkartläggningen. Kartläggningen med fördjupade beskrivningar av respektive ekosystemtjänst finns i kapitlet Ekosystemtjänster på sida 64. Den siffra som presenteras som totalt värde är en sammanslagning av bedömningarna av samtliga kartlagda ekosystemtjänster. Läs mer om multifunktionalitet på sida 96.

Observera att de områden som klassificerats som länk inte har några beskrivande texter. Numreringen, H501-H529, finns med på kartorna för att möjliggöra identifiering.

Stadsparker

H101 Hjäruks park

Genom sin storlek och sitt läge centralt i Hjärup fungerar Hjäruks park som stadspark. Parken är nyetablerad, vilket gör att dess vegetation och värden inte utvecklas fullt ut ännu, dessa kommer höjas med tiden. Vegetationen är artrik med både inhemska och exotiska sorter, samt en damm med naturlika kanter. En bro över vattnet och en scen är delar av gestaltningen för en attraktiv rekreationsmiljö. Parken har även en lekplats som kallas Vikingalekan.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	2	Rekreation & hälsa	2
Pollinering	2	Vattenrening	2	Naturpedagogik	2
Luftrening	1	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
Klimatreglering	2	Bullerdämpning	3	TOTALT	19

Utveckling

Parken är ung och utvecklingen handlar främst om att följa upp att miljön växer fram som planerat.

Parkkvaliteter

Idag: Artrikedom, Allmänningen, Festen, Rymd

Att utveckla: Lustgården. Finns även potential för vildhet när vegetationen är helt etablerad.

H102 Centruparken

Centruparken har en varierad struktur och många värden. Den stora dammen i mitten dominerar platsen på ett tilltalande sätt. Vegetationen är delvis naturlig med bland annat rosor, hassel, ek och björk och i delar av gräsmattan har högre gräspartier sparats. I parkens ena del finns en lummig lekplats. Norrut övergår parken i trädgårdsyta mot flerfamiljshusen.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	3	Rekreation & hälsa	2
Pollinering	2	Vattenrening	2	Naturpedagogik	2
Luftrening	2	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
Klimatreglering	2	Bulldämpning	3	TOTALT	21

Utveckling

Parken har många kvaliteter i dagsläget som bör bevaras, så som den stora andelen uppvuxna träd och de naturlika partierna mot dammen. Försöken med ängsytor är värdefulla för att skapa högre biologisk mångfald. Övergången till mer privat mark mot husen kan uppfattas som otydlig. Om detta upplevs som ett problem för de boende eller för besökare i parken bör gränsen tydliggöras.

Parkkvaliteter

Idag: Artrikedom, Allmänningen, Lustgården, Rofyllighet

Att utveckla: Artrikedom genom fortsatt utveckling av ängspartier

Centruparken

Stadsdelsparker

H201 Namnparken

Parken ligger i Hjärups västra del och består till stor del av en avlång höjdrygg mellan villorna. På höjdryggen fins grova exemplar av oxel och pil. Gräset är klippt i gångar och i partier har gräs sparats som får växa upp för den biologiska mångfalden och pollinatörers skull. Även andra insatser har gjorts för att gynna insekter, som sandblottor, och död ved. Trots rikt örtskikt saknas dock kompletterande buskar.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	2
Pollinering	2	Vattenrening	1	Naturpedagogik	1
Luftrening	2	Matproduktion	0	Grönt kulturarv	0
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	13

Utveckling

Insatser för insekter bör vidareutvecklas och eventuellt kompletteras med gynnande buskvegetation. För att området ska upplevas mer som en park kan fler rum för vistelse skapas.

Parkkvaliteter

Idag: Artrikedom, Allmänningen

Att utveckla: Lustgården, Rofyllighet

Namnparken

H202 Soluret

Soluret är en av de formmässigt striktare parkerna i Hjärup. Den runda formen med sittplatser och ett stenblock i mitten kantas av låga planteringar med lavendel och rosenbuskar. Kring detta löper en välklippt bokhäck. Soluret får mycket av sin identitet genom att speglas i den större runda formen med koloniträdgårdar bredvid. Tillsammans bildar de en helhet och har värdefulla upplevelsevärden.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	2
Pollinering	3	Vattenrening	1	Naturpedagogik	2
Luftrening	1	Matproduktion	3	Grönt kulturarv	0
Klimatreglering	1	Bulldämpning	3	TOTALT	19

Soluret

Utveckling

Solurets dragningskraft idag stödjer sig delvis på närheten till koloniträdgårdarna med anknytande värden. Med rumsskapande element såsom träd eller pergola liksom tillförda kvaliteter på den cirkelrunda ytan i mitten skulle känslan av en egen plats att stanna på kunna höjas.

Parkkvaliteter

Idag: Artrikedom, Lustgården

Att utveckla: Rofyllighet

H203 Mimers lunds park

Mimers lunds park är ett rekreativt men smalt parkstråk. Utmed gång- och cykelvägen löper ett gestaltat dagvattendike med uppsläppt gräs och varierade, naturlika planteringar längs vattnet. Vid en breddning av parken ligger Trädgårdslundens lekplats. Växtligheten som finns på platsen är relativt ung och träden små.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	2	Rekreation & hälsa	1
Pollinering	2	Vattenrening	2	Naturpedagogik	2
Luftrening	1	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	15

Utveckling

För att stråket ska uppfattas som park och inte ett enbart ett stråk är det viktigt att det utformas med platser för vistelse och att dagvattendammarna integreras som en naturlig del av parken. Bland annat kan sittplatser placeras invid vattnet. I takt med att träden blir större kommer upplevelsen av rumslighet öka.

Parkkvaliteter

Idag: Artrikedom, Allmänningen

Att utveckla: Rofyllighet, Lustgården

Mimers lunds park

Fickparker

H301 Hjärupskrokens fickpark

Parkytan utgörs av en kilformad gräsyta mellan rader av småhus. I den öppna änden finns en cirkelformad berså av oxel och äkta kastanj med sittbänkar. I utkanterna växer också liguster och ett flertal småträd.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	1	Flödesreglering	2	Rekreation & hälsa	1
Pollinering	1	Vattenrening	2	Naturpedagogik	1
Luftrening	1	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	12

Utveckling

Den stora, öppna gräsytan lämpar sig väl för exempelvis fotbollslek men för att öka parkens värde för de kringboende kan tillskapande av olika funktioner vara intressant, såsom grillplats, basketmål, planteringar eller gemensamhetsodling. Vilken typ av funktioner som kan komplettera närrekreationen i området bör utredas i samverkan med de boende.

Parkkvaliteter

Idag: Lustgården

Att utveckla: -

H302 Åkerslundsvägens dagvattendamm

Parkytan utgörs i huvudsak av en dagvattendamm som har en estetisk utformning med bland annat kubformade stenblock som ”hoppstenar”, naturlika planteringar med rosendunört och blommande och bärande buskar liksom enskilda träd. Ytorna kring dammen är dock för smala för att inbjuda till vistelse.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och och cyklister att passera.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	1	Flödesreglering	2	Rekreation & hälsa	1
Pollinering	1	Vattenrening	2	Naturpedagogik	1
Luftrening	0	Matproduktion	0	Grönt kulturarv	0
Klimatreglering	0	Bullerdämpning	1	TOTALT	9

Utveckling

På grund av parkytans begränsade storlek är det svårt att utveckla ytan för vistelse, men den kan utvecklas för att erbjuda rekreativa värden för passerande. Vegetationen längs dammens sidor bör skötas för att rymma stor artrikedom och blomprakt. Längs dammens sidor kan med fördel fler träd planteras som bidrar med rumslighet och kompletterande upplevelsevärden i det generellt trädfattiga Hjärup.

Parkkvaliteter

Idag: -

Att utveckla: Artrikedom, Vildhet

H303 Dressinparken

Längs med det breda gång- och cykelstråket i nordvästra Hjärup ligger denna fickpark med Dressinlekplatsen och en liten trädklädd kulle med lönn, hassel och liguster.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	1	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	1
Pollinering	1	Vattenrening	2	Naturpedagogik	0
Luftrening	1	Matproduktion	0	Grönt kulturarv	0
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	9

Utveckling

Det är ett värde att den här typen av plats finns i anslutning till gång- och cykelstråket. Vid utveckling av parken bör ett helhetsgrepp tas om hela stråket för att skapa en sammanhängande helhet vars delar kompletterar varandra. Längs stråk som detta är det särskilt gynnsamt att arbeta för gröna spridningsvägar och artrikedom.

Parkkvaliteter

Idag: Vildhet, Lustgården

Att utveckla: Artrikedom

H304 Skånebyns park

Skånebyns park utgörs av en stor gräsyta omgärdad av en allé med grova pilträd och med Skånelekan i sin innersta del. På gräsytan har en liten kulle byggts upp som kan fungera som exempelvis en pulkabacke. Parken ligger tillgänglig mitt i småhusområdet och erbjuder en plats för närrekreation och möten.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	1	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	1
Pollinering	1	Vattenrening	1	Naturpedagogik	0
Luftrening	2	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	2
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	12

Utveckling

En utveckling av parken bör göras i samråd med närboende för att fånga upp önskemål och behov. Den öppna ytan kan rymma en mångfald av sociala aktiviteter och lek, som bollsport och pulkaåkning, men utrymme finns också för att skapa mer rumslighet genom exempelvis fler träd och planteringar. Särskilt kring lekplatsen kan fler träd vara önskvärt för att bidra med skugga varma dagar.

Parkkvaliteter

Idag: Allmänningen

Att utveckla: Lustgården

H305 Fickpark mellan Oden och Frigg

Fickparken ligger som en liten oas mellan husen. Här finns ett antal yngre träd och viss artrikedom i form av bland annat fjärilsbuddleja, slån, körsbär och andra småbuskar som kan gynna insekter. Dock saknas örtskikt. Parken rymmer också en liten kulle och några lekredskap.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	1	Flödesreglering	2	Rekreation & hälsa	1
Pollinering	1	Vattenrening	2	Naturpedagogik	0
Luftrening	1	Matproduktion	0	Grönt kulturarv	0
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	10

Utveckling

En utveckling av parken bör göras i samråd med närboende för att fånga upp önskemål och behov. De blommande och bärande buskarna och träden på platsen kan med fördel kompletteras med utveckling av en mer ängslik yta på en del av gräsplanen för insekternas skull.

Parkkvaliteter

Idag: Lustgården

Att utveckla: Artrikedom

Hjärupe Krokens fickpark

Skånebyns park

Fickpark mellan Oden och Frigg

Staffanstorps grönytor

På följande sidor görs beskrivande och framåtsyftande fördjupningar av de grönytor som inventerats och klassificerats som stadsparker, stadsdelsparker, fickparker samt natur- och rekreationsområden i Staffanstorp.

Stadsparker

S101 Borggårdsparken
S102 Sockerbruksparken
S103 Balders hage
S104 Roos damm
S105 Vendelparken

Stadsdelsparker

S201, S202, S203 Borggårdsängen
S204 Gårdsmiljö vid järnvägsspåret
S205 Bo97-parken
S206, S207, S208, S209 Heta linjen
S210, S211 Häradsstråket
S212 Mellanvången
S213 och S214 Stanstorpsängen
S215, S216 Tärpan
S217, S218 Vikhemsparken
S219 Hagalidsparken
S220 Jeppsaparken
S221 Knuts park
S222 Nevisborgsparken
S223 Vikhem 5

Natur-/rekreationsområde

S401 Sockerkullen
S402 Hagalids rekreationspark
S403, S404 Gullåkra och Vesums mosse

Fickparker

S301 Prästgårdsängen
S302 Pilelunden
S303 Alvågens park
S304 Domarringen
S305 Lindvägens park
S306, S307 Kyrkbyns park
S308 Glasförgyllaren
S309 Trekantens park
S310 Åstraparken

I varje parkbeskrivning finns en tabell med resultatet från ekosystemtjänstkartläggningen, som beskrivs mer i detalj i nästa avsnitt (sida 64). Den siffra som presenteras som Totalt värde är en sammanslagning av bedömningarna av samtliga kartlagda ekosystemtjänster. Läs mer om multifunktionalitet på sida 96. Observera att de områden som klassificerats som länk, inte har några beskrivande texter. Numreringen, S501-S562, finns med på kartorna för att möjliggöra identifiering.

Grönytor Staffanstorp

- Stadspark
- Stadsdelspark
- Fickpark
- Länk
- Natur-/rekreationsområde

- # Grönytor Staffanstorp
- Stadspark
 - Stadsdelspark
 - Fickpark
 - Länk
 - Natur-/rekreationsområde

Stadsparker

S101 Borggårdsparken

Borggårdsparken är en gammal herrgårdspark. Den består av två öppna gräsytor som kringgärdas av rumskapande vegetation med stora träd, bland annat plataner, bok, hästkastanj och äkta kastanj. Det finns en liten höjd med en halvcirkelformad stenkonstruktion med bänkar. I den östra delen av parken finns en liten äppellund med högt prydnadsvärde. Parken används idag för promenader, lek och picknick. Den har sittplatser under äppelträden och på de öppna gräsytorerna.

Tillgänglighet

Tillgängligheten till parken är god men parken kan upplevas lite undangömd.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	3	Rekreation & hälsa	2
Pollinering	2	Vattenrening	3	Naturpedagogik	2
Luftrening	2	Matproduktion	2	Grönt kulturarv	2
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	3	TOTALT	24

Utveckling

De stora träden och den skogslika känslan med bland annat död ved är värdefulla kvaliteter som rymmer både ett grönt kulturarv och värden för biologisk mångfald. Däremot kan sittplatserna och mötesytorna med fördel rustas upp för att göra platsen mer inbjudande.

Parkkvaliteter

Idag: Artrikedom, Allmänningen, Kultur, Rymd

Att utveckla: Rofyllighet, Lustgården

Borggårdsparken

S102 Sockerbruksparken

Sockerbruksparken ligger vid järnvägen och anlades av sockerbruket som öppnades 1885. Parken har stora kulturhistoriska värden och omgärdas av bebyggelse från Sockerbrukstiden. Parken ingår, tillsammans med Bo-97 parken och Sockerkullen, i stadsutvecklingsprojektet Sockerstan. I parken ligger Disponentvillan och Brågarps mölla. Den östra delen av parken har tidigare varit en del av Disponentvillans trädgård och är öppnare med en stor gröning med prydnadsträd som svarttall, magnolia, körsbär och ett stort exemplar av tulpanträd. Den västra delen av parken är lummigare och domineras av träd med ett rikt busk- och fålskikt. Detta är en av Staffanstorps äldsta trädmiljöer och området rymmer stora exemplar av bland annat ask, hästkastanj, gran, tall och bok. På våren täcks marken av blommor som ramslök, scilla och vintergäck.

Tillgänglighet

Sockerbruksparken är numera öppen för allmänheten och lättillgänglig för gående och cyklister, med undantag av en mindre del i öster vid Disponentvillan och en tillfällig reningsdamm. Avsikten är att även dessa delar ska planläggas för parkändamål och införlivas med den ursprungliga bruksparken.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	2	Rekreation & hälsa	2
Pollinering	2	Vattenrening	2	Naturpedagogik	2
Luftrening	3	Matproduktion	0	Grönt kulturarv	3
Klimatreglering	1	Bulldämpning	3	TOTALT	22

Utveckling

Att värna de grova träden är viktigt för platsens kulturvärden och biologisk mångfald. Samtidigt krävs en plan för förnygring då flera trädarter är utsatta för sjukdomar. För de ekologiska värdena är en kombination av träd- och buskskikt värdefullt men i vissa delar kan sly röjas bort. Belysning bör minimeras för nattaktiva arters skull. Parken kan göras mer välkomnande och tillgänglig genom exempelvis fler sittplatser, upprustning av parkens inramning och

genom att lyfta parkens kulturmiljövärden.

Ett gestaltungsprogram har tagits fram, Gestaltungsprogram Sockerbruksparken 2022-09-01, för att utveckla och rusta upp parken till Sockerstans finpark. Här föreslås de uppvuxna delarna att förnygras och tillgängliggöras med spänger och väderskydd. Gröningen föreslås utvecklas med ett perennhav, sittytter och en woodlandkant mot Sockerstan. Brågarps mölla föreslås utökas till en paviljong med platsbildning och Disponentvillan att utvecklas till verksamhet med park och trädgårdsfokus med entré mot parken. I den västra delen av parken föreslås en dagvattendamm att anläggas i samband med Sockerstans utbyggnad.

Parkkvaliteter

Idag: Artrikedom, Kultur, Lustgården, Rymd, Vildhet

Att utveckla: Rofyllighet

Sockerbruksparken

Balders hage. Foto: Staffanstorps kommun

S103 Balders hage

Balders hage är centralt belägen i Staffanstorp. Parken ramar in av trädridåer med äldre lövträd och består av en större gräsyta. I parken finns en mindre damm med fontän och i södra delen av parken finns en del planteringsytor och sittplatser. Den befintliga gräsytan ramar in av en grusgång som kantas av bänkar. I parken finns en stor lekplats och en gräsyta för lek, bollspel och avkoppling samt en scen. Scenen och parken används för evenemang av olika slag, bland annat firas midsommar här.

Tillgänglighet

Tillgängligheten till parken är god. Parken har en tydlig entré med en portal där parkens namn står och parken upplevs välkomnande.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	3
Pollinering	1	Vattenrening	1	Naturpedagogik	1
Luftrening	1	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	1
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	14

Utveckling

Parken är omtyckt och välanvänd. Den rymmer både allmänningens och lustgårdens kvaliteter. Det är viktigt att markmaterial och utrustning anpassas efter slitagenivå. Platsens roll för biologisk mångfald och pollinering kan ökas genom medvetna växtval och skötsel.

Parkkvaliteter

Idag: Allmänningen, Festen, Lustgården, Rofyllighet, Kultur

Att utveckla: Artrikedom

S104 Roos damm

Parken består till större delen av en stor damm som är parkens huvudattraktion och utgör en viktig del av vistelsemiljön. Dammen ramar in av en gångväg med brygga samt dungar med träd och buskar. Scoutgården ligger precis intill parken. Parken är en plats för hundrastning, lek, picknick och möten. Den varierade miljön med flerskiktad vegetation, vatten och vattenväxter samt i södra delen ruderatmark med örtskikt erbjuder fina livsmiljöer för bland annat fåglar och insekter.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	2	Rekreation & hälsa	3
Pollinering	2	Vattenrening	2	Naturpedagogik	2
Luftrening	1	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	1
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	18

Utveckling

Trots en fin stomme har parken en karaktär av en plats man rör sig genom snarare än stannar till på. Samtidigt är ytan för vistelse begränsad då dammen utgör större delen av parken. Istället fungerar parken som komplement till större vistelsezoner i närliggande parker som angränsar i norra delen. Kompletterande planteringar vid sittplatserna och att utveckla möjligheterna för naturpedagogik kan bidra till ökade vistelsevärden i parken.

Parkkvaliteter

Idag: Artrikedom, Rofyllighet

Att utveckla: Festen, Lustgården

Den lummiga gång- och cykelvägen som löper runt Roos damm. Foto: Staffanstorps kommun

S105 Vendelparken

Vendelparken är en stor, nyanlagd park i södra Vikhemsområdet. Parken är utformad med varierad topografi, mosaikartade landskapsrum, lekplats, varierade perenn- och trädplanteringar samt en damm med delvis naturlika stränder. I takt med att växtligheten växer upp kommer parkens kvaliteter att öka.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	2	Rekreation & hälsa	3
Pollinering	2	Vattenrening	2	Naturpedagogik	2
Luftrening	1	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	17

Utveckling

Då parken är nyanlagd är träd och planteringar fortfarande i en etableringsfas. Utveckling av parken handlar därför om att följa upp att miljön utvecklar sig som planerat.

Parkkvaliteter

Idag: Allmänningen, Rymd

Att utveckla: Lustgården, Artrikedom har potential att utvecklas på sikt i takt med att växtligheten etablerar sig

Vendelparken i Vikhemsområdet. Foto: Staffanstorps kommun

Stadsdelsparker

S201, S202, S203 Borggårdsängen

Borggårdsängen är ett större parkstråk med flera olika delar. Tillsammans bildar de ett sammanhängande parkområde med lekplats och viktiga gång- och cykelstråk. Längs med stråket rinner också Borggårdsbäcken. Själva bäcken är rak och har dikeskaraktär med branta sidor men den kantas av en allé av grova pilträd och flera dekorativa broar. I området finns även lind- och oxelalléer. I den södra delen av parken finns partier med mer träd- och

buskvegetation i formklippta strukturer som skapar en spännande upplevelsemiljö. Stora ytor består dock av kortklippt gräsmatta med få upplevelsevärden som inbjuder till vistelse.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt och ett viktigt stråk för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

201.	Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	2	Rekreation & hälsa	2
	Pollinering	1	Vattenrening	2	Naturpedagogik	1
	Luftrening	2	Matproduktion	2	Grönt kulturarv	1
	Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	17
202.	Biologisk mångfald	1	Flödesreglering	2	Rekreation & hälsa	2
	Pollinering	1	Vattenrening	3	Naturpedagogik	1
	Luftrening	2	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	1
	Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	18
203.	Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	2	Rekreation & hälsa	2
	Pollinering	1	Vattenrening	2	Naturpedagogik	2
	Luftrening	2	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	1
	Klimatreglering	2	Bullerdämpning	2	TOTALT	20

Utveckling

Borggårdsängen har många kvaliteter idag och stor potential att utvecklas som park. Borggårdsbäcken skulle kunna utvecklas med flackare slänter och en meandrande fåra, och få höga värden för både rekreation, vattenrening, flödesreglering och biologisk mångfald. På de stora öppna ytorna kan rumsskapande vegetation skapa behagliga vistelseytor och de klippta gräsyttorna kan utvecklas med högrötsvegetation, äng eller blomsterprakt.

Parkkvaliteter

Idag: Allmänningen, Rofyllighet

Att utveckla: Artrikedom, Festen, Lustgården

S204 Gårdsmiljö vid järnvägsspåret

Man kan ana att detta grönområde bredvid den gamla järnvägen finns kvar som grönområde för att det tidigare låg en gård här, men idag finns inga tydliga spår av själva gården kvar. Istället karaktäriseras området av en hög och tät växtlighet med bland annat al, slån och körsbär som sträcker längs med järnvägsspåret, genom vilket det löper klippta gångar med gröna rum.

Tillgänglighet

Området avgränsas och inramas längs den västra kanten av järnvägsspåret. Österifrån är det lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	2	Rekreation & hälsa	2
Pollinering	1	Vattenrening	2	Naturpedagogik	1
Luftrening	2	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	1
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	3	TOTALT	19

Utveckling

Parkens täta och slutna karaktär utgör en spännande kontrast till närområdets många betydligt öppnare grönytor. För att skapa en mer omhändertagen parkkänsla och öka användningen av platsen kan exempelvis sittplatser läggas till och öka platsens identitet.

Parkkvaliteter

Idag: Artrikedom, Kultur, Lustgården, Rymd, Vildhet

Att utveckla: Rofyllighet

Grönyta längs järnvägsspåret

S205 Bo97-parken

Bo97-parken är ett varierat och attraktivt parkstråk som sträcker sig längs med en avlång damm med naturlika planteringar. Den anlades i samband med bomässan Bo 97. Trädplanteringarna är varierade med bland annat pyramidekar, poppelallé, klippal och olika exoter. I de stora gräsyrtorna görs försök med att låta vissa delar växa upp och inte klippas. De högsta ekologiska värdena finns knutna till dammen med omgivande bestånd med blommande och bärande buskar, höga örter och salixbestånd.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	3	Rekreation & hälsa	3
Pollinering	2	Vattenrening	3	Naturpedagogik	2
Luftrening	2	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
Klimatreglering	2	Bullerdämpning	1	TOTALT	21

Utveckling

Sockerbiten har en tydlig parkkaraktär och många kvaliteter. Kopplingen till angränsande grönytor upp mot Kyrkbyns förskola, Sockerbrukskullen och Sockerbruksparken bör stärkas för att skapa ett större, sammanhängande parkområde. Inom parken är det värdefullt att arbeta vidare med ekologiska värden så som befintliga högröts- och ängsytor.

Ett gestaltningsprogram har tagits fram, *Gestaltningsprogram Sockerbrukskullen och Bo97-parken 2018-06-19*, för att utveckla och rusta upp parken och förädla den till finpark med exotiska träd, vatten och blomsterprakt. I samband med Sockerstans utbyggnad utökas också den befintliga dammen för att kunna ta emot mer dagvatten.

Parkkvaliteter

Idag: Artrikedom, Allmänningen, Rofyllighet

Att utveckla: Lustgården

Bo97-parken. Foto: Sofie Nilsson, Atkins

S206, S207, S208, S209 Heta linjen

Heta linjen är ett brett parkstråk bestående av flera sammanhängande delar som förbinder centrum med Staffanstorps västra delar. Längs stråket finns bland annat lekplatser och anslutning till sportytor. Öppenheten varierar, med tätare trädbestånd i vissa delar och öppnare ytor i andra. Träd- och buskskiktet rymmer viss artrikedom. I gräspartierna har mindre ytor med långgräs sparats.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt och ett betydelsefullt stråk för gående och cyklister som binder samman ett flertal parker.

Ekosystemtjänstkartläggning

206.	Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	3
	Pollinering	2	Vattenrening	1	Naturpedagogik	1
	Luftrening	2	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	1
	Klimatreglering	1	Bullerdämpning	3	TOTALT	18

207.	Biologisk mångfald	1	Flödesreglering	0	Rekreation & hälsa	1
	Pollinering	0	Vattenrening	0	Naturpedagogik	0
	Luftrening	1	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
	Klimatreglering	0	Bullerdämpning	1	TOTALT	5

208.	Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	1
	Pollinering	2	Vattenrening	1	Naturpedagogik	2
	Luftrening	1	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	1
	Klimatreglering	1	Bullerdämpning	3	TOTALT	14

209.	Biologisk mångfald	1	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	1
	Pollinering	1	Vattenrening	1	Naturpedagogik	1
	Luftrening	1	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	1
	Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	10

Utveckling

Stråkets storlek och bredd ger utrymme för att utveckla ytterligare parkkvaliteter och stanna-vården. De befintliga lekplatserna kan kompletteras med ytterligare varierade miljöer, exempelvis genom rumsskapande vegetation, fler sittplatser och planteringar. Eftersom stråket ligger i anslutning till flera skolor är en utveckling av lärmiljöer för naturpedagogik eftersträvarvärt. Stråket bör utvecklas i samklang med anslutande parker för att skapa ett stadsdelsparksstråk.

Parkkvaliteter

Idag: Allmänningen, Artrikedom, Rofylldhet

Att utveckla: Lustgården

S210, S211 Häradsstråket

Häradsstråket är en blandning mellan smalt parkstråk och brett gångstråk som skapar en viktig tvärkoppling till Heta linjen. Rumsligheten har en viss variation med gröna kvaliteter i form av bland annat en uppvuxen lönnallé och partier med ek, hassel och buskvegetation. Stråket har dock få stanna-värden idag.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt och ett betydelsefullt stråk för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

210.	Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	1
	Pollinering	1	Vattenrening	1	Naturpedagogik	1
	Luftrening	2	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	1
	Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	13
211.	Biologisk mångfald	1	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	1
	Pollinering	1	Vattenrening	1	Naturpedagogik	1
	Luftrening	1	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
	Klimatreglering	1	Bullerdämpning	2	TOTALT	11

Utveckling

Stråket har potential att stärkas som stadsdelspark och knyts upplevelsemässigt till Heta linjen. Utveckling av parken bör utformas för att skapa kvaliteter knutna till fritidsgården som ligger i anslutning till stråket.

Parkkvaliteter

Idag: Artrikedom

Att utveckla: Allmänningen

S212 Mellanvången

Mellanvången ligger väster om Mellanvångsskolan och består huvudsakligen av en stor gräsyta. Ytan ramar in av vegetation i västra och södra delen. Sammansättningen är artrik med bland annat lind, tall, gran, bok, lönn och olika exoter. I sydöstra hörnet finns en pulkabacke och det finns även en lekplats med kortlekstema. Den stora öppna ytan gör att det finns rum för ytkrävande aktiviteter såsom fotboll, frisbee och brännboll. Samtidigt kan det göra att området känns mindre sammanhållet.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	2	Rekreation & hälsa	3
Pollinering	2	Vattenrening	2	Naturpedagogik	2
Luftrening	1	Matproduktion	2	Grönt kulturarv	1
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	20

Utveckling

Det är värdefullt att ha tillgång till stora, oprogrammerade ytor i stadsmiljön. För att ändå skapa starkare parkkänsla och sammanhållning inom området kan bland annat ett korsande gångstråk dras genom parken med kompletterande rumsskapande element i parkens nordöstra del. Sittplatser i strategiska lägen kan inbjuda att stanna till i parken. Inom de stora gräsytorerna finns också goda möjligheter att komplettera den biologiska mångfalden med exempelvis ängslika ytor och en större blomsterprakt.

Parkkvaliteter

Idag: Artrikedom, Allmänningen

Att utveckla: Festen, Lustgården

Lekplats och stora öppna ytor i Mellanvången

S213, S214 Stanstorpsängen

Stanstorpsängen är ett långt, sammanhängande parkstråk med olika kvaliteter längs vägen. Det förbinder bland annat flera skolor och centrum. Stora delar är öppna gräsytor men mindre partier med bland annat säl, lönn, bok, och björk. Enstaka av träden är större exemplar. I den västra delen görs en mängd insatser för att gynna insekter och pollinatörer med bland annat högrötsvegetation, sandsblottor, död ved och information.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt och ett betydelsefullt stråk för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

213.	Biologisk mångfald	1	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	1
	Pollinering	2	Vattenrening	1	Naturpedagogik	1
	Luftrening	1	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
	Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	11

214.	Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	2
	Pollinering	1	Vattenrening	1	Naturpedagogik	1
	Luftrening	2	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	1
	Klimatreglering	2	Bullerdämpning	3	TOTALT	17

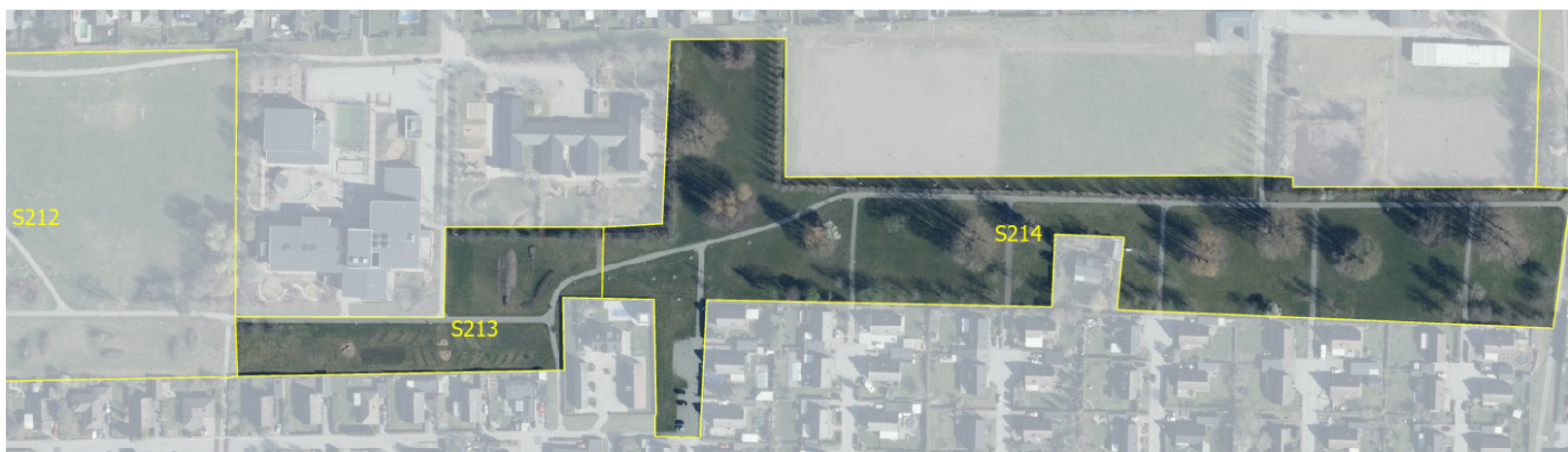
Utveckling

Stanstorpsängen bör utvecklas som stadsdelsparksstråk med fler varierade kvaliteter och stanna-värden längs med stråket. De stora träden är viktiga att bevara och kan kompletteras med mer rumsskapande vegetation. Närheten till skolor gör att utformningen bör göras i dialog med skolorna och med de barn och ungdomar som rör sig i området. Vegetationen bör vara varierad och bidra till naturpedagogiska miljöer. Insatserna för insekter bör underhållas.

Parkkvaliteter

Idag: Allmänningen

Att utveckla: Artrikedom, Rymd, Lustgården

S215, S216 Tappan

Täppan är ett brett parkstråk med i den norra delen glest utspridda träd och i den södra delen trädader av bland annat lind, oxel och rönn. En del av exemplaren är grova och det finns även ett buskparti med björnbär och slån. Längs stråket ligger Tappans lekplats. Utöver den är dock stanna-värderna få och områdets styrka ligger i att vara en del av den sammanhängande parkstrukturen väster om centrum.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt och ett betydelsefullt stråk för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

215.	Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	2
	Pollinering	1	Vattenrening	1	Naturpedagogik	1
	Luftrening	2	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
	Klimatreglering	2	Bullerdämpning	3	TOTALT	15

216.	Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	2
	Pollinering	1	Vattenrening	1	Naturpedagogik	1
	Luftrening	2	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
	Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	12

Utveckling

Delar av stråket har viss rumslighet, i synnerhet kopplat till de större träden. Detta kan dock med fördel utvecklas genom exempelvis variation i vegetationens täthet och artval längs med gångvägen. Även sittplatser bör tillföras. Vissa av de stora öppna ytorna bör bevaras.

Parkkvaliteter

Idag: Artrikedom, Allmänningen

Att utveckla: Lustgården, Vildhet

S217, S218 Vikhemsparken

Vikhemsparken är ett stort, relativt nyanlagt parkområde som sträcker sig längs med Kronoslättsvägen. Parken har ett specifikt formspråk med bland annat trädplanteringar i rader och kullar utformade som våglandskap. I den östra delen finns tre organiskt formade dammar med slingrande gångstråk och bland annat ett utegym. I den västra delen finns en stor lågpunkt som kan ta emot skyfallsvatten men inte lika tydliga vistelsevärden eller gångstråk. Här pågår fortfarande etablering, bland annat av ett koloniområde. I södra delen ligger Safarilekplatsen.

Vegetationen har en artmässig variation med bland annat bok, tall och björk i trädplanteringarna och kaveldun, rosendunört och fackelblomster i anslutning till dammarna. Volymen i vegetationen har inte hunnit växa till sig än och området upplevs som öppet och i viss mån bullerutsatt från Kronoslättsvägen.

Tillgänglighet

Områdets södra och östra del erbjuder gång- och cykelstråk och är lättillgängligt från Vikhemsområdet. Kronoslättsvägen skapar en barriär norrut.

Ekosystemtjänstkartläggning

217.	Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	3	Rekreation & hälsa	3
	Pollinering	1	Vattenrening	3	Naturpedagogik	2
	Luftrening	1	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
	Klimatreglering	0	Bullerdämpning	1	TOTALT	17

218.	Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	3	Rekreation & hälsa	3
	Pollinering	2	Vattenrening	3	Naturpedagogik	2
	Luftrening	1	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
	Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	19

Utveckling

Parken är ung och utvecklingen handlar främst om att följa upp att miljön växer fram som planerat. Viktiga funktioner att tillse i fortsatt utveckling är en vegetativ avskärmning från vägen och ett stråk genom den västra parken. Förutsättningar att utveckla artrikedomen är goda, exempelvis genom naturlika partier i dammarnas slänter.

Parkkvaliteter

Idag: Allmänningen

Att utveckla: Artrikedomen, Lustgården, Rymd, Vildhet

S219 Hagalidsparken

Hagalidsparken är en stor öppen parkyta som kantas av villor. I den norra delen ligger Hagalidslekan, men ytan är i övrigt mycket öppen och oprogrammerad. Större delen av parken har varit skyddad som fornlämningsområde vilket tidigare har begränsat möjligheten till plantering av träd och buskar. En arkeologisk undersökning har dock öppnat upp för utveckling av platsen.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	2
Pollinering	2	Vattenrening	1	Naturpedagogik	2
Luftrening	2	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	3
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	3	TOTALT	20

Utveckling

Det är värdefullt att det finns stora oprogrammerade ytor i stadsmiljön med rum för utrymmeskrävande aktiviteter, som exempelvis brännboll. Samtidigt kan Hagalidsparken upplevas som ödslig och blåsig. Rumsskapande vegetation i delar av parken och plantering av träd, som med ett långsiktigt perspektiv kan bidra till känslan av rymd, är eftersträfvansvärt. Utvecklingen av parken behöver samordnas med vad som händer i området söder om parken, Hagalids rekreationspark (område 31).

Parkkvaliteter

Idag: Artrikedom, Allmänning, Rymd

Att utveckla: Festen

Hagalidsparken med sina stora öppna ytor.

S220 Jeppsaparken

Jeppsaparken utgörs i stora drag av gång- och cykelstråk som slingrar sig kring en naturlig damm. Dammens omsorgsfullt gestaltad med blommande buskar, naturliga planteringar vid vattnet och relativ mångfald av arter och den skapar en attraktiv miljö att röra sig igenom.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	3	Rekreation & hälsa	3
Pollinering	2	Vattenrening	3	Naturpedagogik	2
Luftrening	1	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	1
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	20

Utveckling

Miljön kring dammen har redan idag en hel del värden knutna till biologisk mångfald. Dessa kan ökas genom att exempelvis släppa upp långgräs i partier. Platsens rekreativa värden är främst knutna till funktionen som rörelsestråk men exempelvis fler sittplatser vända mot vattnet är ett sätt att öka vistelsevärdena.

Parkkvaliteter

Idag: Artrikedom, Allmänningen, Rofyllighet

Att utveckla: Lustgården, Vildhet

S221 Knuts park

Knuts park är ett nätverk av korsande parkstråk som ansluter Nevisborgsparken i nordväst och hänger samman med hela det komplex av grönytor av varierande kvalitet längs med Klågerupsvägen och väg 11. Parkstråken är slingrande med öppna gräsytor, trädgångar och trädtrader. Flera passager är mycket vackra. I väster ligger Nevisborgslekan. Kring lekplatsen finns äldre, hamlade pilträd och dungar med vildare karaktär med biologisk mångfald knuten till sig. Områdena närmast vägarna är bullerutsatta.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	2
Pollinering	1	Vattenrening	1	Naturpedagogik	1
Luftrening	2	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	1
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	14

Utveckling

Parkstråket är omhändertaget med bland annat rumsskapande vegetation. Det finns flera pedagogiska verksamheter i närområdet och en positiv utveckling vore att utveckla delar av området för naturpedagogik.

Parkkvaliteter

Idag: Allmänningen, Rymd

Att utveckla: Artrikedom, Lustgården

S222 Nevisborgsparken

Nevisborgsparken är en fyrkantig grönyta med en sänka i mitten. Gestaltningen är strikt med raka, symmetriska gångstråk och utspridda träd. Ytan kan upplevas som svåränvänd och lite utsatt.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	1	Flödesreglering	2	Rekreation & hälsa	1
Pollinering	1	Vattenrening	3	Naturpedagogik	1
Luftrening	1	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	13

Utveckling

Parken kan idag upplevas som ödslig med sin stora gräsyta och goda möjligheter finns att med bland annat rumsskapande vegetation skapa en mer dynamisk parkmiljö med utrymme för fler aktiviteter och stanna-värden. De träd som är planterade på platsen idag är för små för att skapa rumslighet och kan med fördel kompletteras med insatser för ökad biologisk mångfald eller blomsterprakt. Sittplatser, spontanidrottsplats, lekredskap eller liknande kan också öka platsen attraktivitet.

Parkkvaliteter

Idag: Allmänningen

Att utveckla: Artrikedom, Festen, Rymd

S223 Vikhem 5

Nyanlagd parkyta och anslutande smalt stråk med svackdike längs med bullervall. Vegetationen består av en kombination av inhemska arter och exoter, både träd, bärande buskar och vattenvegetation. Dagvattendammen bidrar med förutsättningar för biologisk mångfald och utgör en trivsamt nedsänkt del av parken, inbjudande för lek. Gräsyrtorna kring dammen är inte klippta, vilket ger förutsättningar för blommande örter och deras följarter. Området är bullerutsatt och i dagsläget har parkens vegetation ingen större bullerdämpande förmåga.

Tillgänglighet

Parkytan är lättillgänglig och ligger invid ett odlingsområde, större idrottsytor och gång- och cykelstråk med anslutning söderut under väg 11.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	1	Flödesreglering	3	Rekreation & hälsa	1
Pollinering	2	Vattenrening	3	Naturpedagogik	2
Luftrening	1	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	16

Utveckling

Med fler informella sittplatser och tillåtande lummighet som över tid bidrar med lekmiljöer och rumslighet kan parken bli en plats att stanna till på och göra utflykter till. Dammen kan utvecklas för naturpedagogik och artrikedomen kan över tid öka med rätt skötsel av vattenmiljöerna och gräs- och ängsyrtorna. Stråket utmed bullervallen kan utvecklas till artrikare ängsmiljöer och kompletteras med nektar- och pollenrika inhemska träd och buskar.

Parkkvaliteter

Idag: Allmänningen

Att utveckla: Artrikedom, Vildhet

Vikhem 5. Foto: Staffanstorps kommun

Natur-/rekreationsområde

S401 Sockerkullen

Sockerkullen utgör en säregen miljö i Staffanstorp. Sockerkullen höjer sig över det omgivande landskapet och skapar med sina vida utblickar och vilda karaktär en känsla av rymd och frihet som en av få höjder i kommunen. Kullen bestod från början av en förorenad deponi med betslam från den tidigare sockertillverkningen i närliggande f.d. sockerfabrik. Detta skapade en ”vild” växtlighet med utifrån det grunda jordtäcket. Ett gestaltungsprogram, *Gestaltungsprogram Sockerbrukskullen och Bo97-parken 2018-06-19*, togs fram för att utveckla och rusta upp kullen till ett mer välanvänt rekreationsområde med möjlighet till nya planteringar, träd och vistelseytor. Under 2022 tillfördes extra jordmassor och modellering för att skapa tre upphöjningar med en gångslinga runt kullen och en inre öppen yta i lä.

Tillgänglighet

Området är möjligt att röra sig över, men saknar tillgängliga gångstråk. I gestaltungsprogrammet finns planer för att tillgängliggöra Sockerkullen bättre.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	2
Pollinering	2	Vattenrening	0	Naturpedagogik	1
Luftrening	1	Matproduktion	0	Grönt kulturarv	1
Klimatreglering	2	Bullerdämpning	3	TOTALT	15

Utveckling

I gestaltungsprogrammet finns planer för hur området ska utvecklas och tillgängliggöras genom bland annat gångstråk och större omsorg i gestaltning. Sockerbrukskullen kommer utvecklas i samband med Sockerstans utbyggnad och få en vildare karaktär än omgivande parker.

Parkkvaliteter

Idag: Artrikedom, Allmänningen, Rymd, Vildhet

Att utveckla: Rofyllighet, Rymd

Sockerkullen. Foto: Staffanstorps kommun

S402 Hagalids rekreationspark

Hagalids rekreationspark är i den tidigare grönplanen utpekad som ett planerat rekreationsområde kopplat till idrottsplatsen Staffansvallen. Planen för området var skoglik vegetation med uppbyggnad av kullar mot väg 11 och ett nät av motionsslingor. I dagsläget består området av öppna fält och åkermark, mindre delar är tillgängliga för rekreation.

Tillgänglighet

Området är till stora delar otillgängligt.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	1	Flödesreglering	2	Rekreation & hälsa	1
Pollinering	1	Vattenrening	2	Naturpedagogik	1
Luftrening	1	Matproduktion	3	Grönt kulturarv	1
Klimatreglering	0	Bullerdämpning	3	TOTALT	17

Utveckling

Området utvecklas som rekreationsområde enligt tidigare förslag. Det råder brist på större rekreations- och friluftsytor inom och kring Staffanstorps tätort. Utveckling av Hagalid är därför angelägen för att få kompletterande miljöer i tätortens södra del.

Parkkvaliteter

Idag: -

Att utveckla: Artrikedom, Allmänningen, Rymd, Vildhet

S403, S404 Gullåkra och Vesums mosse

Gullåkra och Vesums mosse är två tätortsnära naturområden som är mycket viktiga för rekreation och biologisk mångfald i området. Mossarna utgörs av betesmarker, fuktängar, dammar, dungar och uppvuxna träd. I Vesums mosse finns även kommunens enda alsumpskog, vilken utgör en viktig livsmiljö för många arter, bland annat på grund av den stora förekomsten av död ved. Det finns flera arter av fladdermöss och groddjur inom området. Området är även mycket rikt på trollsländor. Fornfynd har påträffats inom mossarna. Delar invid Vesums mosse består av kullar från en tidigare deponi som nu är övervuxna.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

403.	Biologisk mångfald	4	Flödesreglering	3	Rekreation & hälsa	3
	Pollinering	2	Vattenrening	3	Naturpedagogik	3
	Luftrening	2	Matproduktion	3	Grönt kulturarv	2
	Klimatreglering	2	Bullerdämpning	3	TOTALT	30
404.	Biologisk mångfald	4	Flödesreglering	3	Rekreation & hälsa	3
	Pollinering	2	Vattenrening	3	Naturpedagogik	3
	Luftrening	2	Matproduktion	3	Grönt kulturarv	2
	Klimatreglering	2	Bullerdämpning	3	TOTALT	30

Utveckling

Om Gullåkra och Vesums mosse ska nå sin rekreativa potential är ett viktigt mål för de kommande åren att förbättra kopplingarna mellan dessa två naturområden såväl som mot resten av Staffanstorp.

Fickparker

S301 Prästgårdsängen

Prästgårdsängen ligger centralt i Staffanstorp, avskild och till viss del gömd bakom bostadsbebyggelsen. Parken består av en central uppvuxen del som ägs av kyrkan (ej markerad i kartutsnittet) och två delar som ägs av kommunen med en större gräsyta åt öster. Parkens främsta användningsområde är lek, men används även för promenader och bollspel. Det finns även en äldre äppellund och ett parti stora rumsskapande träd.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	1	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	1
Pollinering	2	Vattenrening	1	Naturpedagogik	0
Luftrening	1	Matproduktion	2	Grönt kulturarv	2
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	13

Utveckling

Parken har en fin äldre atmosfär som kan ökas genom mer skötsel, som även kan stärka känslan av omhändertagande.

Parkkvaliteter

Idag: Artrikedom, Lustgård, Rofyllighet, Rymd

Att utveckla: Kultur

S302 Pilelunden

Södra delen av parken består av en liten fickpark med sittplatser under pergola och en upphöjd perennplantering. Runt den lilla oasen med sittplatser breder en större gräsyta med stora träd ut sig. Längs vägen finns en allé med grova pilträd.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister, men samtidigt avgränsat av bilvägar på två sidor.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	2	Rekreation & hälsa	1
Pollinering	1	Vattenrening	2	Naturpedagogik	2
Luftrening	2	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	1
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	16

Utveckling

Pilelunden har en fin utformning som fickpark. Läget mellan vägar gör att den kan kännas oåtkomlig. Parken kan utvecklas genom att utreda att skapa en vistelseyta av hela den stora gräsytan. De stora värdefulla träden bör bevakas så att de föryngras i tid.

Parkkvaliteter

Idag: Lustgården

Att utveckla: Allmänningen

S303 Alvägens park

Fickparken består av en liten triangelformad yta med väl uppvuxna träd med en gräsyta i mitten. I dagsläget inbjuder parken inte till lek eller vistelse men de många och påfallande grova träden ger karaktär till platsen.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	1	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	1
Pollinering	1	Vattenrening	1	Naturpedagogik	1
Luftrening	2	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	11

Utveckling

Med hjälp av små insatser i form av exempelvis sittplatser, lekredskap och/eller planteringar kan stanna-värdena på platsen ökas. Mot Stamvägen bör allén kompletteras med avskärmande vegetation.

Parkkvaliteter

Idag: Allmänningen

Att utveckla: Attrikedom

S304 Domarringen

Parken består till stor del av en öppen gröning och en kulle inramade av trädpartier och buskage. I parken finns en parkbänk.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gång och cykel, men upplevs som anonymt då det ligger gömt bakom omringande villakvarter.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	1	Flödesreglering	3	Rekreation & hälsa	1
Pollinering	1	Vattenrening	3	Naturpedagogik	1
Luftrening	1	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	14

Utveckling

Platsen har potential att bli en intressant grön målpunkt med mer rumskapande grönska och tillskapade stanna-värden. Genom att förse parken med fler funktioner som lockar till användning eller upplevelser och genom att öka skötseln kan grönytan utvecklas till stadsdelspark.

Parkkvaliteter

Idag: -

Att utveckla: Kultur

Domarringen

Lindvägens park

S305 Lindvägens park

Lindvägens park är en liten trekantspark med äldre träd och tydlig rumslighet. I partier finns vildvuxna buskage med bärande och blommande arter. Parken rymmer också planteringar och sittplats.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	2	Rekreation & hälsa	2
Pollinering	1	Vattenrening	3	Naturpedagogik	0
Luftrening	2	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	15

Utveckling

Delar av buskagen behöver förnygras och trädbeståndet behöver på sikt förnygras. Parkens fina rumslighet ger stora möjligheter att utveckla den till en liten pärla i bostadsområdet.

Parkkvaliteter

Idag: Artrikedom, Rofyllighet

Att utveckla: Lustgården

S306, S307 Kyrkbyns park

Platsen består av tre parkrum med öppna gräsytor och slutna höga buskage. Vegetationen är relativt artrik med bland annat körsbär, nypon, bok, slån, hassel och fläder. I den del av parken som har mer skoglik karaktär finns kojbyggen och basketmål som tyder på att ytan är uppskattad för närrekreation.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

306.	Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	1
	Pollinering	1	Vattenrening	1	Naturpedagogik	1
	Luftrening	2	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
	Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	12

307.	Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	1
	Pollinering	1	Vattenrening	1	Naturpedagogik	1
	Luftrening	2	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
	Klimatreglering	1	Bullerdämpning	1	TOTALT	12

Utveckling

De slutna buskagen kan ges olika karaktärer genom varierad skötsel och på så sätt skapa intressanta och varierade rum i parken. Fler träd kan med fördel planteras i de öppna ytorna för att skapa fin rumslighet. Parken bör tydligare kopplas till Sockerbiten för att skapa ett större sammanhängande grönstråk.

Parkkvaliteter

Idag: Artrikedom, Rofyllighet

Att utveckla: Lustgården

Kojbygge i Kyrkbyns park

S308 Glasförgyllaren

Grönytan består av en gräsmatta med alléer, större träd och buskage. Vegetationen har en viss mångfald med bland annat al, ask, bok, lönn, liguster, gran och tall. Parken ligger lite gömd vid ett bostadsområde och har karaktären av ett genomgångsstråk men samtidigt potential att bli en uppskattad närrekreationsyta.

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt för gående och cyklister.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	2	Flödesreglering	3	Rekreation & hälsa	1
Pollinering	1	Vattenrening	3	Naturpedagogik	1
Luftrening	2	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
Klimatreglering	1	Bulldämpning	1	TOTALT	16

Utveckling

Parken har många kvaliteter idag, med stora träd och artrikedom. Utveckling av parken bör inriktas på att skapa rumslighet och platser för aktiviteter eller upptäckarvärden, som planteringar med sittplatser och att gångvägen får en mer vindlande dragning genom området. Det artrika trädskiktet bör kompletteras med artrikedom i örtskiktet.

Parkkvaliteter

Idag: Artrikedom

Att utveckla: Lustgården, Artrikedom

Höstlöv från de större träden i Glasförgyllarens park

S309 Trekantens park

Trekanten är ett långsträckt parkstråk huvudsakligen bestående av en bred gräsyta med ett längsgående gång- och cykelstråk kantat av en allé av hamlade pilträd. Gång- och cykelvägen som sträcker sig genom området är en viktig länk mot centrum. I den norra delen ligger Trekantens lekplats inramad av vegetation.

Tillgänglighet

Parken är lättillgängligt för gång och cykel av de närboende. Stadsdelen är inramad av vägar från tre håll där Gullåkravägen utgör den största barriären.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	1	Flödesreglering	2	Rekreation & hälsa	2
Pollinering	1	Vattenrening	2	Naturpedagogik	2
Luftrening	2	Matproduktion	2	Grönt kulturarv	1
Klimatreglering	1	Bulldämpning	1	TOTALT	17

Utveckling

Idag upplevs större delen av parken mest som ett brett gång- och cykelstråk, men parken har potential att utvecklas till stadsdelspark med fler upplevelse- och vistelsevärden. Läget är skyddat från biltrafik och gräsytorerna är tillräckligt breda för att kunna delas av i rum med olika funktioner genom vegetation. Delar av de öppna gräsytorerna kan utvecklas till ängsytor och i delar av parken kan blomsterrika planteringar och sittplatser öka attraktiviteten. En tanke att ta med sig från tidigare grönplan är att arbeta med årstidsskiftande vegetation.

Parkkvaliteter

Idag: Allmänningen

Att utveckla: Lustgården

Gångstråk i öppen parkmiljö med i huvudsak gräsmatta, Trekantens park.

S310 Åstraparken

Åstraparken är en liten intim parkyta med sittplatser och blommande planteringar med perenner, prydnadsbuskar och prydnadsträd. Här finns ett relativt stort perenninslag som bidrar som nektarresurs, men inga inhemska värdväxter.

Tillgänglighet

Parken är lättillgänglig och ligger utmed ett välanvänt gångstråk som binder samman östra Staffanstorp med centrum, med närhet till både hembygdsgård och kyrka.

Ekosystemtjänstkartläggning

Biologisk mångfald	1	Flödesreglering	1	Rekreation & hälsa	1
Pollinering	1	Vattenrening	1	Naturpedagogik	0
Luftrening	1	Matproduktion	1	Grönt kulturarv	0
Klimatreglering	0	Bulldämpning	1	TOTALT	8

Utveckling

Gräsytan i slänten kan utvecklas till en fruktlund eller som plats för ett framtida större vårdträd, som efterträdare till platsens äldre hästkastanj. Även invid den korsande grusstigen kan större träd planteras för att på sikt ge platsen en större rymd och rumslighet. Genom att planteringarna kompletteras med inhemska arter kan den biologiska mångfalden gynnas på platsen. Med ytterligare sittplatser kan fler njuta av platsen och kopplingen till den intilliggande hembygdsgården kan förstärkas.

Parkkvaliteter

Idag: Lustgården

Att utveckla: Artrikedom, Kultur

Sittplats invid perennplanteringa, Åstraparken. Foto: Staffanstorps kommun

A low-angle, upward-looking photograph of a tree's canopy. The image shows a dense network of dark, thick branches and numerous leaves. The leaves are primarily green, but many are tinged with reddish-brown, suggesting an autumn setting. Sunlight filters through the foliage, creating bright highlights and a dappled light effect. The overall composition is a full-frame shot looking directly up into the heart of the tree.

EKOSYSTEMTJÄNSTER

Ekosystemtjänstbegreppet

Med ekosystemtjänster menas tjänster hos naturen som gynnar människan. Ett ekosystemtjänstperspektiv beskriver hur och varför ekosystem utgör en resurs för vårt samhälle. Det är därför ett pedagogiskt verktyg för att få syn på de värden som naturen förser oss med.

För att bevara och forma morgondagens hållbara samhälle måste hänsyn tas till ekosystemtjänster i samhällsutveckling, fysisk planering, drift och förvaltning.

Värdering av ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster beskriver tjänster och funktioner som har ett värde för oss människor. Dessa värden kan rent teoretiskt i förlängningen omsättas i ett ekonomiskt värde. Mest intuitivt är detta för de försörjande tjänsterna så som jord- och skogsbrukslandskapens produktion av grödor, virke, massa och fisken som vi får från havet. I stadsmiljöer har funktioner som parker, stadsträd, vattenkontakt och tillgången till rekreatiomsområden stor påverkan på såväl bostads- och markpriser som på hälsa och välbefinnande, något som i förlängningen kan räknas om till strikta ekonomiska termer.

Ofta är dock denna ekonomiska uträkning komplex och svår att göra. Allra mest komplicerat är det att försöka sätta ett värde på de stödjande tjänsterna och biologisk mångfald. Samtidigt är dessa funktioner i ekosystemen helt avgörande för alla andra nyttor vi har av ekosystemen och för hela vår existens och bör tillmätas ett högt värde. Kostnaderna för minskad mångfald är oöverblickbara och den förlust som pågår idag, av både arter och deras habitat, hotar inte bara naturen i sig utan även samhället i stort.

Ekosystemtjänster i staden

I tätorter samlas människor för att leva och verka tillsammans och här finns inte bara människor utan också en mångfald av liv. Tätorter är helt beroende av att naturen runt omkring förser samhället med ekosystemtjänster. Samtidigt är också naturen i tätorten en livsviktig och levande infrastruktur, lika viktig för oss som den tekniska infrastrukturen. Stadsträd skuggar heta gator, filtrerar luften från föroreningar och bidrar till behagligt mikroklimat. Grönytor kan också ta emot och rena dagvatten och det är till parkerna vi söker oss för picknick och rastning av hunden. Det finns med andra ord många skäl att värna, utveckla och ta hand om naturen i staden, så att den kan ta hand om oss.

Staffanstorps och Hjärups tätorter ligger i ett intensivt brukat jordbrukslandskap. Jordbruket är beroende av ekosystemtjänsterna pollinering och skadedjursreglering. För pollinatörer och skadedjursreglerare är dock det storskaliga jordbrukslandskapet en av de största barriärerna då stora åkrar med monokulturer har svårt att erbjuda tillräckligt med födoresurser. Ur den aspekten kan grönsstrukturen i Staffanstorps och Hjärups tätorter vara värdefull även för omgivande jordbrukslandskap genom att bidra med exempelvis boplatser och föda för insekter.

Klassificering

Det finns många sätt att beskriva och dela upp ekosystemtjänster men grunddefinitionen är att ekosystemtjänster är någonting i den gröna strukturen som har eller skapar ett värde för oss människor. En överskådlig uppdelning som ofta används är Millennium Ecosystem Assessments modell från 2005. I denna delas ekosystemtjänster in i fyra kategorier: stödjande, försörjande, reglerande och kulturella.

- Stödjande tjänster är själva förutsättningen för de övriga och består av arters livsmiljöer och processer som upprätthåller ekosystemen, så som jordmånsbildning och fotosyntes.
- Reglerande tjänster står för exempelvis kontroll av klimat, reglering av vattenflöden, erosionsskydd, pollinering och naturlig skadedjurskontroll.
- Försörjande tjänster utgör basen för produktion av mat, dricksvatten, bioenergi och andra direkta produkter och material.
- Kulturella tjänster bidrar med immateriella värden som miljöer för upplevelser, lärande, kunskap och rekreation.

Klimatanpassning

En aspekt som är viktig i sammanhanget är pågående klimatförändringar. Klimatförändringarna väntas för Sveriges del innebära bland annat att regnoväder blir vanligare och intensivare, att värmeböljor under sommaren blir vanligare och att medeltemperaturen ökar med den största förändringen under vinterhalvåret. Detta medför ökade risker och kostnader kopplade till översvämningar, vattenbrist och värmeböljor, med påverkan på både enskilda individer och samhället i stort.

Ett förändrat klimat innebär också större påfrestningar på växter och djur. Ett svagt ekosystem med låg biologisk mångfald löper högre risk för stark påverkan. Med detta framtidsscenario blir behovet av en robust och frikostig grönstruktur som kan fortsätta att förse oss med ekosystemtjänster ännu viktigare, såsom våtmarkers förmåga att fånga upp och buffra nederbörd under skyfall och stadsträds förmåga att ge skugga och skapa en behaglig luft att andas under en värmebölja, men också att tillgodose tillräckligt stora ytor för grönstrukturen för att denna skall fungera som en buffert vid påfrestningar.

Metodik för kartläggning

Som en del av grönplaneringen har en kartläggning av ekosystemtjänster gjorts för tätorterna Staffanstorps och Hjärlup. Grönytor i tätorterna har kartlagts och värderats utifrån deras kapacitet att tillhandahålla följande ekosystemtjänster:

- Biologisk mångfald
- Pollinering
- Matproduktion
- Bullerdämpning
- Luftrening
- Klimatreglering
- Flödesreglering
- Vattenrening
- Rekreation och hälsa
- Naturpedagogik
- Grönt kulturarv

Kartläggningen har genomförts med hjälp av befintligt underlag och inventeringar på plats. Kapaciteten har bedömts utifrån fastställda kriterier där uppfyllande av olika kriterier genererar ett visst antal poäng. Bedömningen är gjord i relation till ytans storlek och skall ses som en översiktlig sammanvägning för hela ytan. Vardera ekosystemtjänst med kriterier för värdering presenteras tillsammans med resultatet av kartläggningen i följande avsnitt.

För vissa av ekosystemtjänsterna har fördjupande analyser gjorts. Metodik presenteras i dessa fall i anslutning till analysen under aktuell ekosystemtjänst.

Åtgärdsförslag

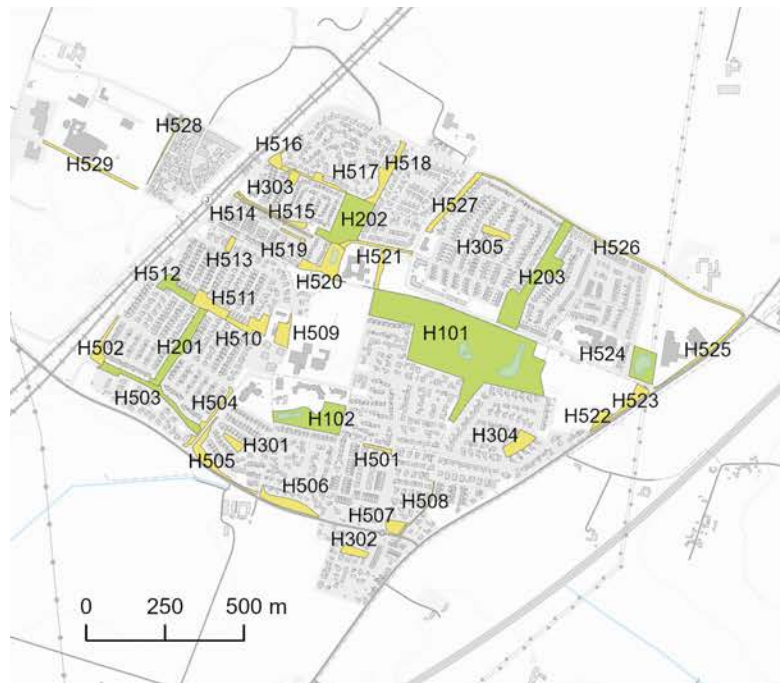
- Bevara variationsrik blå- och grönstruktur med en naturlig/naturlig vegetation.
- Gör delar av gräsmattor till äng alternativt låt vissa gräsytor vara oklippta, om inte under hela säsongen så över vintern.
- Lämna områden "ovårdade och vilda", Hålträd, högstubbar och död ved gynnar en stor mängd arter.
- Skapa naturlika och flerskiktade miljöer. Det är av betydelse att ytorna inte är för små och att de är sammanhängande genom blå och gröna stråk.
- Odlar blommor.
- Blottlägg sand i de områden där sand är dominerande jordart. Gärna i sydvända solexponerade sluttningar.
- Komplettera med insektshotell, fjärilsrestauranger och fågel- och fladdermusholkar.
- Anlägg meandrande vattendrag, dammar och våtmarker med naturliga strukturer.
- Betrakta mindre områden som vägrenar, dikesrenar, holmar, bryn och buskage som en del av grönstrukturen.
- Prioritera inhemska arter vid anläggning.
- Upprätta en skötselplan som syftar till att höja naturvärden.

Biologisk mångfald

Den biologiska mångfalden och de naturliga ekosystemen utgör grunden för i stort sett alla de ekosystemtjänster som vi människor och våra samhällen är beroende av. Detta gör att biologisk mångfald räknas som en stödjande ekosystemtjänst.

Biologisk mångfald är den variationsrikedom som finns inom en art, samt mellan arter och ekosystem. Det finns ett tydligt samband mellan areal grönyta och antal arter. Större sammanhållna areal ger en högre variation av naturtyper och arter. Ju större artvariationen är, desto större chans är det att kombinationen av arter klarar av att upprätthålla nödvändiga funktioner i ekosystemet även när systemet utsätts för störningar.

I stadsmiljöer begränsas biologisk mångfald och de ekologiska systemen till följd av exempelvis föroreningar och fragmentering av gröna miljöer. Detta gör stadens ekosystem särskilt känsliga för störningar som klimatförändringar och extremväder, något som understryker vikten av att bevara och stärka städernas gröna strukturer.

Kartläggning av biologisk mångfald

Karteringen visar var det finns strukturer som bedöms ha potential att rymma olika grad av biologisk mångfald. Dessa strukturer utgörs av exempelvis artrikedom, varierade miljöer med buskskikt, örtsskikt och trädskikt och förekomsten av kompletterande biotoper kopplat till exempelvis vatten. Som motsats rymmer hårt klippta gräsmattor nästan ingen biologisk mångfald alls.

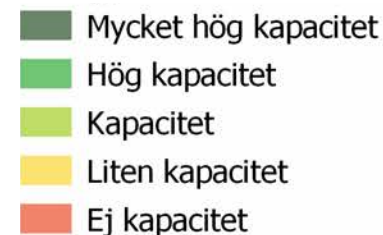
Biologisk mångfald i Hjärup

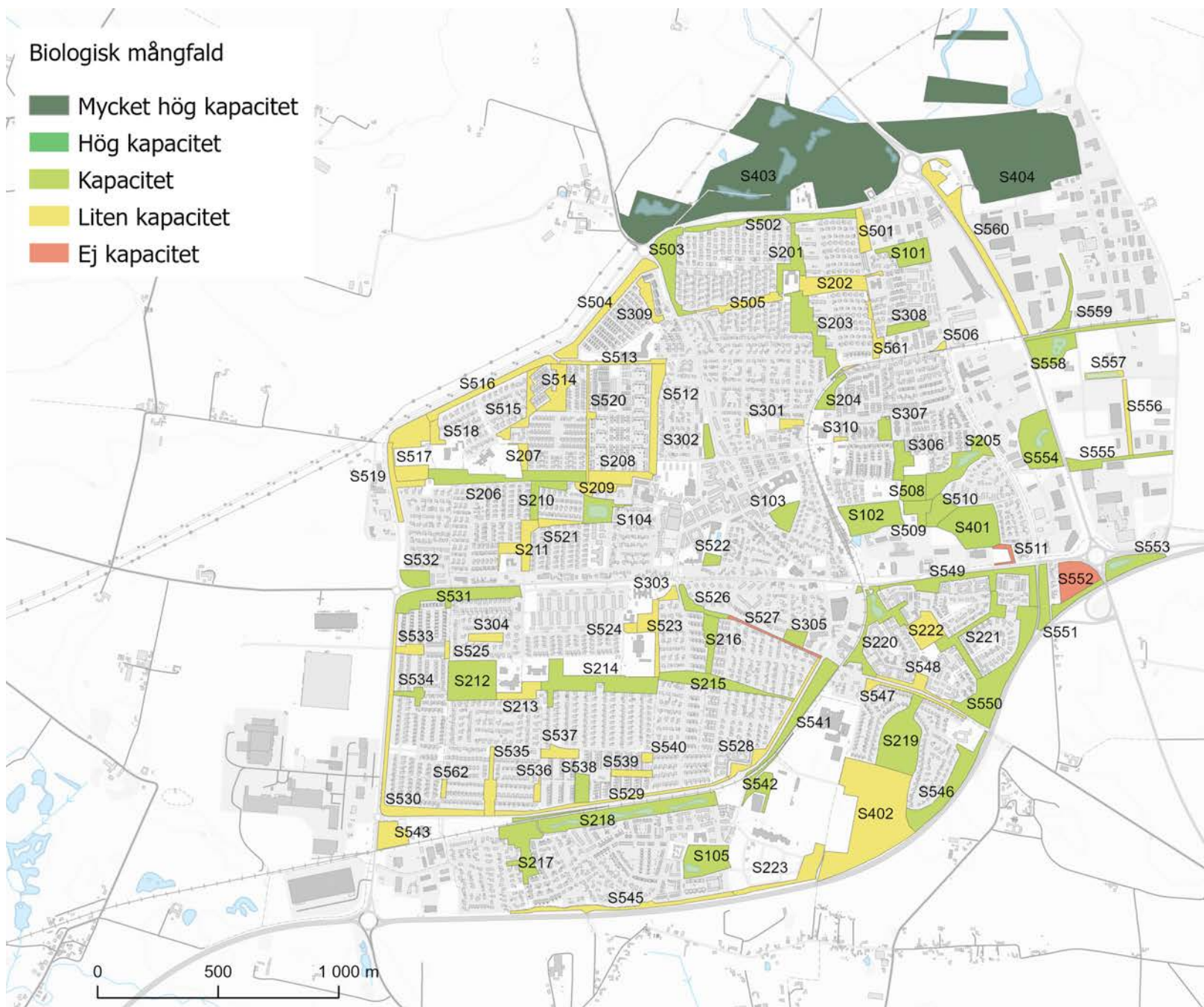
I Hjärup finns de mest varierade miljöerna med högst potential för att hysa en biologisk mångfald i de stora, sammanhängande parkmiljöerna i tätortens centrum och även längs med Mimers lunds park. I dessa miljöer finns dels en relativ variation av arter, livsmiljöer och även vatten med naturlika slänter.

Biologisk mångfald i Staffanstorp

Mossmiljöerna kring Staffanstorp är klassade att ha höga respektive allmänna värden enligt våtmarksinventeringen och utgör några av de mest värdefulla naturområdena i kommunen. Inuti tätorten finns ett antal parker och stråk med viss kapacitet för biologisk mångfald. Grönstrukturens uppbyggnad i sammanhängande stråk är positivt genom att dessa kan fungera som spridningssamband. Detta gäller även alléer. I Staffanstorp finns en mångfald av alléer varav flera är äldre. Gamla träd är generellt värdefulla som livsmiljöer för en mängd arter och i form av alléer kan de vara särskilt värdefulla.

Biologisk mångfald

Bedömningsgrunder för biologisk mångfald

4 poäng	- Natura 2000-område, naturreservat, biotopskyddade områden och nyckelbiotoper. - Områden med särskilda värden enligt ängs- och hagmarksinventeringen - Områden med mycket högt och högt naturvärde enligt våtmarksinventeringen - Nationellt särskilt värdefulla vatten samt vattendrag/sjöar med mycket god ekologisk status enligt VISS
3 poäng	- Områden med allmänna värden enligt ängs- och hagmarksinventeringen - Områden med visst naturvärde enligt våtmarksinventeringen - Områden som identifierats som naturvärden enligt skogsstyrelse - Vattendrag med god ekologisk status enligt VISS eller vattendrag med ekologiska strukturer
2 poäng	- Övriga ängs-/betesmarker - Natur och andra områden med förutsättningar att hysa biologisk mångfald p.g.a. struktur eller storlek - Övriga vattendrag, sjöar eller våtmarker.
1 poäng	Övrig grönstruktur, till exempel plantering, diken med växtlighet, slybuskage

Åtgärdsförslag

- Anlägg ängsmark och skapa blomstråk med exempelvis vitklöver i befintliga gräsmattor.
- Plantera eller så in en mångfald av ettåriga och fleråriga växter som pollinatörer dras till. Tillse särskilt att det finns inhemska växter som många insekter behöver som mat och boplatser för ägg och larver.
- Se till att det finns något som blommar från tidig vår fram till hösten höst.
- Skapa skyddade platser som rishögar, lövhögar och komposter. Lämna död ved och nedfallna träd på marken. Det skapar boplatser för många insekter. Buskage, häckar och stenrösen ger också skydd.
- Skapa blottade sandbäddar i söderläge för sandlevande insekter.
- Minska skötselintensiteten genom att hoppa över varannan gräsklippning, justera upp klipphöjden eller variera klippta och oklippta ytor för att fler örter ska hinna blomma i gräsytor.
- Undvik klippning av gräsmattor under högsommar.

Pollinering

Vid pollinering förs pollen från en växtindivid till en annan, ofta med hjälp av insekter eller andra organismgrupper. Många av våra grödor är beroende av pollinering för att grödan ska bli befruktad och producera den del av växten som vi äter. Pollinering säkrar inte bara att det blir skörd, en väl fungerande pollinering medför även att frukten får bättre kvalitet och blir större och mer regelbunden till formen.

I Sverige är det främst insekter som fungerar som pollinerare. Bland insekterna är det främst bin och humlor som står för pollineringen, men även blomflugor, fjärilar och en rad andra insektsgrupper är viktiga pollinatörer. Den stora mångfalden av insekter behöver också en stor mångfald av växter och livsmiljöer för att kunna födosöka, hitta boplatser och klara hela sin livscykel från ägg till puppa till färdig insekt. Många av våra svenska vildbin och fjärilar är kräsna specialister. En del arter kan hitta föda bland en mångfald av blommor men många behöver specifika inhemska värdväxter för att söka föda eller för sin äggläggning och för larvernas överlevnad.

Exempel på värdefulla växter är:

- Olika viden (salix) som är den främsta födan för de humlor som vaknar tidigt om våren, innan floran tagit fart.
- Vedartade ljungväxter (Ericaceae) som hyser många fjärilsarter, exempelvis ljung, blåbär och odon.
- Svenska ängsblommor som gynnar våra pollinatörer, exempelvis blålocka, blåmunkar, åkervädd, våddklint, rödklint, fibblor, blåeld m.fl.

Kartläggning av pollinering

I det intensiva jordbrukslandskapet kan tätorternas kapacitet att gynna pollinerare vara särskilt betydelsefull. För att gynna pollinerande insekter behöver man tillgodose insekternas behov i hela deras livscykel. En blomrik rabatt räcker därför inte. Mest gynnsamt är miljöer så som ängs- och hagmarker, lummiga trädgårdar och odlingslotter. En varierad flora med blommande och bärande buskar kombinerat med ett rikt örtskikt och marker med soliga sandblottor likaså. En kortklippt gräsmatta erbjuder däremot varken mat eller boplatser för insekter.

Spridningssamband för pollinatörer

Med tanke på att Staffanstorps kommun präglas av storskaligt jordbruk är frågan om livskraftiga populationer av pollinatörer mycket angelägen. Vilka förutsättningar olika typer av pollinatörer har för att överleva i landskapet beror på vilka livsmiljöer som finns, men också hur lätt det är att ta sig mellan olika gynnsamma livsmiljöer samt vilka hot som finns. En enkel spridningsanalys har tagits fram för att få en översiktlig bild av pollinatörers möjlighet att röra sig i landskapet.

Analysen grundar sig på förekomst av brynmiljöer och vegeterade ytor som bedöms kunna erbjuda boplatser och födosökmiljöer för insekter generellt. Dessa har lagts samman med de ytor som inventerats inom tätorterna. För att beskriva pollinerares förmåga att röra sig mellan dessa livsmiljöer har ett motståndslager tagits fram. Motståndet kan liknas vid artens svårighet att förflytta sig genom olika miljöer, att det innebär olika förbrukning av energi eller olika hög risk. I samband med spridningsanalyser benämns detta som ”kostnad”, varvid förflyttning genom en miljö med högt motstånd kostar mer och vice versa.

Analyserna genomfördes med hjälp av GIS-programmet Graphab (Foltête et al. 2012). Graphab användes för att skapa ett nätverk av livsmiljöer och spridningslänkar för pollinatörer. Vid detta moment användes motståndslagret för att beräkna spridningslänkarna och hitta de ”billigaste”, mest kostnadseffektiva, vägarna mellan livsmiljöerna inom tre olika maximala avstånd.

De övergripande slutsatser som kan utläsas ur kartbilden är dels att det finns en robustare struktur för spridningssamband i kommunens sydvästra del än i övriga delar. Med en större och tätare förekomst av livsmiljöer kan populationer av olika arter bli mindre sårbara. Det syns också att arter som kan röra sig över stora avstånd, upp till 1000 meter, klarar att röra sig mellan potentiella livsmiljöer i stora delar av kommunen. Detta kan antas gynna generalister medan det sannolikt är få specialister som hittar gynnsamma spridningssamband över kommunen. Samtidigt syns ett antal ”stråk” som genom riktade insatser skulle kunna komplettera befintliga miljöer och därmed utvecklas till starkare spridningssamband.

Grön infrastruktur
pollinatörer

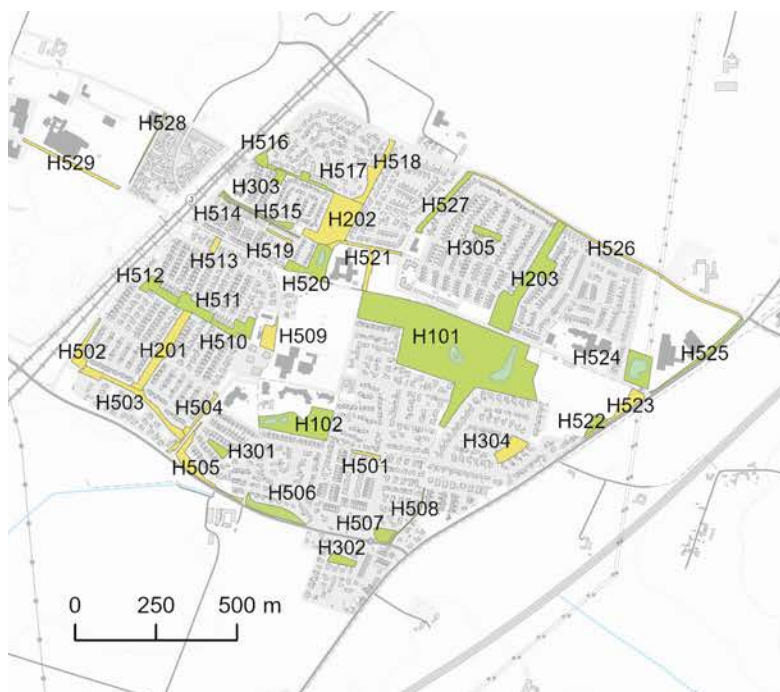
- Potentiella livsmiljöer på kommunalägd mark
- Korridorer inom 300 meter
- Korridorer inom 500 meter
- Korridorer inom 1000 meter
- Möjligt spridningssamband för pollinatörer
- Större sammanhängande livsmiljöer för pollinatörer

0 1 000 2 000 meter

Pollinering i Hjärup

Hjärup tycks kunna spela en viktig roll i att erbjuda livsmiljöer i ett omland som i övrigt har få av dessa strukturer. Av Hjäruks parker sticker Soluret ut som särskilt betydelsefull för pollinerare med sin variationsrika miljö med odlingslotter, lavendelplanteringar, rosor och oxelallé. Liksom i många andra av Hjäruks parker finns dock även här stora ytor med kortklippt gräs som inte gynnar pollinerare. Försök görs att släppa upp partier med längre gräs, exempelvis i Mimers lunds park där även blomplanteringar, sandblottor och insektshotell i form av stockar anlagts.

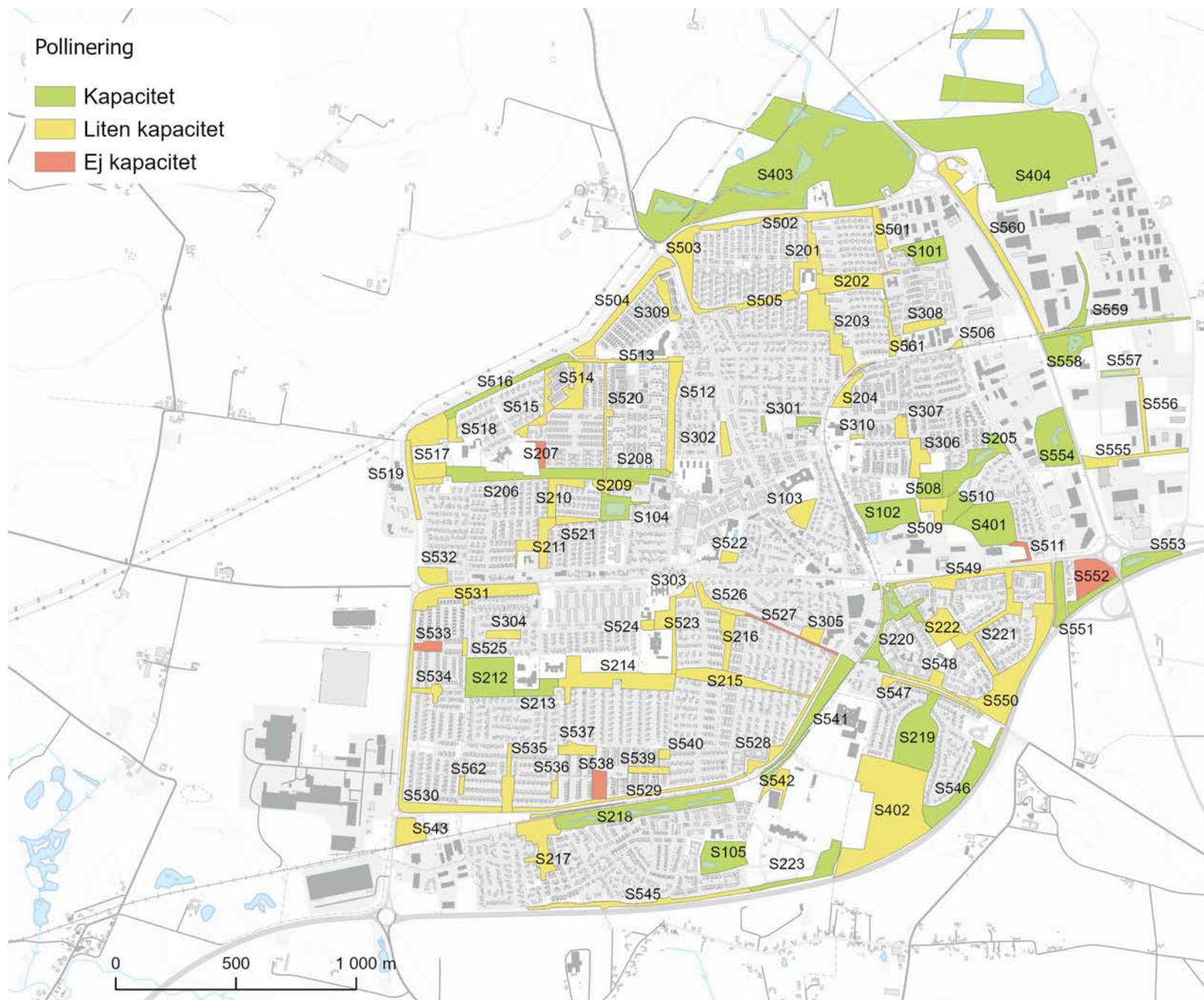
Pollinering i Staffanstorp

Grönstrukturen i Staffanstorp rymmer stora arealer kortklippta gräsmattor som inte erbjuder livsutrymme för insekter. I många av parkerna finns dock naturlika buskage med blommande och bärande arter som slån och hagtorn, partier med högre örtskikt och/eller träd med betydelse för pollinerare exempelvis säl, rönn och fruktträd. I vissa parker arbetar kommunen med ytor där längre gräs släpps upp. För att detta ska utvecklas till en önskvärd flora på sikt krävs uppföljning för att bedöma om näringshalten i marken är gynnsam och om vissa arter bör sås in.

I det större perspektivet har Staffanstorp flera kopplingar till potentiellt gynnsamma miljöer för pollinatörer utanför tätorten. Genom att stärka livsmiljöer för dessa inom tätorten kan spridningssambanden förbättras mellan kommunens södra och norra del.

Pollinering

- Hög kapacitet
- Kapacitet
- Liten kapacitet
- Ej kapacitet

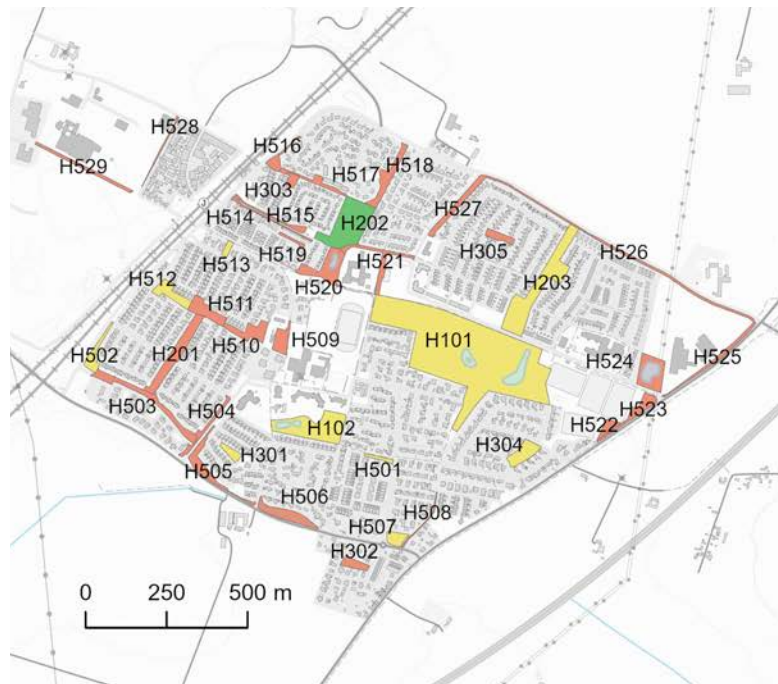
Bedömningsgrunder för pollinering

3 poäng	• Ängs- och naturbetesmarker • Odlingslotter • Lummiga trädgårdar/ gamla villaområden
2 poäng	• Öppen gräsmark med variation och örtrikedom • Hällmark, hällmarkstallskog, ädellövskog och lundar • Industrieromter och andra ruderatmarker med variation och örtrikedom
1 poäng	• Öppen gräsmark utan tydliga örtinslag (ej kortklippt gräsmatta) • Skogsbyr (potentiella boplatser)

Matproduktion

Matproduktion, både storskalig och småskalig odling, är viktigt ur ett hållbarhetsperspektiv genom att bidra till vår försörjning och överlevnad. Matproduktion sker på olika sätt och i olika skalor, från det storskaliga jordbrukslandskapets åkrar till trädgårdens äppelträd, koloniträdgårdens morötter och skogens bär och svamp.

Småskalig odling bidrar ofta till ett flertal kulturella ekosystemtjänster där privat odling och gemensamhetsodlingar både skapar hälsa, sociala relationer och förser bebyggelsen med estetiska värden. Småskalig matförsörjning bidrar i många fall också till reglerande tjänster såsom pollinering och reglering av skadedjur genom sin diversitet och en begränsad användning av bekämpningsmedel. Då markanvändning för odling kan ställas om snabbt har i denna kartläggning gräsytor som idag inte används men som lätt kan ställas om för odling eller plantering av fruktträd bedömts ha ”Liten kapacitet” för matproduktion.

Kartläggning av matproduktion

Runt Staffanstorp och Hjärup ligger det storskaliga jordbrukslandskapet, men även inuti tätorten finns kapacitet för matproduktion. I kartläggningen har dels ytor som faktiskt används för odling och bete eller som hyser exempelvis fruktträd fått poäng. Då matproduktion i hög grad är en verksamhet som kan variera över tid har dock även ytor som enkelt skulle kunna omvandlas till exempelvis odlingslotter bedömts ha liten kapacitet.

Matproduktion i Hjärup

I Hjärup finns odlingslotter i Solurets park. Utöver detta finns fruktträd och bärbuskar i vissa parker och ett flertal har bedömts vara möjliga att ställa om till någon typ av matproduktion vid lust och behov.

Matproduktion i Staffanstorp

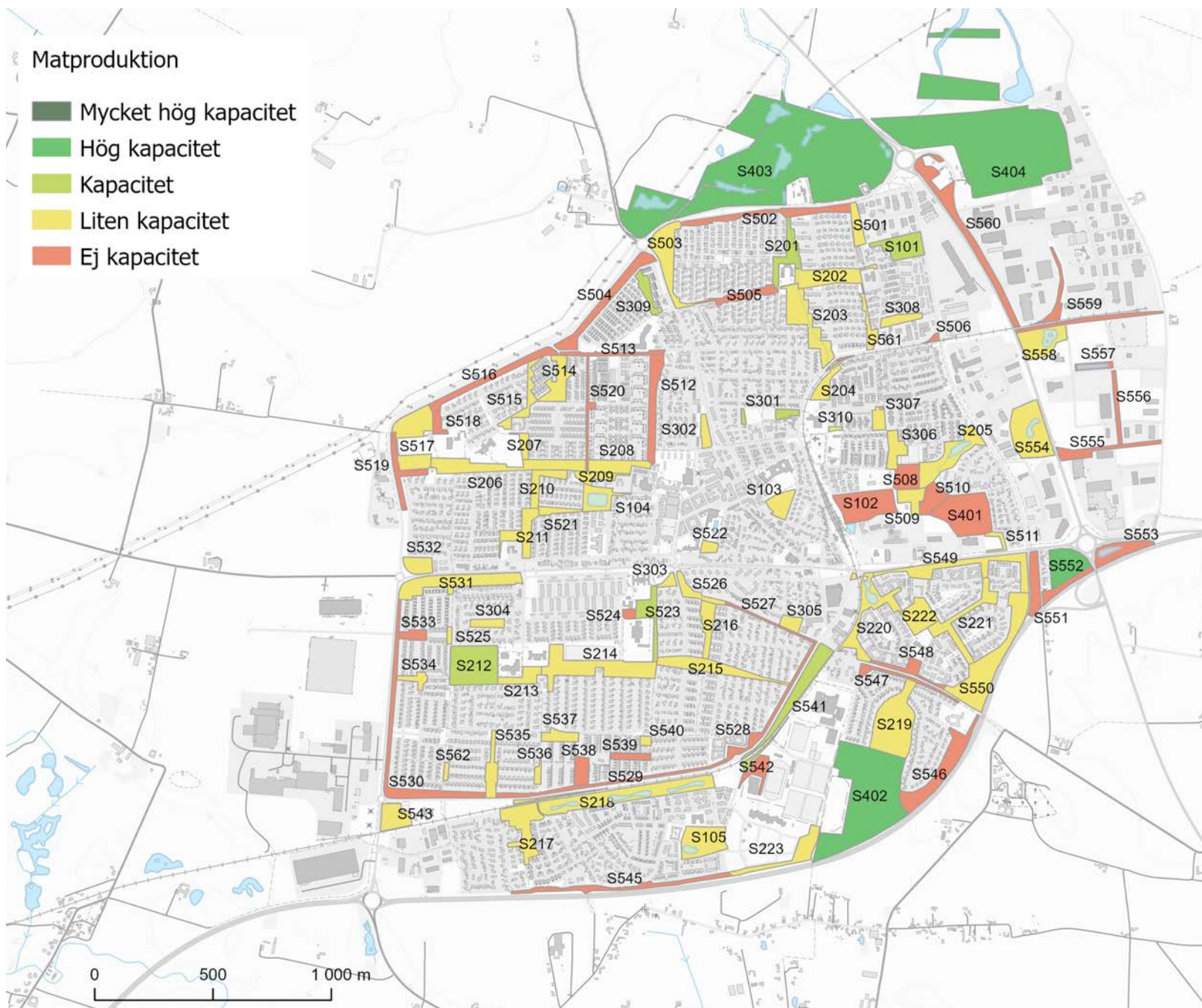
Staffanstorp har många ytor med möjlighet att rymma odlingslotter, fruktträd och bärbuskar alternativt bete. Ett antal parker har redan idag bär- och fruktbärande buskar och träd, exempelvis Borggårdsparken med sin äppellund. I vissa områden pågår aktivt jordbruk eller bete och i delar av mossarna går betesdjur.

Matproduktion

- Hög kapacitet
- Kapacitet
- Liten kapacitet
- Ej kapacitet

Åtgärdsförslag

- Bruka och bevara åkermark för odling.
- Upplåt övrig lämplig mark till odlingslotter och annan småskalig stadsodling.
- Plantera träd och buskar som ger frukt och bär.
- Förvalta ytor som med lätthet omvandlas till matproduktion genom exempelvis odling eller plantering av fruktträd.

Bedömningsgrunder för matproduktion

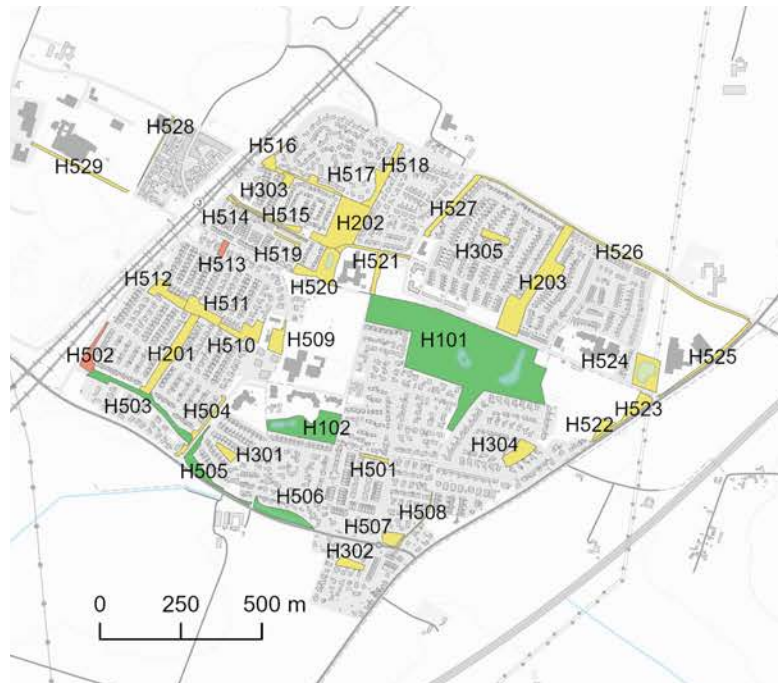
3 poäng	Jordbruk, bete, slätter
2 poäng	- Odlingslotter - Flertalet fruktträd
1 poäng	- Skogsområden med möjlighet till bär- och svamplockning - Yta som med lätthet kan omvandlas till matproducerande genom exempelvis odling eller plantering av flertalet fruktträd

Bullerdämpning

Naturens bullerdämpande förmåga beror främst på hur kuperad naturen är och hur mycket ”mjuk” mark naturen rymmer. Forskning kring vegetation och bullerdämpning visar att ett 25 meter brett trädbälte kan dämpa ljudnivån med 7 dBA och att 45 meter bred naturlig gräsmark kan dämpa upp till 9 dBA. Vegetation intill bullerkällor har därmed en betydande bullerdämpande effekt. Vegetationsklädda vallar ger både bullerdämpning och en visuell avskärmning.

Kartläggning av bullerdämpning

Då det är svårt att göra en precis bedömning av varje grönytas bullerdämpande kapacitet har denna ekosystemtjänst bedömts i enbart två kategorier; liten respektive hög kapacitet.

Bullerdämpning i Hjärup

I Hjärup kan man se att det bara är de centrala grönytorna som har tillräcklig storlek för att kunna bidra med någon högre bullerdämpande kapacitet. Utöver dessa finns också några vegetationsklädda bullervallar i samhällets västra del.

Bullerdämpning i Staffanstorp

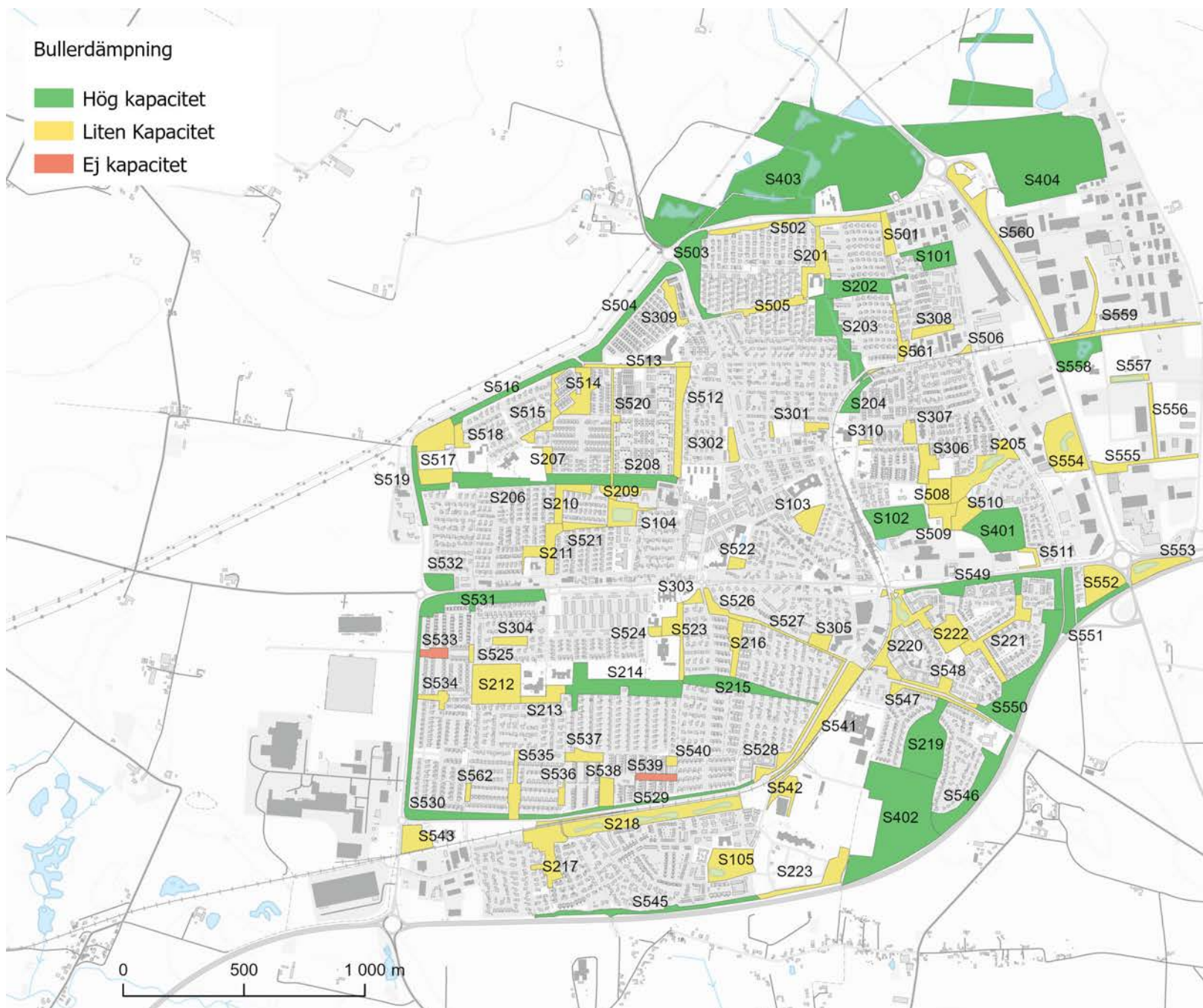
Staffanstorp har ett väl genomfört system med bullervallar längs stora delar av de stora vägarna kring tätorten. Genom att dessa i hög utsträckning är vegetationsklädda med naturliga planteringar ger de förutom bullerdämpning också en visuell avskärmning. I exempelvis Knuts park bildar den täta bullervallen en inramning till rekreativstråket innanför. Vegetationen kan även ha en positiv funktion som gröna stråk.

Bullerdämpning

- Hög kapacitet
- Liten kapacitet
- Ej kapacitet

Åtgärdsförslag

- Dämpa buller från trafik med träd och buskar av olika slag. För att vegetationen ska få mätbara effekter på buller krävs att den är flerskiktad och bred. Smala vegetationsridåer kan med visuell avskärmning bidra till att den upplevda bullerstörningen blir betydligt lägre än vad de faktiska bullervärdena visar.
- Anlägg bullervallar, gärna träd- och buskklädda.

Bedömningsgrunder för bullerdämpning

3 poäng

- Skogsområde med medelbredd >45m
- Öppna gräsmarker med medelbredd >55m
- Vegetationsklädda grönytor utformade som bullervallar

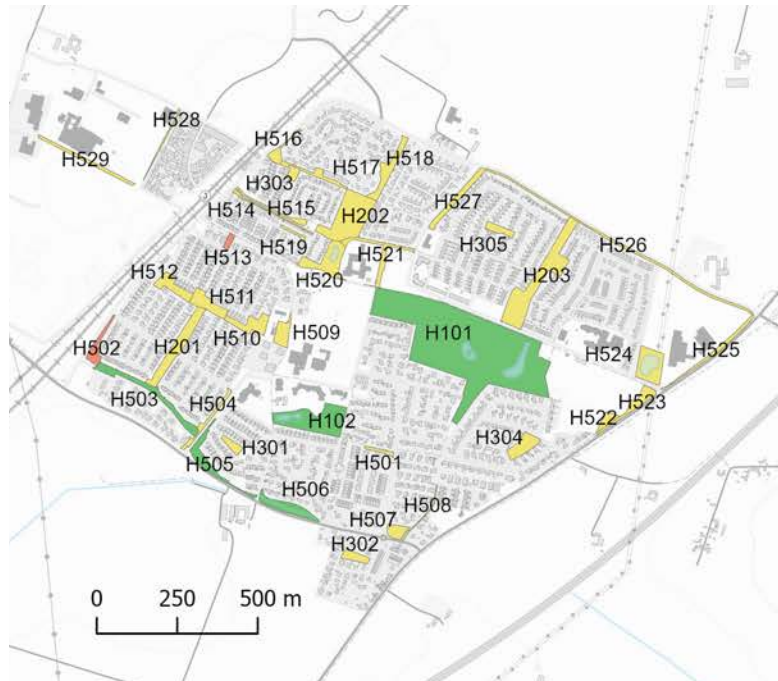
1 poäng

- Övriga skogsområden, öppna gräsmarker och grönstruktur, trädtrader

Luftrening

Vegetation, särskilt träd, bidrar till rening av luft och har därför stor betydelse för stadens luftkvalitet. Damm och andra partiklar fastnar på trädens blad, grenar och stammar. Dessa partiklar spolas sedan bort av regn. Vegetation har också förmågan att absorbera till exempel ozon, koldioxid och kväveoxider. Utöver rening från olika ämnen bidrar trädens struktur i stadsmiljön till att stadsluften stiger uppåt och tar med sig hälsoskadliga ämnen så att ny luft kan strömma in från det omgivande landskapet.

En halvgles vegetationsstruktur med genomsläppliga buskage eller träd ger bäst effekt genom att öka turbulensen i luften och exponera den för så stor bladyta som möjligt. Sommartid är lövträd mest effektiva men barrträd spelar en viktig roll vintertid när partikelhalterna från dubbdäck med mera kan bli höga. En kombination är därför att föredra.

Kartläggning av luftrening

I stadsmiljö handlar kartläggning av luftrening till stor del om huruvida det finns parker med skogskaraktär och var det finns uppvuxna alléer eller grova träd. Även områden med yngre och glesa trädbestånd bidrar positivt till luftkvaliteten. Kriterierna för luftrening sammanfaller till stor del med faktorer som ger ett gynnsamt mikroklimat, så som beskuggning, behaglig luftfuktighet och jämn lufttemperatur.

Luftrening i Hjärup

I Hjärup fungerar Hjäruks park med anslutande grönytor som en stor lunga för tätorten. Parken är nyanlagd och parkens många träd är unga. I takt med att träden etablerar sig kommer kapaciteten att rena luft att öka.

Luftrening i Staffanstorp

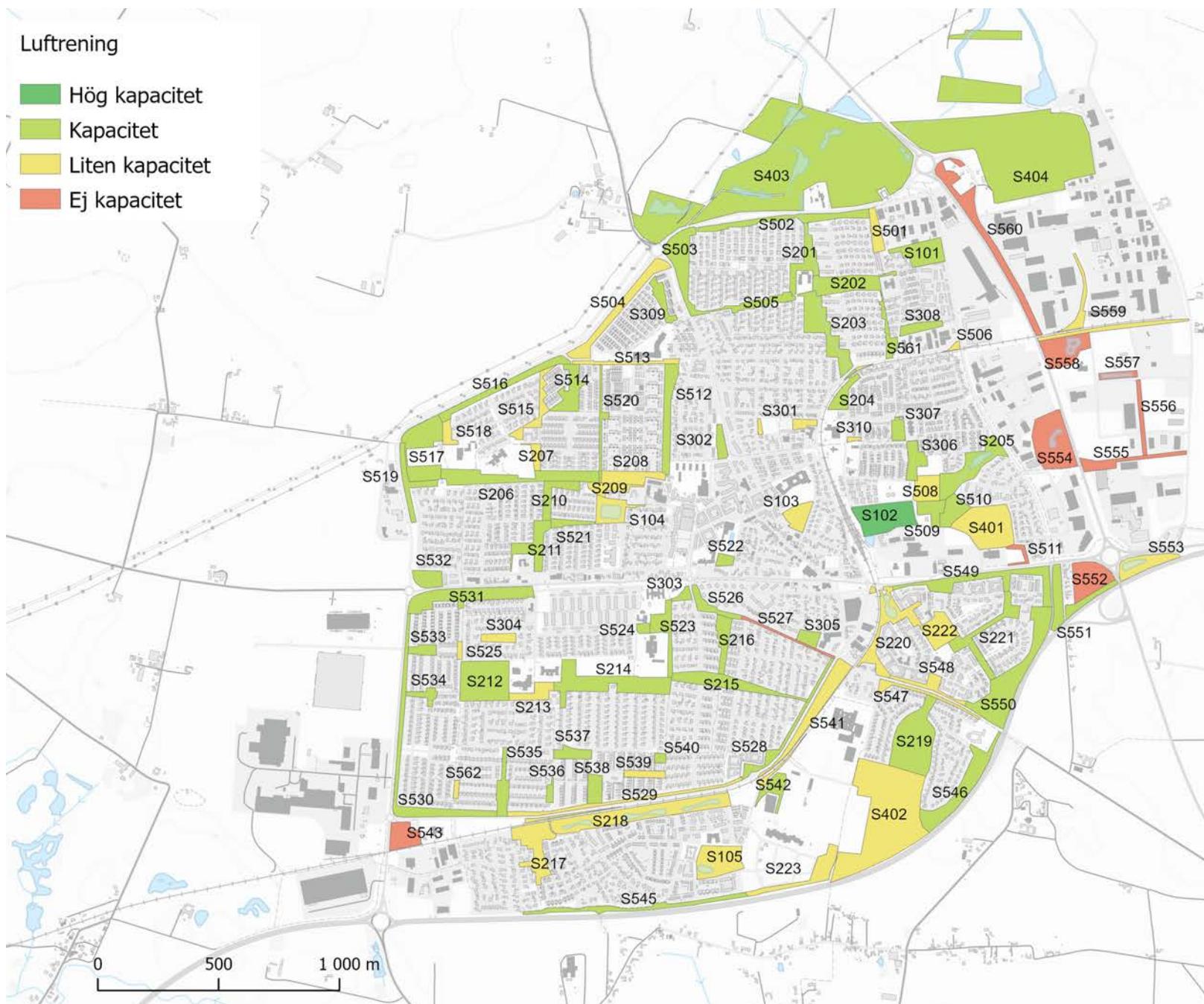
Staffanstorp har många fina alléer, både riktigt gamla och yngre. Detta är värdefulla inslag i stadsbilden för den lokala luftkvaliteten. Bland parkerna utmärker sig Sockerbruksparken som den enda parkytan med väl uppvuxen blandskogskaraktär. Här finns både ask, hästkastanj, bok, gran och tall vilket gör att trädskiktet bidrar till renare luft i närområdet året om.

Luftrening

- Hög kapacitet
- Kapacitet
- Liten kapacitet
- Ej kapacitet

Åtgärdsförslag

- Minska negativa effekter från trafik med träd och skogspartier. Vegetationens blad, barr och grenverk renar luften genom att partiklar fastnar på ytor.

Bedömningsgrunder för luftrening

3 poäng	Blandskog
2 poäng	- Lövskog och barrskog var för sig - Alléer med uppvuxna träd i stadsmiljö - Stor andel uppvuxna träd
1 poäng	- Halvöppen gräsmark eller park med stor andel träd - Enskilda uppvuxna träd eller trädtrader med yngre träd

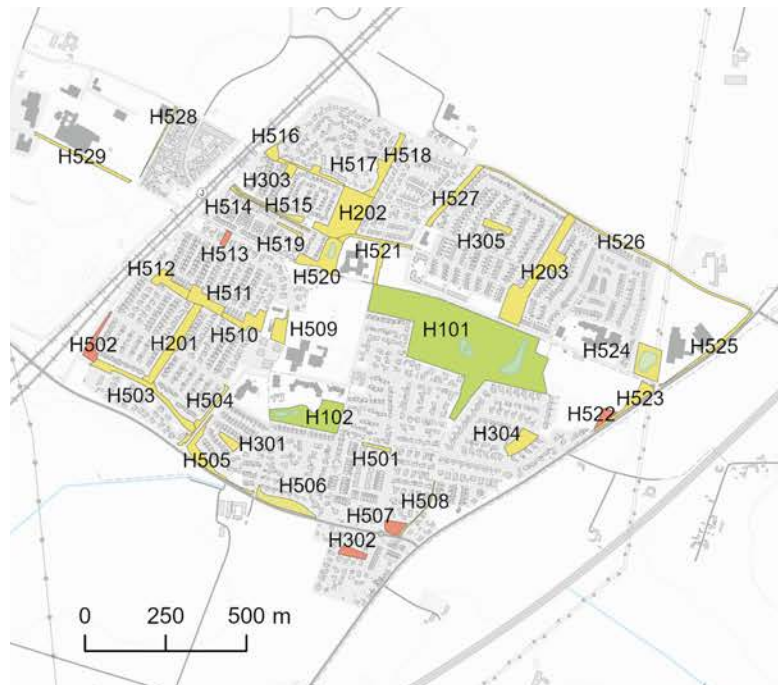
Klimatreglering

Större sammanhängande skogsområden och vattensamlingar är viktiga strukturer för klimatreglering på kommunal nivå. Större tätortsnära skogsområden reglerar lokalklimatet i tätorten genom att bidra med parkbris och ökat luftombyte mellan stad och skog. Vattenytor och våtmarker bidrar också med klimatreglering genom avdunstning, utjämning av temperaturer och påverkan på luftcirkulationen.

Även mindre skogsytor och enskilda träd inom staden bidrar till klimatreglering genom att lokalt ge skugga, öka luftfuktigheten och skapa luftströmmar genom sin struktur. Park- och naturområden utgör också värdefulla ”tillflyktsorter” under varma dagar.

Kartläggning av klimatreglering

Analysen av klimatreglerande kapacitet skall ses i en större skala än analysen av luftrening som har ett mer lokalt fokus. För

kartläggningen av klimatreglering bedöms större strukturer så som stora sammanhängande skogs- eller vattenområden. Exempelvis alléer i stadsmiljö och andra element som bidrar till ett gynnsamt mikroklimat vägs in i den lägsta kategorin, liten kapacitet. Både Staffanstorp och Hjärup har ett utsatt läge för väder och vind i det flacka jordbrukslandskapet. Samtidigt är landskapsbilden positiv ur aspekten att luftombytet i tätorterna blir stort.

Klimatreglering i Hjärup

I Hjärup bidrar den stora, centralt liggande Hjäruks park till klimatreglering som kommer större delarna av tätorten till godo. Här och i ytterligare ett par parkområden finns också vattenytor som kan bidra till ökad luftfuktighet torra dagar.

Klimatreglering i Staffanstorp

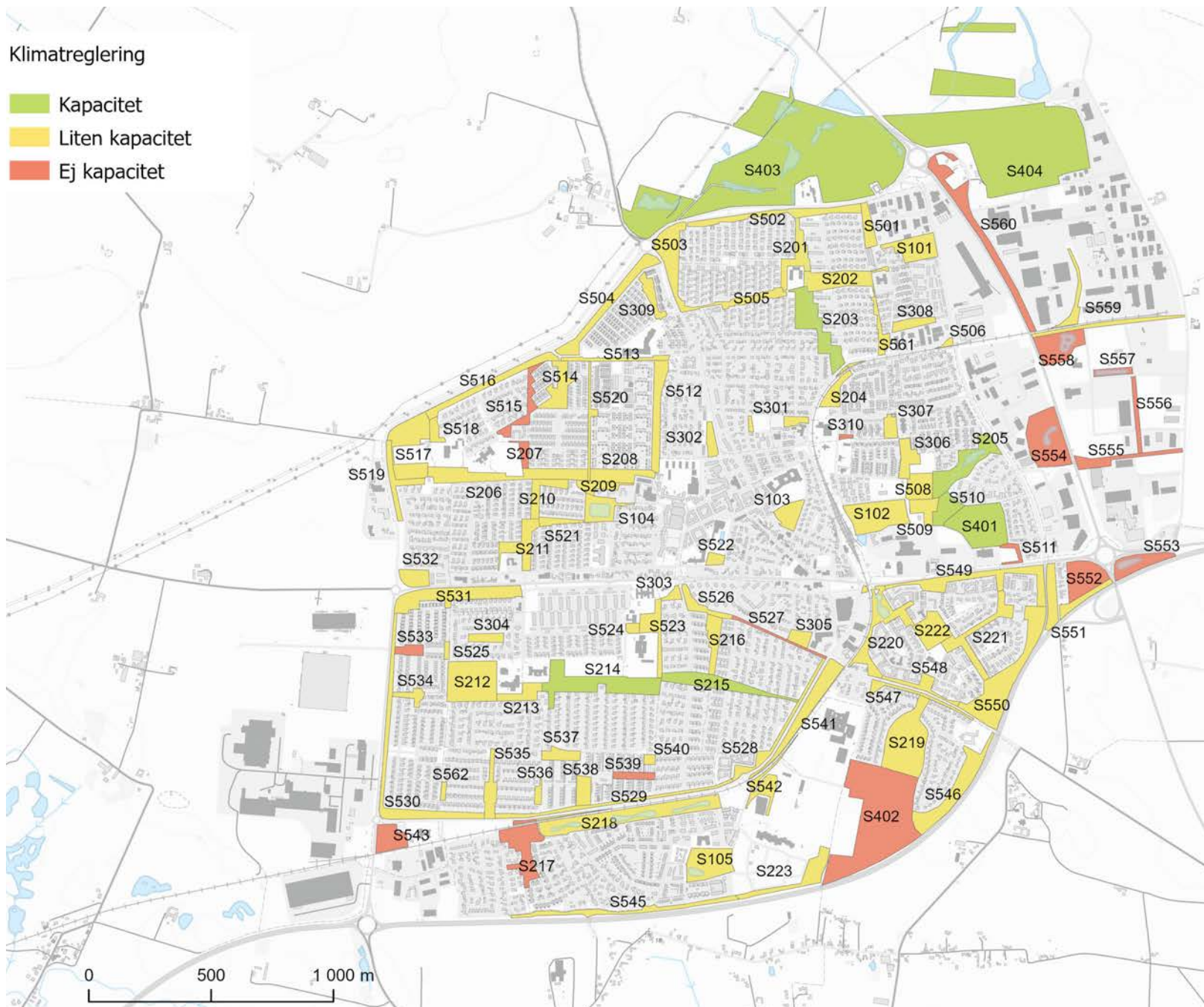
Staffanstorps största resurser för klimatreglering finns i de större mossområden utanför tätorten. Inne i Staffanstorp är det få grönytor som är så stora att de kan bedömas ha stor påverkan.

Klimatreglering

- Hög kapacitet
- Kapacitet
- Liten kapacitet
- Ej kapacitet

Åtgärdsförslag

- Sänk temperaturen med blåa och gröna miljöer. Större parkområden kan ha mycket stor betydelse, särskilt områden som är runt tre hektar eller större vilket är den storlek då stadsbris börjar uppstå. Enskilda träd kan lokalt ha en viktig effekt genom skuggning och mindre parkområden i anslutning till bostadsområden kan ge människor tillgång till svalare klimat.

Bedömningsgrunder för klimatreglering

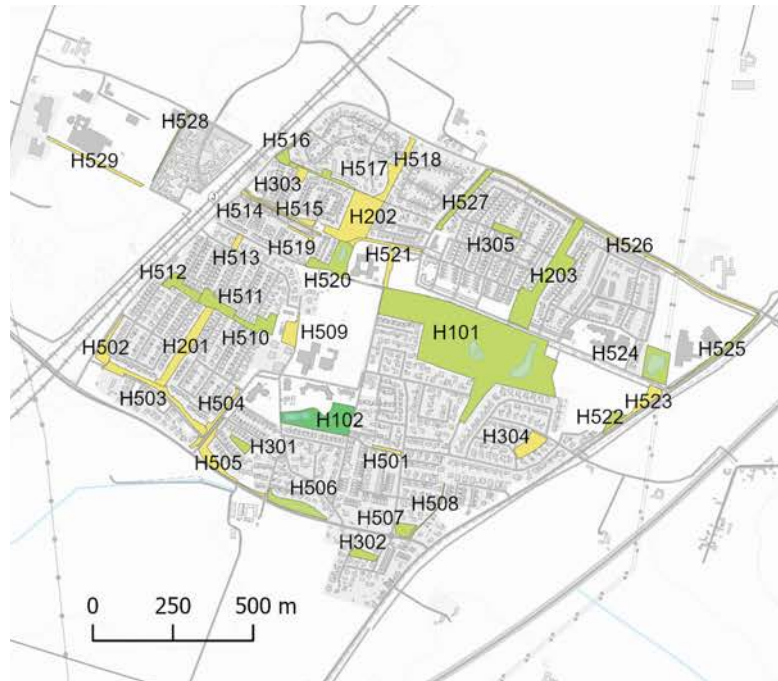
3 poäng	- Skog som utgör del av skogsområde >50 hektar - Hav och stora sjöar
2 poäng	- Skog som utgör del av skogsområden 3-50 hektar - Trädklädda parkområden/ betesmarker >4 hektar
1 poäng	- Övriga skogsområden - Urban grönstruktur med trädklädd eller lummig karaktär (ej gräsmatta) - Trädrader

Åtgärdsförslag

- Fördröj höga vattenflöden med naturliga eller konstruerade lågpartier i terrängen. Särskilt viktigt för fördrojning och rening av vatten är områden med genomsläpplig mark och våtmarker.
- Plantera träd. Vegetationen bidrar till flödesreglering genom att absorbera vatten samt att binda jorden och förhindra erosion.
- Anlägg gröna tak som bidrar till fördrojning av dagvatten
- Tillskapa flödesreglerande strukturer i grönytor inom och uppströms riskområden.

Flödesreglering

Alla grönområden bidrar i viss mån till flödesreglering. Genom att fånga och suga upp vatten samt genom att filtrera och buffra vatten utjämnas och regleras vattenflöden. Särskilt viktiga strukturer för detta är skog och grönområden i lågpunkter på genomsläppliga jordar. Ekosystemtjänsten flödesreglering medför att risken för översvämning och erosionsskador minskar och att vattenreningen blir mer effektiv. Naturliga svämplan, vegetationsklädda kantzoner och meandring är viktiga funktioner för att vattendrag ska vara effektiva i att bromsa upp flöden och rena vatten. Utöver direkt nederbörd kan områden påverkas av vattendrag som riskerar att översvämmas. Vegetation och andra naturliga ytor mellan bebyggelse och vattendrag kan fungera som buffertzoner och även minska hastigheten på vattnets rörelse.

Kartering av flödesreglering

Kartering av markens kapacitet att buffra vatten i landskapet och jämna ut flöden utgår till stor del från en analys av jordarters genomsläpplighet och lågpunkter i landskapet.

Analys av översvämningsrisker

Hur stor kapacitet varje yta har att fördroja vatten behöver sättas i relation till storleken på det området som vattnet rinner ifrån. Är avrinningsområdet stort finns ett större behov av fördrojningskapacitet än om väldigt lite vatten kommer till platsen.

Hjärup

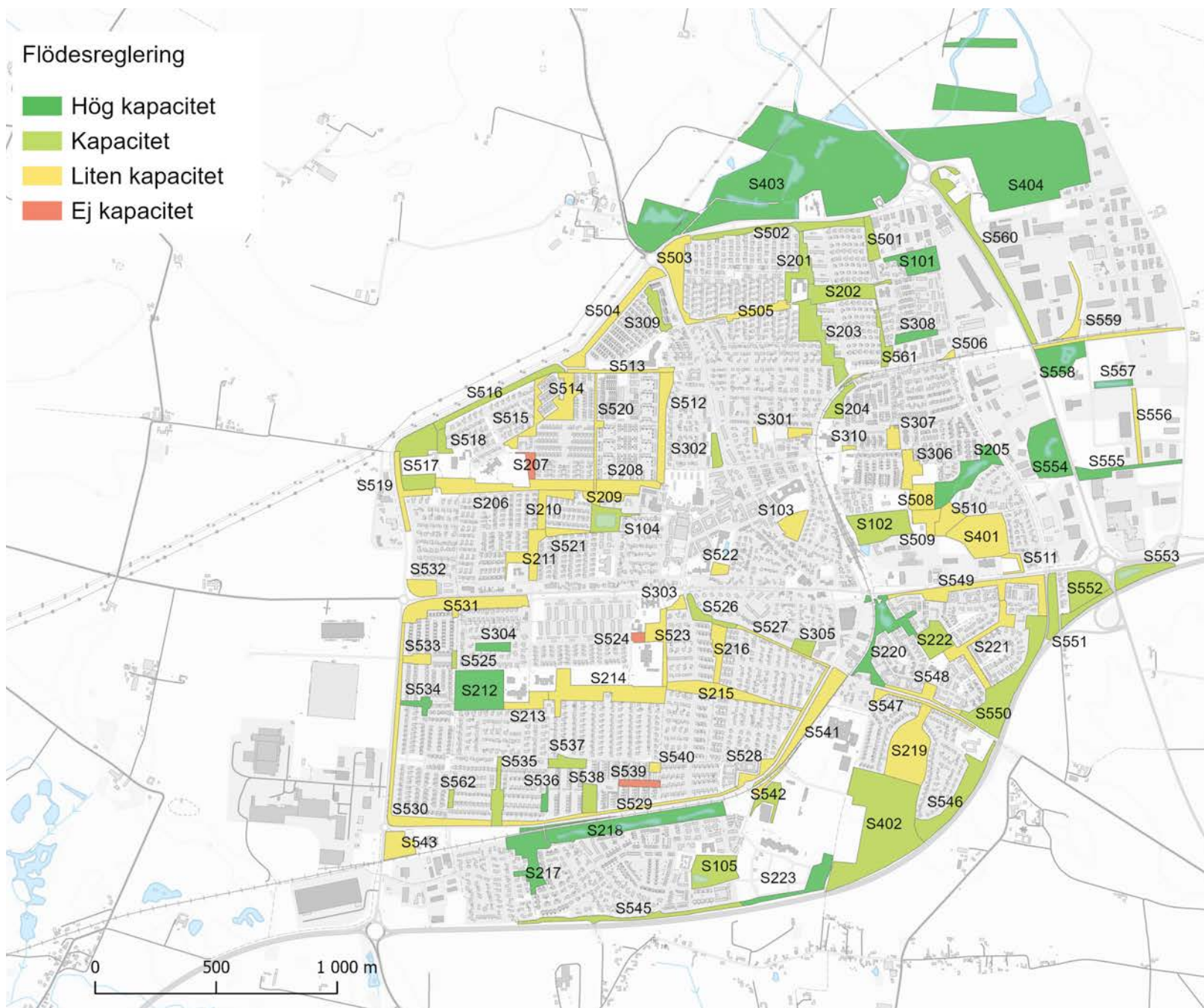
I Hjärup finns flera grönytor med goda förutsättningar att fånga upp vattenflöden, bland annat tack vare dammar med slänter där vattnet kan bredda. Landskapets topografi innebär att det rinner mycket vatten mot Hjäruks södra del där det inte finns så många ytor med reglerande kapacitet.

Staffanstorp

I Staffanstorp finns flera grönytor som har medelgod till hög kapacitet att ta hand om vatten. Samtidigt finns flera områden med låg kapacitet med risk för översvämning. Vattnet som faller över Staffanstorp rinner till stor del norrut för att följa Borggårdsdiket ut i Gullåkra mosse, samt i östra delen ut i Vesums mosse. I sydväst finns rinner vattnet västerut till Kolböra mosse.

Flödesreglering

- Hög kapacitet
- Kapacitet
- Liten kapacitet
- Ej kapacitet

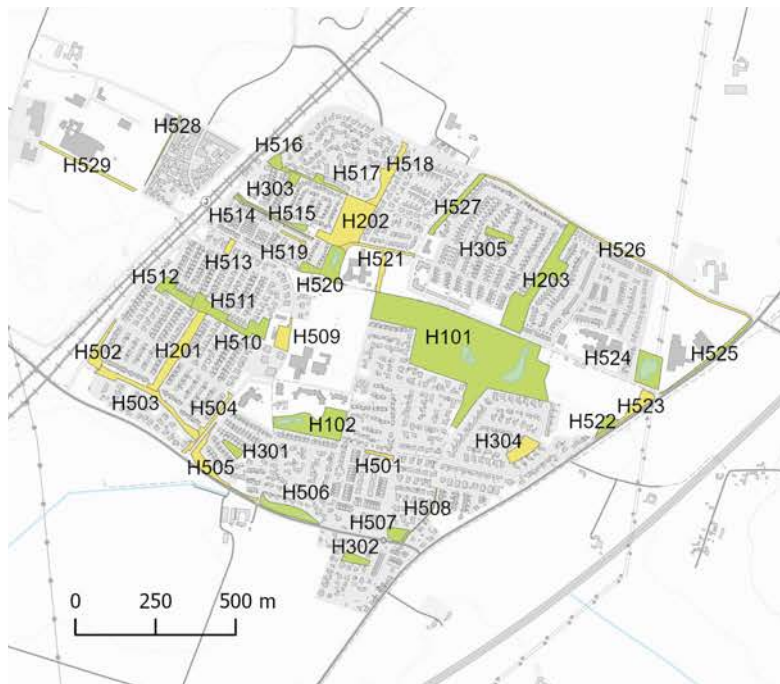
Bedömningsgrunder för flödesreglering

3 poäng	- Våtmarker - Grönområde där större delen utgörs av lågpunkt och jordarten är genomsläpplig; sand, morän, torv eller silt - Dagvattendammar
2 poäng	- Grönområde övervägande på mark med god infiltration - Grönområde där större delen utgörs av lågpunkt
1 poäng	- Övriga grönområden - Bebyggda områden med mycket stor andel grönska på mark med god infiltration

Vattenrening

Naturen bidrar med ekosystemtjänsten vattenrening genom vegetationens och organismers upptag av näringsämnen och nedbrytning av föroreningar. Dessa processer bidrar till att minska övergödning och förorening av våra vattenmiljöer.

Vattenrening sker på de flesta naturmarker, men exempelvis våtmarker och naturområden på genomsläppligt material har större betydelse för tjänsten eftersom vattnet här effektivt silas genom jord och växtlighet. Rening av utsläpp kan även ske i våra sjöar och vattendrag men processen är betydligt snabbare och mer effektiv i jord än i vatten. Vattenmiljöernas buffertförmåga är också generellt redan ianspråktagen av den naturliga bakgrundsbelastningen och av tidigare och pågående utsläpp. Det är därför av stor vikt att utsläpp renas innan de når vattenmiljöer. Rinnande vatten bidrar även till att föroreningar och näringsämnen sprids.

Kartläggning av vattenrening

Rening av vatten som ekosystemtjänst sker i första hand där vatten får chans att filtreras genom jord och växtlighet. Denna process gynnas därför av genomsläppliga jordarter och att vattnet rör sig långsamt genom att exempelvis silas genom vegetation eller att hållas kvar i sänkor. Genom raka diken rör sig vattnet ofta fort och reningen blir därför begränsad.

Vattenrening i Hjärup

I Hjärup finns ett par dammområden och även andra ytor med lågpunkter som kan förväntas spela en positiv roll för fördröjning och rening av vatten. I västra Hjärup syns en brist på detta.

Vattenrening i Staffanstorp

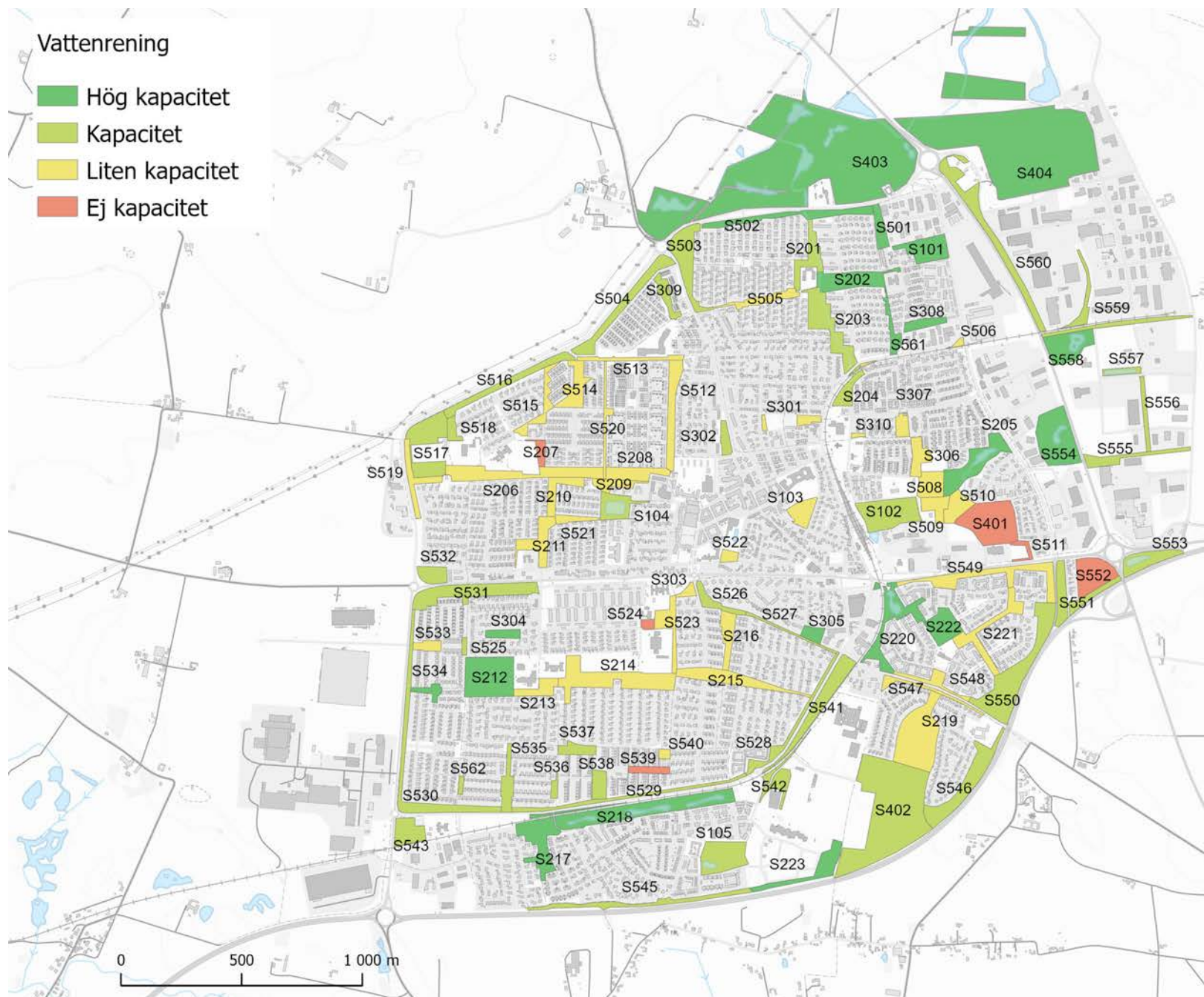
I Staffanstorp syns att den högsta kapaciteten för vattenrening är koncentrerad till mossarna samt de grönytor som rymmer dammar med naturlig vegetation i kanterna. Diken såsom Borggårdsbäcken som har en rak och djup fåra utan bromsande vegetation har högre vattenflöden och sämre reningskapacitet.

Vattenrening

- Hög kapacitet
- Kapacitet
- Liten kapacitet
- Ej kapacitet

Åtgärdsförslag

- Utveckla grön- och vattenområden. Dessa fyller en ytterst viktig funktion för att ta hand om vatten genom att de kan rena, fördröja och infiltrera vattnet.
- Anlägg meandrande vattendrag, dammar och våtmarker med naturliga strukturer. Dessa kan i de flesta fall utgöra komplement till tekniska lösningar eller till och med ersätta dem.

Bedömningsgrunder för vattenrening

3 poäng	- Vattendrag och våtmarker (ej diken) - Grönområde där större delen utgörs av lågpunkt
2 poäng	- Grönområde där en inte obetydlig del utgör en lågpunkt (ej åker, odlingslotter, golfbana, kyrkogård) - Grönområde övervägande på mark med god infiltration - Dagvattendammar
1 poäng	- Övriga grönområden - Bebyggda områden med mycket stor andel grönska på mark med god infiltration

Åtgärdsförslag

- Erbjud en bredd av gröna miljöer utifrån efterfrågan, behov, bakgrund och förutsättningar.
- Tillgängliggör grönytor. Platser som är lätta att nå upplevs som trygga och attraktiva att både besöka och vistas i.
- Skapa möjligheter till utevistelse, aktivitet och rekreation under hela året.

Rekreation och hälsa

Vistelse i naturen innehåller oftast viss grad av fysisk aktivitet och även sociala interaktioner. Dessa kan antingen vara i form av motionsaktiviteter eller mer lugna aktiviteter såsom att långsamt promenera genom skogen på jakt efter svamp och bär. Att vara i naturen erbjuder utmaningar för kroppen på andra sätt än vad en bebyggd miljö gör, till exempel att springa i terräng, promenera på ojämna underlag och att klättra.

Rörelse, variation och upplevelsen av både aktivitet och rofylldhet är viktigt för både barn och vuxna. Naturmiljöer har också en positiv inverkan på vår mentala hälsa och stress minskar vid vistelse i olika slags naturmiljöer. Denna effekt är så stark att positiva hälsoeffekter till och med har kunnat påvisas vid passivt betraktande av natur och grönska genom fönster.

Grönstrukturen i tätorten bör kunna erbjuda olika kvaliteter, allt från möjligheten att stanna upp och vila till platser för lek och nyfikenhet liksom långa sammanhängande stråk för hundpromenader och

jogging. Eftersom både Staffanstorp och Hjärup har begränsad tillgång till varierade natur- och rekreationsområden utanför tätorten är det särskilt viktigt att grönstrukturen inom tätorten håller hög kvalitet, erbjuder varierade miljöer och upplevelsevärden samt är tillräckligt omfattande.

Kartläggning av rekreation och hälsa

Kartläggning av värden för rekreation och hälsa är gjord genom fältbesök och utifrån vilka upplevelsevärden och funktioner varje område erbjuder, exempelvis vattenkontakt, skogskänsla, rofylldhet, möjlighet till aktiviteter och sittplatser. Störning i form av exempelvis buller har bedömts negativt.

Rekreation och hälsa i Hjärup

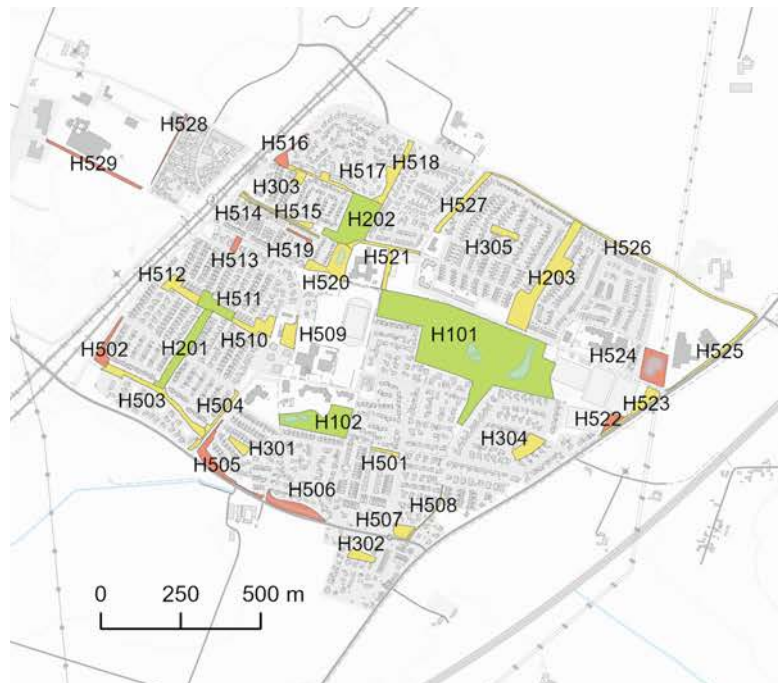
Hjäruks grönstruktur är starkt centrerad till parkkomplexet kring Hjäruks park och Centrumparken och det är också här de största rekreationsvärdena finns. Samtidigt finns stora värden i att bevara och utveckla de gröna sammanhängande stråk som finns genom tätorten, även om de är smala. Hjärup har också ett antal mycket små fickparker insprängda i bebyggelsen. Vissa av dessa erbjuder stora värden för närrekreation. Andra har låga värden, men potential att utvecklas med fler kvaliteter. I Hjäruks västra del är tillgången på rekreationsytor i nuläget liten.

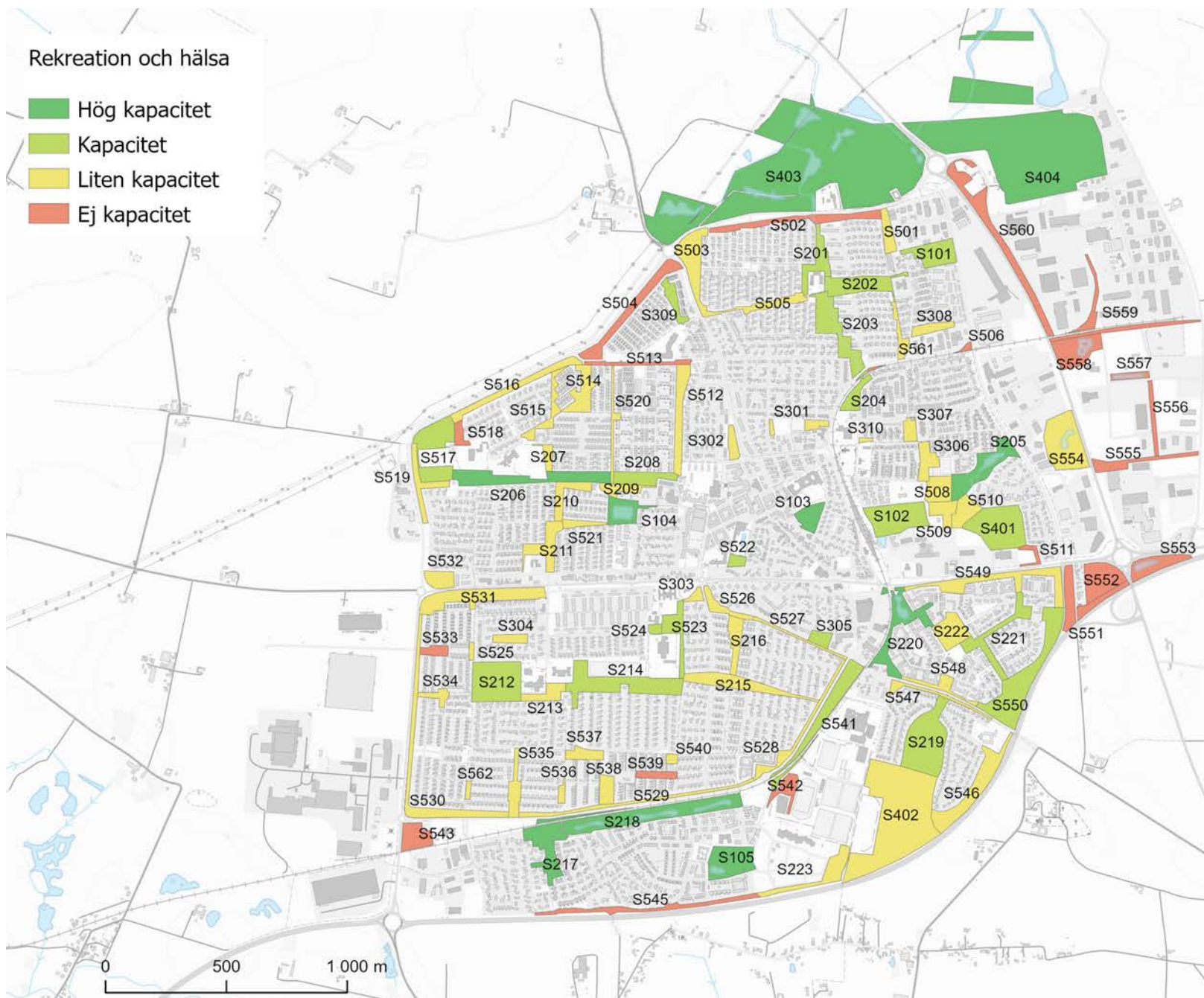
Rekreation och hälsa i Staffanstorp

I Staffanstorp är utbudet av olika typer av parkmiljöer stort. Det finns både äldre parkområden med uppvuxna skogsmiljöer och mer programmerade parkytor med planteringar, vattenkontakt, utrymme för lek och bollsport och andra parkkvaliteter. Det grönas struktur med bilfria gröna stråk som binder samman parkområdena är gynnsam och gör att de rekreativa värdena är lättillgängliga för de allra flesta inom tätorten. Detta är mycket värt att bevara och utveckla med tanke på att tillgången till rekreationsområden utanför tätorten är begränsad. För att ytterligare öka de rekreativa värdena bör breda parkstråk genom bland annat rumsskapande vegetation, sittplatser och planteringar utvecklas till stadsdelsparker. Även många fickparker kan genom ökad omsorg ges större värden som närrekreationsområden och även i vissa fall få funktioner som stadsdelsparker.

Rekreation och hälsa

- Hög kapacitet
- Kapacitet
- Liten kapacitet
- Ej kapacitet

Bedömningsgrunder för rekreation och hälsa

3 poäng

- Områden av betydelse för hälsa och rekreation för boende i hela kommunen. Ex platser där många rör sig i vardagen, platser med vattenkontakt eller viktiga områden för motion
- Områden med strukturer för aktiv rekreation, som friluftsgård, motionsspår, skidspår, och badplatser.
- Tysta områden, <40 dBA
- Områden som innehåller två eller flera upplevelsevärden, ex orördhet, vattenkontakt/ skogskänsla / utblickar
- Upplevelsevärde ska inte påverkas negativt av barriärer eller andra störningar som buller, skräp, föroreningar och infrastruktur

2 poäng

- Områden av betydelse för hälsa och rekreation för boende i området
- Områden med strukturer såsom mindre stigar/ anläggningar
- Områden och grönytor som har ex pulkabacke, isar, boulderingmöjligheter
- Områden som innehåller en eller flera upplevelsevärden, ex orördhet, vattenkontakt/ skogskänsla / utblickar
- Upplevelsevärde ska inte påverkas av barriärer eller andra störande strukturer

1 poäng

- Övriga grönytor som är funktionella för rekreation

Bostäder med tillgängliga rekreativa parkytor

Stadsnära grönområden ger en rad rekreativa fördelar för människor som bor och arbetar i städerna. Det finns ett tydligt samband mellan användningen av grönområden och avståndet från bostaden. Ett längre avstånd till parker och grönområden både minskar antalet besök och hur länge man vistas i områdena, samtidigt som man kan se att invånarnas stressnivåer ökar. Ett avstånd längre än 400 meter går att koppla till högre risk för psykisk ohälsa och andra stressrelaterade sjukdomar. Lättillgängliga grönområden är därför viktiga för likväl motion som avkoppling och återhämtning, vilket i förlängningen bidrar till förbättrad livskvalitet och en trivsammare stadsbild.

För att utreda vilka delar av Staffanstorp och Hjärup som har högre respektive lägre tillgång till parkmiljöer har en tillgänglighetsanalys tagits fram. Analysen kan användas som planeringsunderlag för att identifiera och förebygga de risker som kan uppstå vid eventuell exploatering av parkmiljöer, samt vid planering av nya bostäder.

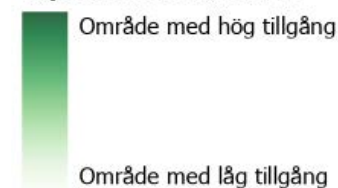
Analysen utgår från att människor inte ska behöva gå längre än 400 meter för att frekvent besöka en parkyta. Detta avstånd beräknas inte utifrån fågelvägen, då människor sällan väljer att gå genom grannarnas tomter eller över byggnader. Modellen utgår istället ifrån avstånd längs tillgängliga gång- och cykelvägar samt att större bilvägar endast kan passeras vid utmärkta övergångsställen. Varje park får ett värde baserat på dess storlek och dess värde för ekosystemtjänsten rekreation. Det sammanställda värdet samlas sedan upp i olika hexagoner, som får poäng baserat på det samlade värdet för alla parker som hexagonen har tillgång till.

Resultatet presenteras i kartor där mörkgrönare färger motsvarar en högre tillgång på flera högkvalitativa parkmiljöer, medan de ljusare hexagonerna representerar en tillgång till parker med låg kvalitet, eller avsaknad av närliggande parkmiljöer.

De flesta boende både i Staffanstorp och Hjärup har någon tillgång till parkmiljöer från sina bostäder, men i varierande grad. I Staffanstorp är det framförallt tätortens utkanter som har begränsad tillgång till en mångfald av parkmiljöer. Flera byggnader inom Östra industriområdet samt vid Abekås åkeri saknar helt tillgång till parkmiljöer inom 400 meter. I Hjärup finns den goda tillgången på parkytor centrerad kring Hjäruks park, Soluret och Centrumparken. Västra Hjärup är i nuläget ett bristområde. Detta kommer dock åtgärdas framöver i och med anläggandet av en ny park i området.

Bostäder med tillgängliga rekreativa parkytor

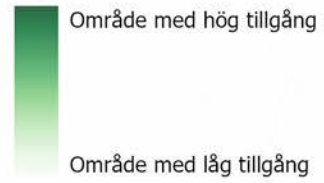
Tillgång till parker med kapacitet för rekreation

■ Byggnader

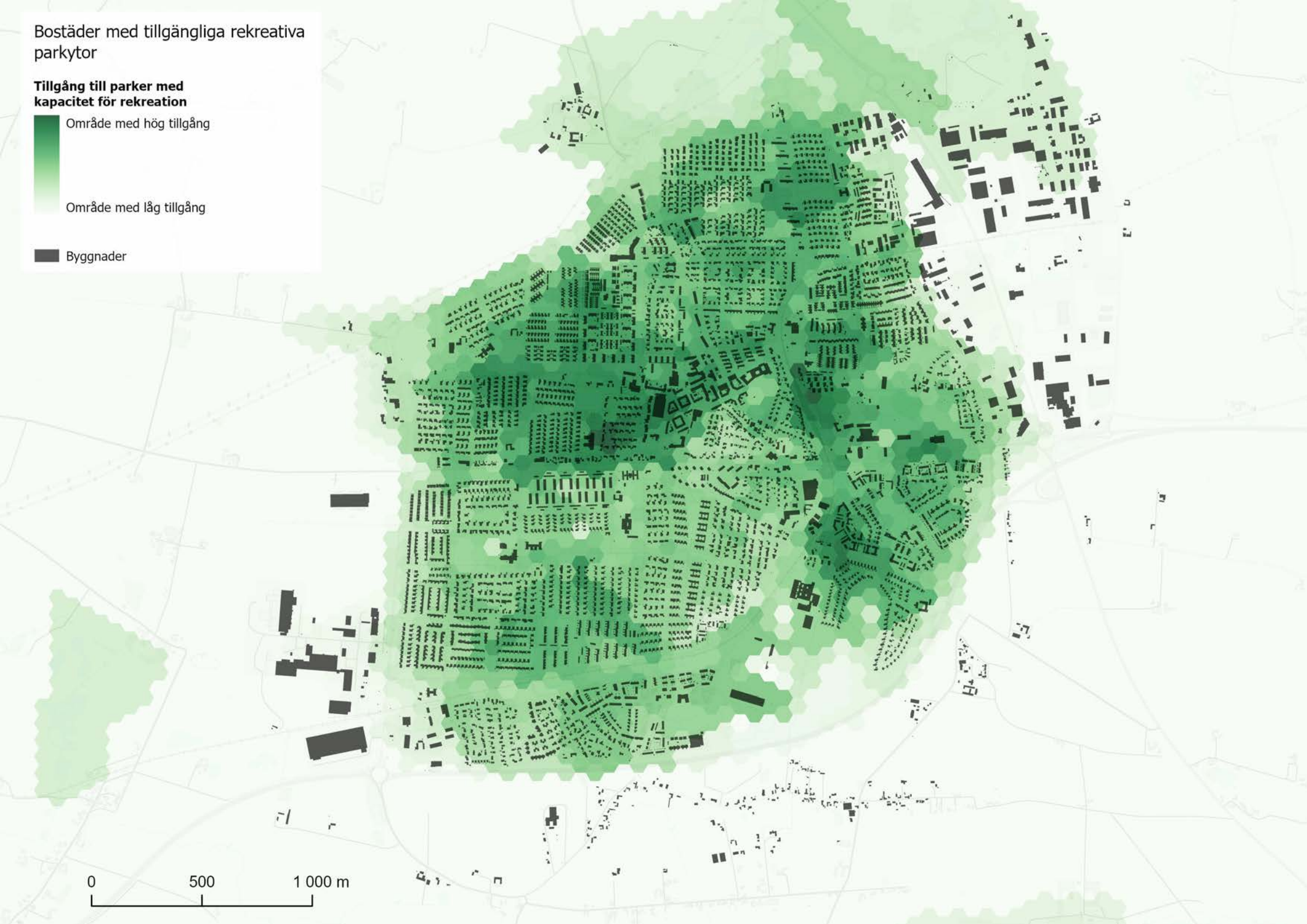
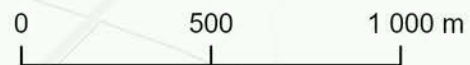
Bostäder med tillgängliga rekreativa parkytor

Tillgång till parker med kapacitet för rekreation

Byggnader

A small dark grey square icon representing buildings on the map.

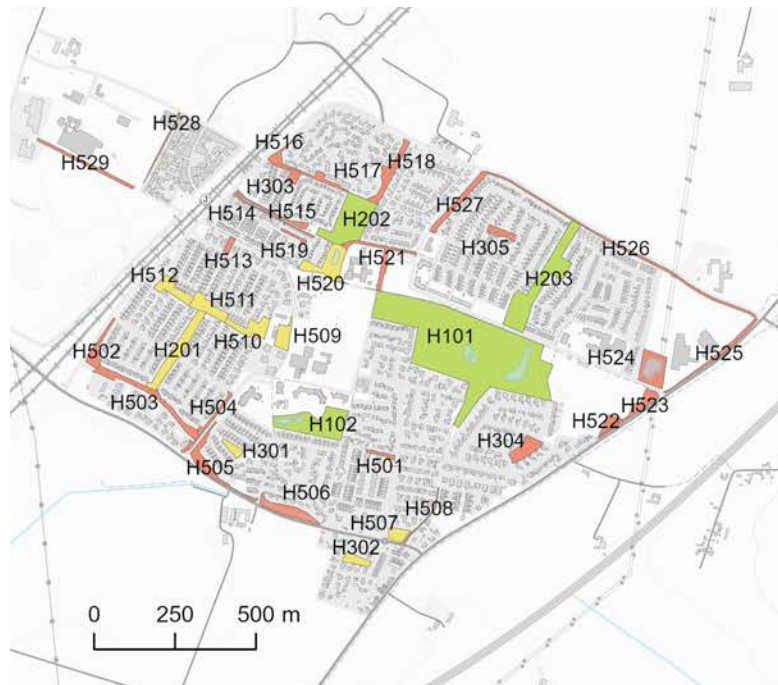

Naturpedagogik

I naturen finns källor till kunskap. Genom naturpedagogik kan skolelever och intresserad allmänhet skaffa sig förståelse för naturliga kretslopp, djur, växter och hela ekosystem. Undervisning utomhus ger omväxling och nya perspektiv som underlättar inläringen. Möjlighet till naturpedagogik är en viktig ekosystemtjänst eftersom den bidrar med insikt om varför den biologiska mångfalden är viktig och varför vi behöver värna om miljön. Här spelar skolor och förskolor en viktig roll i att erbjuda alla barn möjlighet att lära känna sin närmiljö och lära sig om hur man är i och tar tillvara på naturen.

Kartläggning av naturpedagogik

För att en yta skall vara värdefull för skolor och förskolors verksamhet behöver den ligga inom tillgängligt avstånd. I den här kartläggningen har 300 meter använts som mått på hur långt verksamheten kan ta sig. Ytor inom 300 meters radie från förskolor och skolor har bedömts utifrån hur stora kvaliteter de har för att bedriva naturpedagogisk verksamhet; exempelvis artrik och varierad

natur, vattenkontakt, tillräckligt utrymme att samlas på och avsaknad av störningar såsom buller. Även områden som ligger längre bort har bedömts värdefulla för naturpedagogik om de erbjuder särskilda naturpedagogiska värden. Gullåkra och Vesums mossar har bedömts ha sådana värden.

Naturpedagogik i Hjärup

Hjärups storlek gör att åtminstone de verksamheter som finns öster om järnvägen har tillgång till de möjligheter som Hjärups park, Centrumparken, Soluret och Mimers lunds park samt Namnparken erbjuder i form av vattenkontakt, odlingar, naturlika planteringar och åtgärder för att gynna pollinerare. För verksamhet i området väster om järnvägen är risken stor att avstånd och barriärer gör att naturpedagogik är svårt att väva in i vardagen.

Naturpedagogik i Staffanstorp

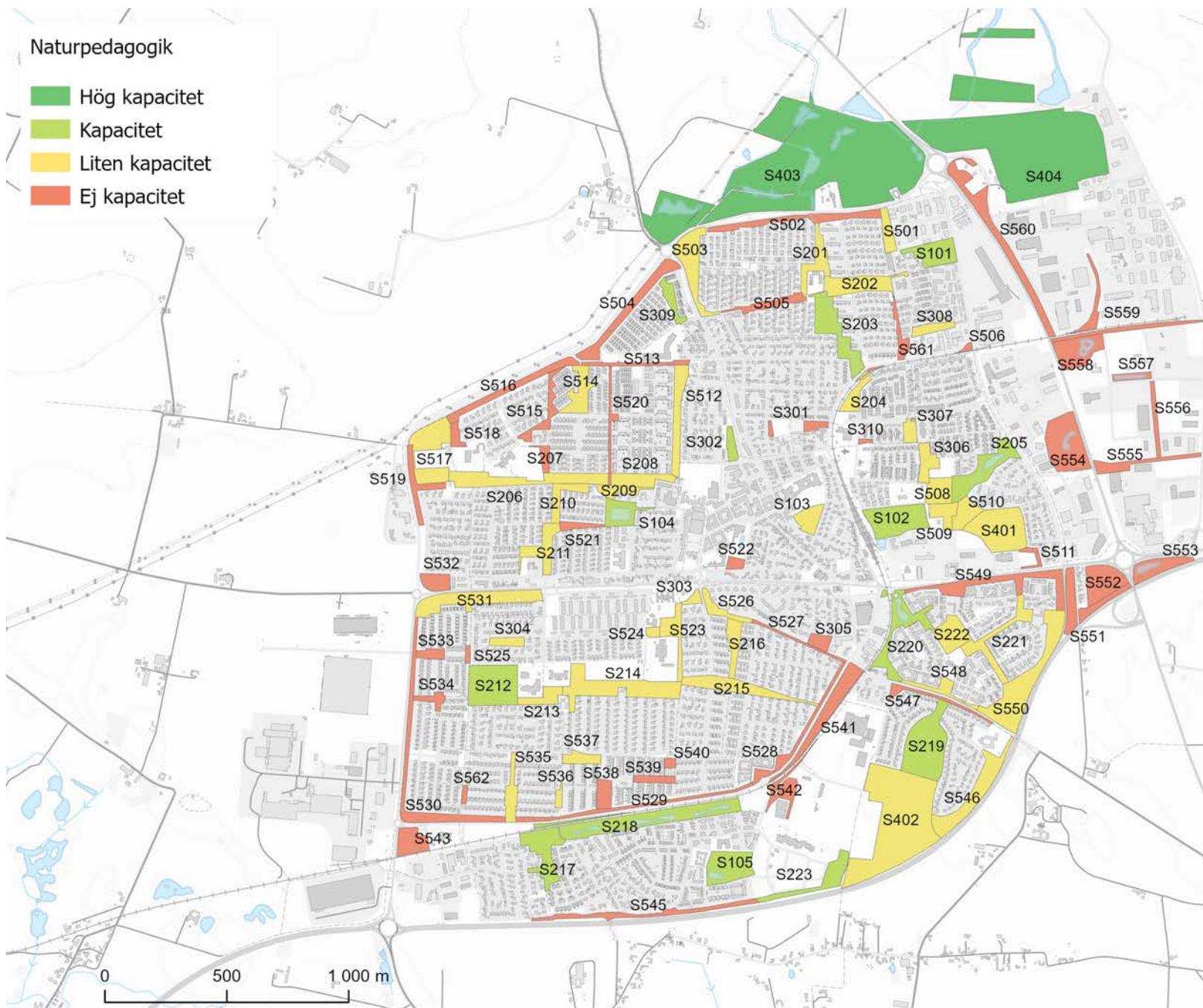
Staffanstorp har flera fina områden som lämpar sig för naturpedagogik spridda i tätorten. Särskild betydelse har platser med vattenkontakt där man kan håva efter småkryp samt platser med väl uppvuxna skogsmiljöer och en variation av arter, platser med gynnsamma miljöer för bin och liknande. Gullåkra mosse är en stor tillgång i form av utflyktsmål som erbjuder en mängd värden för naturpedagogik.

Naturpedagogik

- Hög kapacitet
- Kapacitet
- Liten kapacitet
- Ej kapacitet

Åtgärdsförslag

- Stärk förutsättningarna för naturpedagogik genom att utveckla parker och grön- och vattenområden i närheten av förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.
- Informera allmänhet med beskrivande och visuella skyltar.

Bedömningsgrunder för naturpedagogik

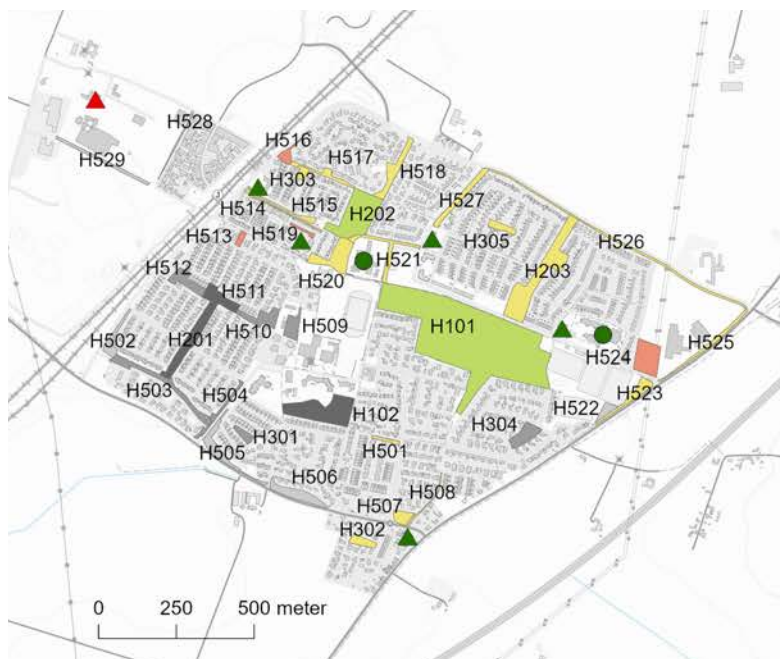
3 poäng	- Grönytor med höga naturvärden med tydligt syfte för naturpedagogik, exempelvis en våtmark med fågeltorn eller en damm med groddjur och informationsskylt - Naturresevat eller områden med motsvarande kvaliteter med leder och entréer
2 poäng	- Grönytor med varierad natur inom 300 meters avstånd till skola eller förskola - Odlingsträdgårdar/odlingslotter som är tillgängliga för förskolor eller skolor
1 poäng	Annan natur inom 300 meters avstånd till skola eller förskola som inte är svår att ta sig till eller vistas i till följd av barriärer, höjdskillnader, störande strukturer eller platsbrist. Störningar innefattar bland annat föroreningar, buller och infrastruktur

Avstånd till skolor

För att bedöma närheten från skolor till parkmiljöer inom Staffanstorp och Hjärup har närbarheten mellan skolorna och parkområdena inom respektive tätort analyserats. Analysen utgår från att skolbarn inte rör sig genom privata tomter eller över byggnader utan i stället nyttjar gång- och cykelvägar som finns att tillgå för att ta sig till parkerna. Större bilvägar fungerar som barriärer i staden och har i analysen enbart bedömts kunna korsas vid de övergångsställen som finns utmarkerade. I modellen har avståndet därefter beräknats från varje skola. Barn i årskurs 1-9 har bedömts kunna röra sig maximalt 500 meter och motsvarande siffra för förskolebarn har satts till 300 meter. Om det finns en park inom det angivna avståndet bedöms skolbarnen ha tillgång till parkmiljöer under skoldagen.

I kartan visas vilka skolor som har tillgång till parkmiljöer, samt vilka parker som ligger inom det angivna avståndet från förskolor och skolor. Ju närmare en park ligger en verksamhet och ju fler verksamheter som har den inom räckhåll desto större betydelse bedöms den ha för skolbarnens vardagliga utomhusaktiviteter.

Inom Staffanstorps och Hjärlups tätorter har samtliga skolelever inom tätorterna möjlighet att ta sig till en park under skoldagen. Det finns dock förskolor utanför tätorterna som enligt analysen i dagsläget saknar tillgång till parkmiljöer. För att skapa bättre förutsättningar för lek i dessa områden bör tillgången till stimulerande utemiljöer ses över. Samtidigt som de parkmiljöer som potentiellt kan nyttjas inom tätorterna bör förstärkas i de fall de inte möjliggör lek i den utsträckning som vore önskvärt.

Skolor med närhet till parker

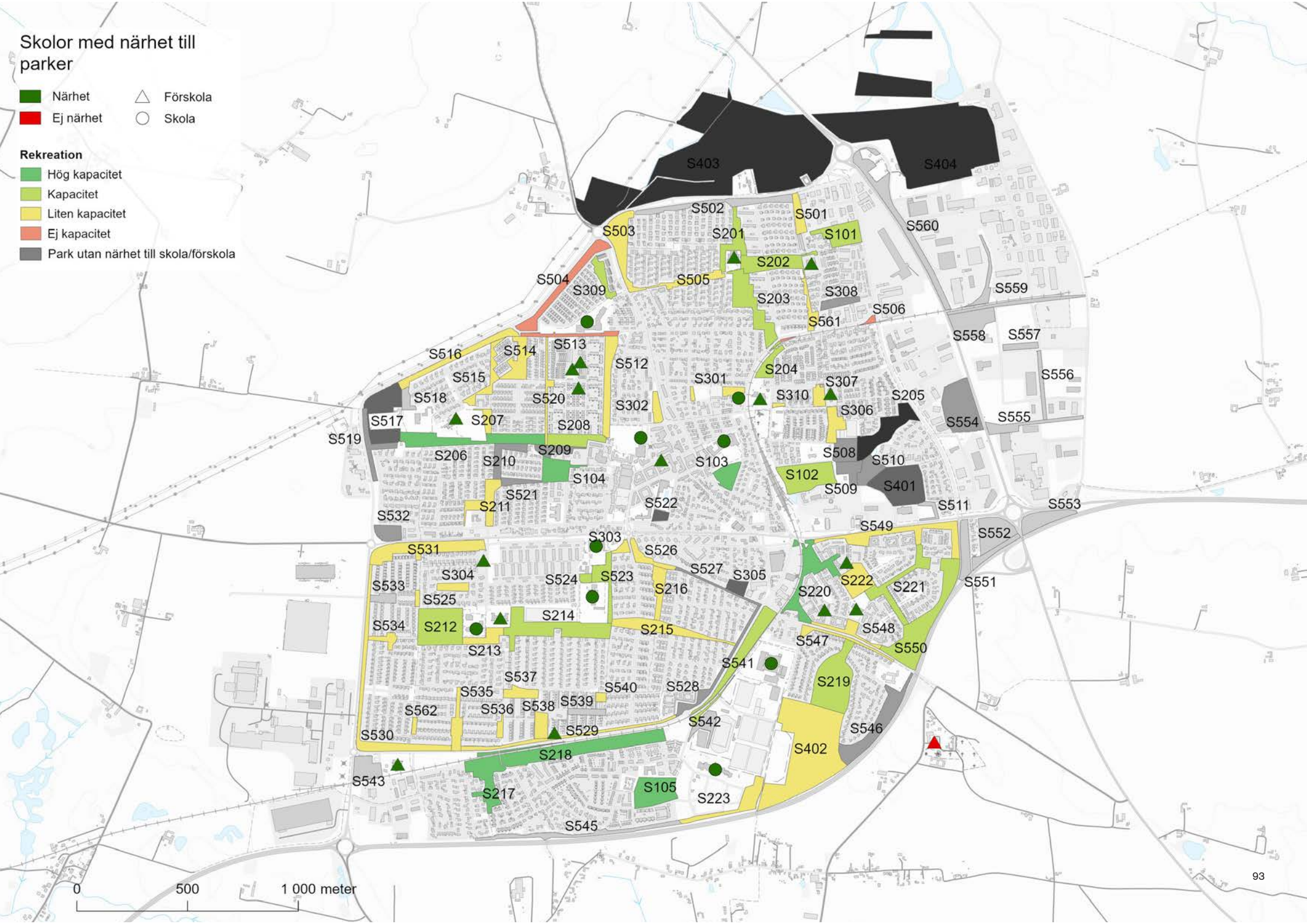

Skolor med närhet till parker

- Närhet
- Ej närhet
- Förskola
- Skola

Rekreation

- Hög kapacitet
- Kapacitet
- Liten kapacitet
- Ej kapacitet
- Park utan närhet till skola/förskola

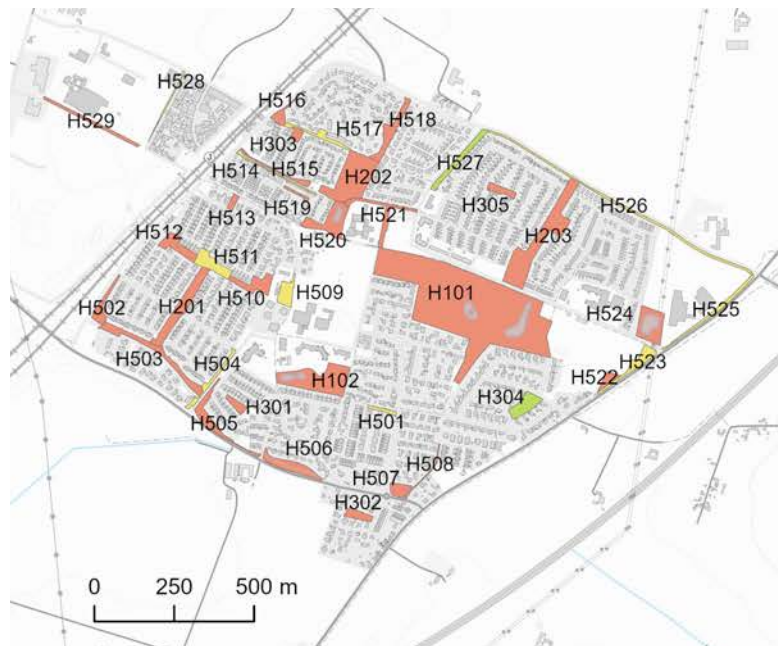

Grönt kulturarv

Ekosystemtjänsten grönt kulturarv syftar på de egenskaper hos naturen som bidrar till kulturarv eller historiska arv. Människans brukande av naturen kan ge tydliga kulturhistoriska avtryck, exempelvis i jordbruksmark med lång kontinuitet eller äldre parkområden med hög biologisk mångfald. Äldre parker, kanaler, alléer, fornlämningar och gamla träd ger upplevelsevärden genom att berätta om platsens historia. Dessa landskapselement och platser är alla exempel på biologiska miljöer som är kulturarv. De kan exempelvis fungera som utflyktsmål och bidra till att stärka platsens identitet.

Kartläggning av grönt kulturarv

Kartläggningen i Staffanstorp och Hjärup har baserats på tillgänglig kunskap om platsernas historia och kulturmiljövärden, främst kommunens kulturmiljöprogram, riksantikvarieämbetets webbdatabas och historiska kartor från 1960 och 1975. Detta har kompletterats med fältbesök då exempelvis äldre alléer och liknande spår i landskapet har kunnat undersökas.

Grönt kulturarv i Hjärup

Hjärup är till stora delar en ung tätort. Även om människor bott och brukat jorden i området under mycket lång tid finns få spår av detta i landskapet. Den flacka, bördiga jorden har omformats och spåren har suddats ut. De tydligaste spåren som finns är äldre alléer som visar vilka stråk som haft en lång betydelse och även gårdsmiljöer såsom Hjäruplunds gård, Lillgården och Uppåkra gård med flera. Gårdsmiljöerna är i stor utsträckning privatbostäder och syns därför inte i denna kartläggning.

Grönt kulturarv i Staffanstorp

I Staffanstorp finns vissa fina bevarade miljöer som visar på lång kontinuitet och tidigare användning, bland annat den gamla herrgårdsmiljön i Borggårdsparken, Sockerbruksparken med Brågarps mölla och Brågarps kyrkogård liksom gårdsmiljöerna vid exempelvis parkmiljön vid f.d. Prästgården och Annero gård. Bebyggelsen i stora delar av tätorten har dock suddat ut många av spåren av tidigare markanvändning men ett flertal alléer och liknande landskapselement kan fortfarande visa på hur stråk och ägo gränser gått. Det finns också mindre tydliga spår av äldre gårdsmiljöer såsom i parkmiljön längs det gamla järnvägsspåret. Även mossarna visar på en kontinuitet i markanvändning och ett kulturarv.

Grönt kulturarv

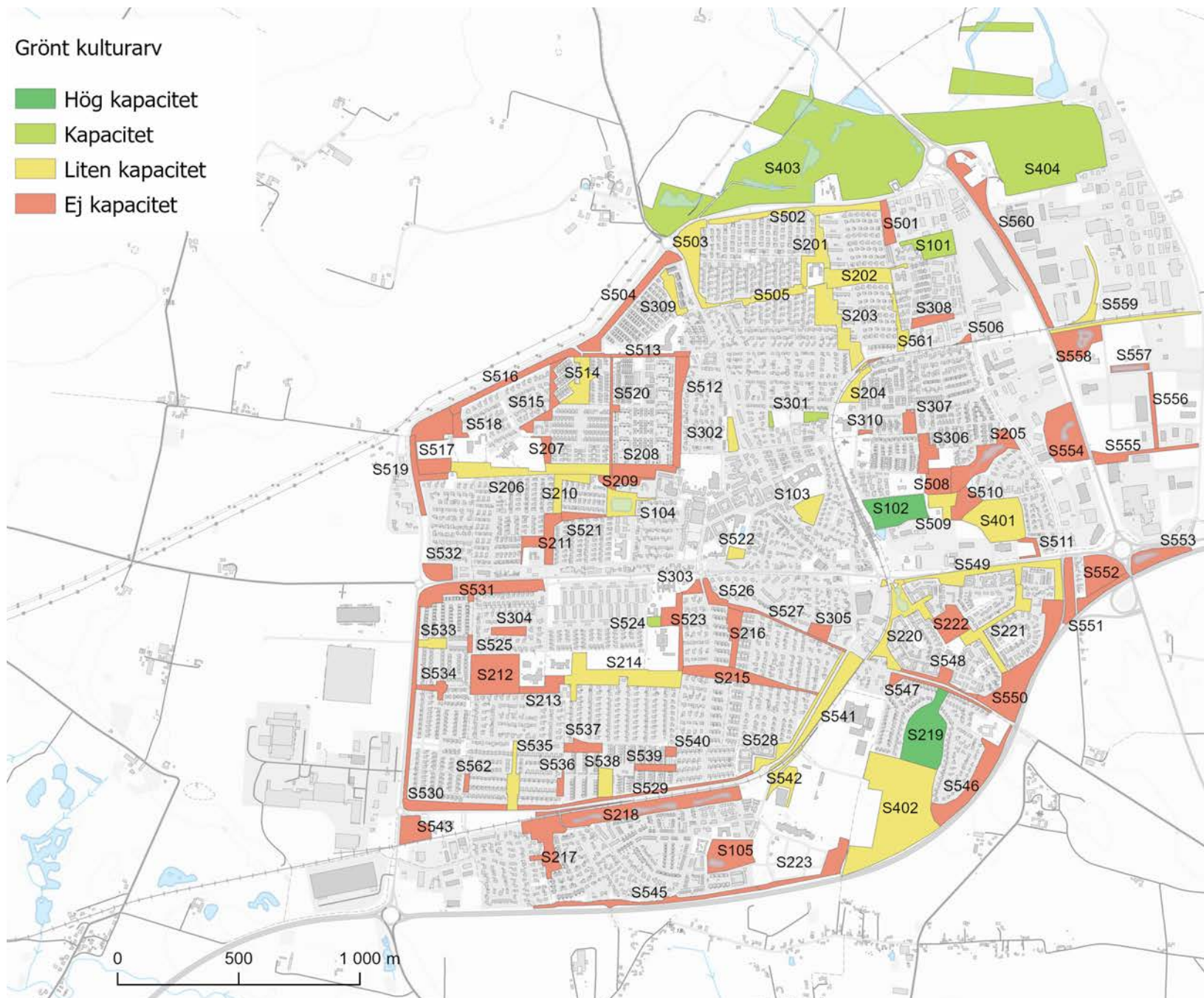
- Hög kapacitet
- Kapacitet
- Liten kapacitet
- Ej kapacitet

Åtgärdsförslag

- Bevara och skydda befintliga kulturminnen.
- Utred grönt kulturarv och sprid kunskap om vilka värden som finns.

Grönt kulturarv

- Hög kapacitet
- Kapacitet
- Liten kapacitet
- Ej kapacitet

Bedömningsgrunder för kulturarv

3 poäng	Grönområden som är utpekade i kulturmiljöprogram (kommunala och regionala) eller markerat som riksintresse för kulturmiljövård där människans nyttjande eller brukande av naturen format tydliga kulturhistoriska avtryck som går att uppleva på platsen, exempelvis jordbrukslandskap med lång kontinuitet eller äldre parkområden med hög biologisk mångfald
2 poäng	Grönområde med fornminne eller landskapsbildsskydd där människans nyttjande eller brukande av naturen format kulturhistoriska avtryck som tydligt går att uppleva på platsen Äldre eller väl etablerade alléer som bidrar till rumslighet, läsbarhet av landskapet och tidigare, kontinuerlig markanvändning Äldre gårdsmiljöer
1 poäng	Övriga grönområden där människans nyttjande eller brukande av naturen format kulturhistoriska avtryck som går att uppleva på platsen Bebyggelse med stor andel grönska, med stor förekomst av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse där grönskan bidrar till det kulturhistoriska värdet Övriga väl uppvuxna alléer

Multifunktionella ytor

Att lägga ihop bedömningarna av de olika ekosystemtjänsterna i en kartbild ger en bild av vilka ytor inom tätorterna som rymmer många funktioner. Värdeskalan har givits genom att slå ihop poängen för alla ekosystemtjänster. Områden med fler poäng är alltså mer multifunktionella enligt analysen och innehåller fler ekosystemtjänster.

Att ett område kan rymma flera funktioner är eftersträvarsvårt i områden såsom Staffanstorp och Hjärup där många värden skall rymmas på små ytor. Multifunktionskartan ger därmed ett perspektiv på vilka ytor som har kapacitet att förse oss med flest ekosystemtjänster idag. Den ger också en värdefull bild av i vilka områden som det kan vara särskilt viktigt att tillskapa gröna värden med en större mångfald av ekosystemtjänster.

En viktig aspekt är dock att en yta med hög multifunktionalitet inte automatiskt är mer värdefull än en annan yta med lägre poäng eftersom värdet av en ekosystemtjänst i hög utsträckning styrs av vilket behov som finns av den ekosystemtjänsten på den platsen. Hög kapacitet att ta emot och reglera skyfallsvatten är exempelvis mest värt i områden där risken för översvämningar är stor. Det är alltså viktigt att inte bortse från områden med betydelse för enstaka tjänster.

I Staffanstorp och Hjärup är det några ekosystemtjänster som kan lyftas upp som särskilt angelägna att värna och stärka:

- Kulturella ekosystemtjänsterna som bidrar till att skapa attraktiva livsmiljöer.
- Pollinering och biologisk mångfald med särskild betydelse sett till att det omgivande landskapet dels är fattigt på dessa två tjänster samtidigt är beroende av dem.
- Vattenrening och flödesreglering som har stor betydelse för att undvika översvämningar i tätorterna.

Kapacitets- och bristområden

Generella bristområden är områden med mycket liten kapacitet att leverera ekosystemtjänster. Dessa kan i kartläggningen utläsas i två nivåer, dels i de områden som har låga samlade poäng och dels de områden som har få eller helt saknar kartlagda grönytor. På samma sätt kan motsvarande områden med hög kapacitet att generera ekosystemtjänster ringas in.

Hjärup

Det går att utläsa några mönster kring var kapaciteten är låg respektive hög för generering av ekosystemtjänster i Staffanstorp och Hjärup. I Hjärup centreras god tillgång på ekosystemtjänster till stadskärnan med bland annat Hjäruks park, Soluret och grönytorerna kring Hjäruks skola. Ytterområdena och specifikt västra Hjärup kan ses som bristområden med lägre andel grönyta och lägre total kapacitet att generera ekosystemtjänster.

Staffanstorp

I Staffanstorp är mönstret mindre tydligt och klustringen kan göras på flera sätt men tre bristområden framträder ändå. Dels är det stadskärnan samt området norr om stadskärnan där tillgången på grönyta och gröna stråk är liten även om det finns rekreativa gatumiljöer med bland annat alléträd. Det tredje området är utbyggnadsområdena med mycket verksamheter öster om tätorten. Här finns en del grönytor med tydlig funktion att ta hand om och rena dagvatten men brist på andra värden.

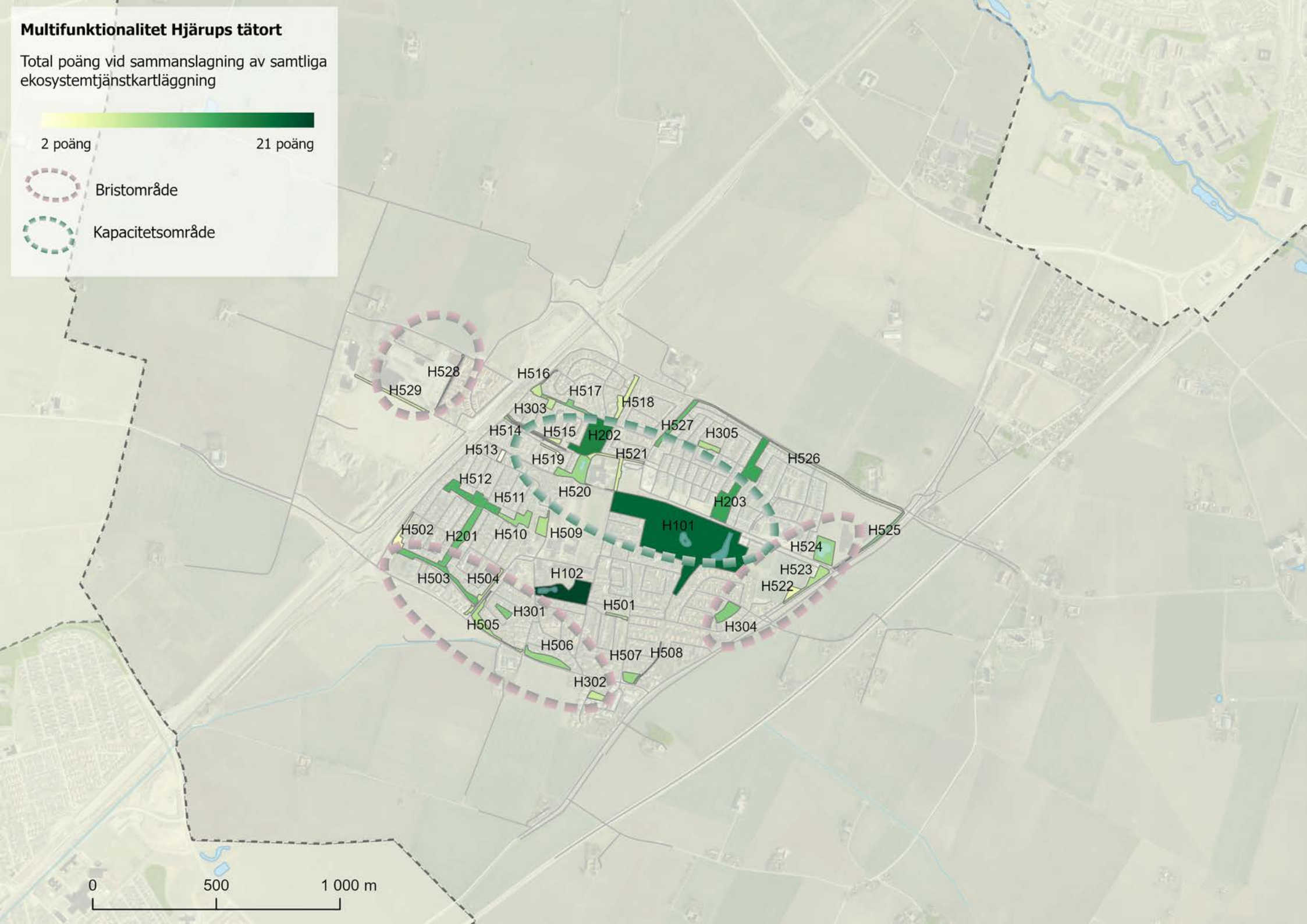
Staffanstorps områden med hög samlad kapacitet sträcker sig som ett brett sammanhängande stråk genom tätorten. I kartan på följande sida har stråket markerats som tre större kapacitetsområden. Det första utgörs av Borggårdsängen och Gullåkra mosse samt Borggårdsparken. Därefter kommer den mångfald av grönytor som finns öster om järnvägsspåret, med bland annat Sockerbruksparken, BO97-parken, Jeppsaparken och Hagalidsparken. Det tredje området ligger i tätortens sydöstra del och består av de två stråken Mellanvången-Stanstorpsängen och Vikhemsparken med kringliggande grönytor.

Multifunktionalitet Hjärrups tätort

Total poäng vid sammanslagning av samtliga ekosystemtjänstkartläggning

- Bristområde
- Kapacitetsområde

Total poäng vid sammanslagning av samtliga ekosystemtjänstkartläggning

GRÖNARE TILLSAMMANS

Grönare tillsammans - ekosystemtjänster på både allmän och privat mark

För att nå längre behöver vi jobba tillsammans för att gynna de värden som de gröna miljöerna bidrar med. Insatser på både kommunal mark och på privat mark behövs. Grönplanens bristanalys (sid 96) visar till exempel på ett behov av ökad biologisk mångfald och av att gynna pollinatörer i kommunen. Det är också tydligt att det finns ett behov av rening och hantering av regnvatten för att undvika framtida översvämningar och ta tillvara vattnet som en viktig tillgång för växter och djur. Kommunen vill använda den kommunala marken på ett så klokt sätt som möjligt och uppmuntra de privata markägarna att bli en viktig del i utvecklingen av det gemensamma gröna kapitalet. Varje insats kommer göra skillnad!

Tillsammans kan vi göra mer!

Kommuninvånarna och privata markägare spelar en viktig roll och kan göra skillnad för naturens nytta - ekosystemtjänsterna - i kommunen. Med ett gemensamt engagemang och ökad kunskap kring de gröna och blå miljöernas värden och vad vi kan göra för att öka dessa, kan en positiv förändring ske, både i liten och stor skala.

Naturens nytta - möjliga att göra skillnad för

Ju fler gröna och artrika miljöer som finns i kommunen desto bättre är förutsättningarna för att naturen ska kunna leverera viktiga funktioner och bidra med en hälsosam vardag och framtid. Tillsammans med kommunen kan privata trädgårdsägare, bostadsrättsföreningar och fastighetsägare göra en viktig skillnad för både biologisk mångfald, pollinering, klimatreglering, rening och reglering av vatten, rekreation och hälsa i kommunen.

”Grönare tillsammans” vill visa på vikten av att alla kan bidra för att öka den biologiska mångfalden och naturens nytta i kommunen

Detta kan du bidra med

Med fem uppmaningar vill kommunen uppmuntra alla att tillsammans göra skillnad:

- Våga det vilda
- Blomberika
- Bevara träden
- Mer grönt, mindre grått
- Skörda regnvatten

Våga det vilda

Genom att välja inhemska växter kommer du göra nytta för alla de fjärilar, vildbin och andra värdefulla insekter och arter som är beroende av just våra vilda växter. Med fler insekter blir det mer mat för småfåglar, fladdermöss och grodor - kanske även igelkotten vill flytta in. Särskilt våra inhemska träd och buskar är livsnödvändiga för tusentals andra arter.

Genom att spara löv, högstubbar och död ved i planteringar och rabatter bjuder du många arter på både mat och boplatser. Samtidigt återgår också näringen till marken och jordförbättrar på platsen. Samla ris och gräsklipp i prydiga risgården eller faunadepåer så ser platsen ordnad ut.

Med insektshotell, fågel- och fladdermusholkar eller kanske en mulmholk för vedlevande arter kan du hjälpa bostadslösa djur. Även sandiga miljöer (sandhögar eller så kallade sandblottor) i ett soligt läge blir en perfekt boplatser för många marklevande vildbin och andra skyddsvärda insekter.

Genom att sluta klippa gräsmattan kan en blomrik och artrik äng skapas - det perfekta sättet att snabbt gynna många arter. Glöm inte slåttorna efter blomningen och ta bort det slagna höet för att inte gräset ska ta över. Varje kvadrat gräsyta som blir äng gör nytta.

Många av de vilda växter som vi kallar för ogräs är nödvändiga som mat för fjärilarnas larver. Genom att låta dessa växter vara kvar i en så kallad fjärilsbarnkammare kan fler fjärilar överleva och trivas.

Blomberika

Med blomning från tidig vår fram till hösten kan du bjuda på mat till många hungriga pollinatörer. Särskilt viktigt är det med riklig blomning redan tidigt på våren. Både lökväxter, perenner, kryddträdgården, bärbuskar, fruktträd och andra träd och buskar kan bidra med nektar och pollen. Ju mer blomning och ju fler blomrika platser i kommunen desto bättre. Och så blir det vackert också!

En mulmholk är som en större fågelholk men fylld med fuktigt sågspån, löv och vedbitar som kan brytas ner och skapa perfekt boplatser eller mat för hotade humlor, skalbaggar eller andra vedlevande arter.

Insektshotell, sandhögar och död ved räddar bostadslösa insekter

En vedmur är både snygg och till nytta för många arter

Skapa en blomrik äng genom att sluta klippa delar av gräsmattan

Fruktträd är en uppskattad insektsrestaurang om våren

En köksträdgård eller odlingsyta kan bidra med blomning hela säsongen

Bevara träden

Att ha stora träd och skogsområden är det bästa sättet att skapa förutsättningar för många olika ekosystemtjänster. Ju större och äldre ett träd är desto mer värdefullt är det. Därför behöver vi tänka oss noga för innan vi tar ner gamla träd - det tar lång tid att få tillbaka samma funktion. Exempel på värden som träden skapar:

- Boplatser och mat för många arter som insekter, mossor, lavar, svampar, fåglar och fladdermöss.
- Träd tar upp regnvatten innan det når marken och avlastar på så sätt dagvattenledningarna och minskar risken för översvämningar vid kraftiga regn.
- Trädens stora kronor ger skugga varma dagar, dämpar blåst, ökar luftfuktigheten och sänker lufttemperaturen. Funktioner som är särskilt viktigt vid ohälsosamt höga temperaturer i hårdgjorda miljöer.

Där det inte finns äldre träd är det viktigt att plantera nya träd, som kan bli framtidens stora och välmående träd till nästa generation.

Mer grönt, mindre grått

Varje kvadratmeter där det växer eller finns vatten gör en stor skillnad och ger många mervärden jämfört med en asfalts- eller

stensatt yta. Även gröna väggar som fasader med klätterväxter eller spaljerade träd bidrar med både upplevelsevärden och andra ekosystemtjänster. En förrådsbyggnad eller andra flackare takytor kan få ett grönt tak. Ett biotoptak eller torktålig ängstak bidrar både med blomrikedom, artrikedom och hantering av dagvatten.

Alla gröna ytor gör nytta för hanteringen av dagvatten, även gräsmattor eller ytor med gräsarmering är bättre än helt hårdgjorda ytor.

Skörda regnvattnet

Regnvatten är något värdefullt vi allt mer behöver hushålla med och se som en resurs för våra gröna miljöer. När vi tar hand om och fördröjer regnvattnet kan grundvattennivåerna fyllas på och belastningen på dagvattenledningarna minskar.

Genom att koppla om ett stuprör och leda takvattnet över en gräsyta, till en damm eller nedsänkt plantering eller en så kallad regnbädd kan nya värden skapas och vattnet sparas på platsen. Ju fler stuprör som kopplas bort desto större möjlighet har ledningssystemet att ta hand om regnvatten vid kraftigare regn.

I en regnvattentunna kan man ”skörda” och spara vatten för bevattning av växter och odlingsytor. Värdefullt vid torrperioder och minskar användandet av dricksvatten för bevattning.

Träden ger skugga, renar luften och dämpar vind och fångar regn

Varje liten plantering gör nytta - ju mer grönt desto bättre

Grönska istället för stensatta ytor bidrar till många mervärden

Med en regntunna eller damm kan regnvattnet sparas till varma dagar

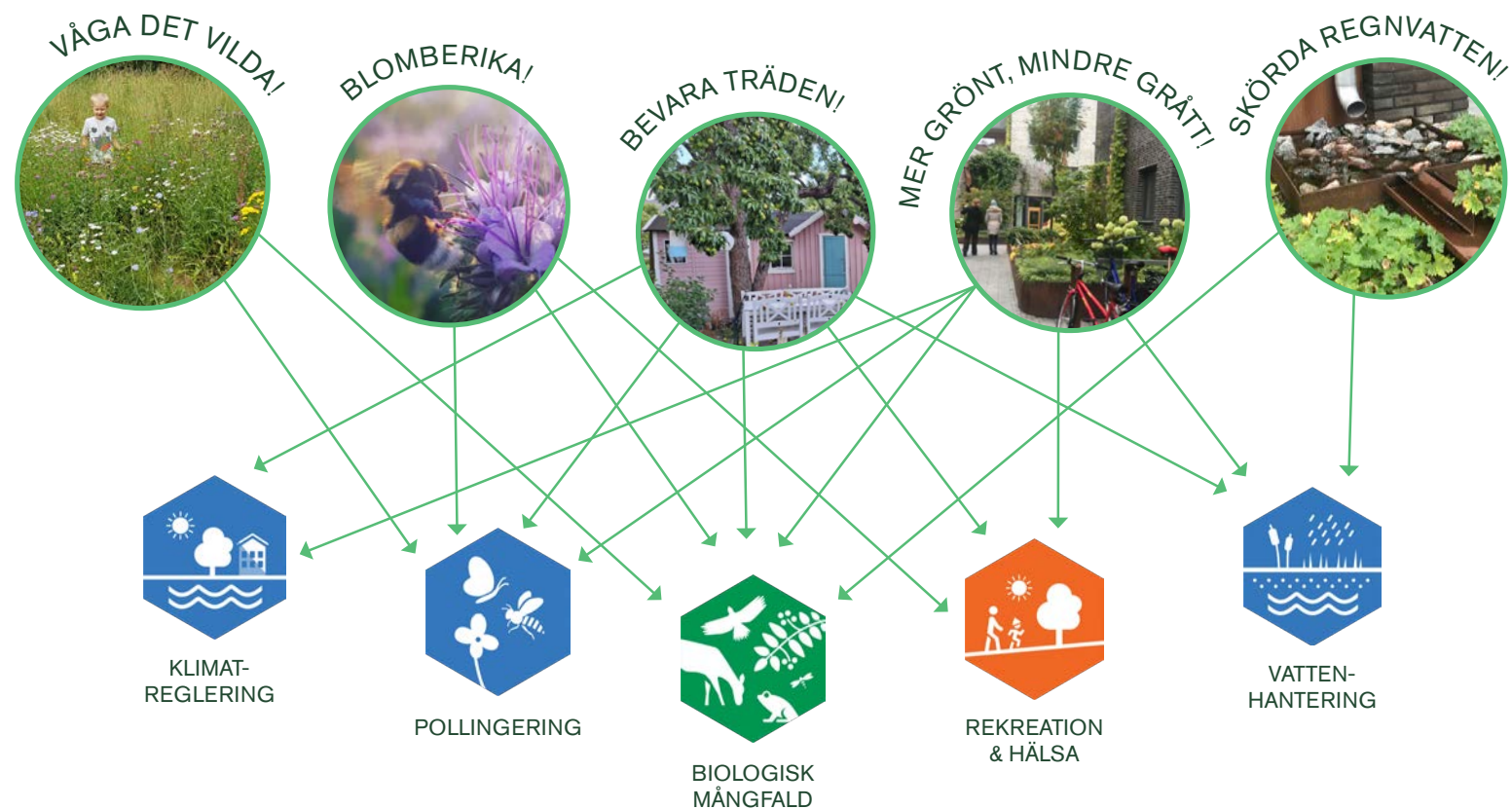

Vatten bidrar till liv under torra somrar

Var med och skapa förutsättningar för ekosystemtjänster

Illustrationen nedan visar hur de fem uppmaningarna kan skapa förutsättningar för naturens gratisvärden - de så kallade ekosystemtjänsterna. Med ”många bäckar små” kan den sammanslagna nyttan av de gröna och blå insatserna göra skillnad för hela kommunen.

Läs mer om ekosystemtjänster i avsnittet Ekosystemtjänster, sid 64.

Ekosystemtjänster:
det är produkter och tjänster som naturen ger människan och som bidrar till vår välfärd och livskvalitet. Fungerande ekosystem är en förutsättning för planetens existens och för att skapa framtidens hållbara samhällen.

Mervärden med en vildare trädgård, bostadsgård eller park:

- fler arter trivs och kan hitta mat och någonstans att bo
- med lokala och inhemska växter gör du störst nytta för den biologiska mångfalden
- du kan bli en ambassadör för en hotad art i kommunen
- Staffanstorp och Hjärup kan bli oaser i det mer artfattiga jordbrukslandskapet

Illustrationen visar de fem uppmaningarna och vilka ekosystemtjänster de gynnar. Alla möjliga för både kommunen och privata markägare att göra stor skillnad för

Visste du att?

Stora träd är hjältar vid kraftiga regn

Ett stort träd kan fånga upp och hålla ca 1000 liter vatten i bladverket. Regnvatten som annars skulle landat på marken. Med rötterna kan trädet också suga upp lika mycket vatten som sedan långsamt avdunstar. För varje träd vi behåller eller planterar minskar alltså risken för översvämningar och problem med fulla ledningar vid kraftiga regn. Var rädd om dina gamla och stora träd och se till att plantera framtidens dagvatten-hjältar.

Inhemska träd och buskar är skattkammare

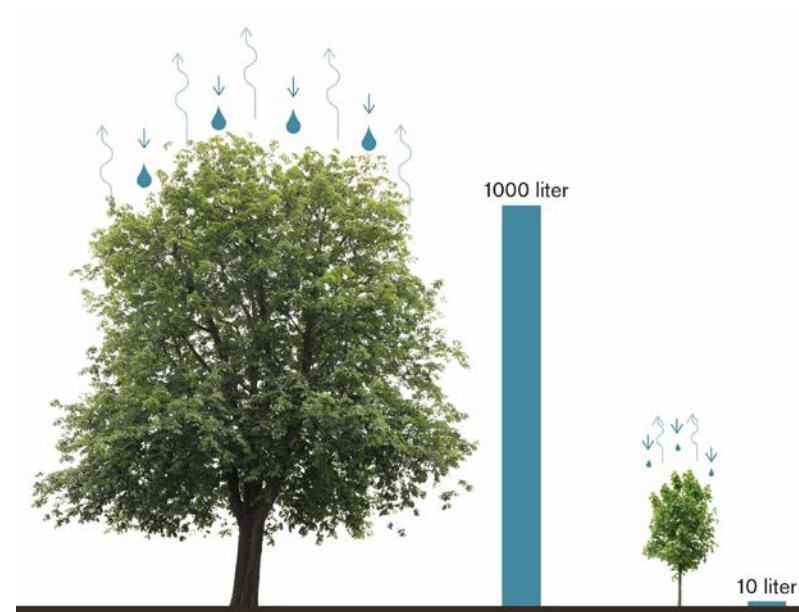
Våra vilda träd och buskar behövs för att insekter och andra arter ska kunna överleva. Sälgen till exempel skapar förutsättningar för över 1000 andra arter, och 240 av dessa hade inte klarat sig utan sälgen. Planterar du inhemska träd och buskar bjuder du också in våra värdefulla fjärilar, pollinatörer och småfåglar.

Utan pollinatörer mindre mat på bordet

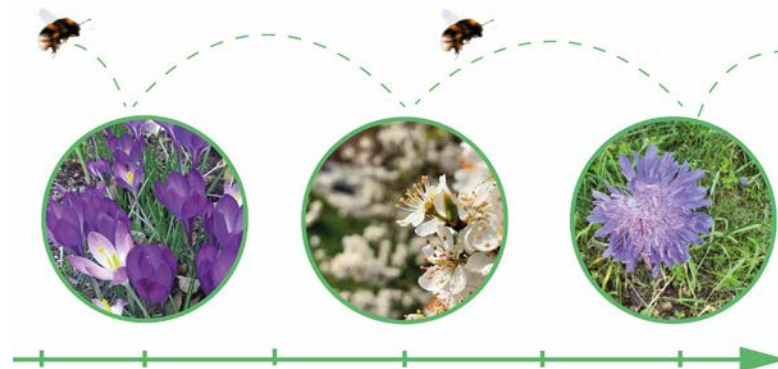
75 % av våra grödor är beroende av pollinerande insekter. Genom att bjuda på blomning från tidig vår och ända fram till hösten kan vi tillsammans vända den negativa trenden och se till att pollinatörerna blir fler. På våren är till exempel blomning av sälg och andra videarter helt avgörande för humlors överlevnad. Under högsommaren besöker humlor gärna blommorna på fruktträd och bärbuskar och under sensommaren är korgblommiga växter som åkervädd och väddklint viktiga pollen- och nektarkällor. Även ”ogräs” som maskrosor har under hela sin långa blomningssäsong ett stort värde. Rätt växter (inhemska arter) som mat till insekternas larver behövs också för att få vuxna fjärilar - här kan vi göra skillnad i våra planteringar.

Död ved lever

Över 1000 olika skyddsvärda och hotade arter är beroende av att det finns död ved. För att vara med och hjälpa dessa arter kan vi se till att varje ledig vrå har en stock, högstubbe, vedmur, risgärde eller grenar som får multna och skapa nytt liv.

Ett stort träd har ca 100 gånger så stor kapacitet att fånga upp regnvatten jämfört med ett nyplanterat litet träd. Därför är våra stora, befintliga träd extra viktiga.

Våra viktiga pollinatörer behöver nektar och pollen över hela säsongen - se till att det blommar från tidig vår fram till hösten

Referenser

Kommunala dokument

Blåplan Staffanstorps kommun, Aqua consulting och Staffanstorps kommun, 2017

Grönplan för Staffanstorps och Hjärup, Grontmij och Staffanstorps kommun, 2010

Kulturmiljöprogram Staffanstorps kommun, Nyréns arkitektkontor och Staffanstorps kommun, 2012

Översiktsplan 2020-2040 del 1 och 2, Staffanstorps kommun, 2021

Tryckta källor

Boverket, 2010. Låt staden grönska.

Boverket, 2015. Gör plats för barn och unga! En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö, rapport 2015:8.

Boverket, 2016. Hur mycket bullrar vägtrafiken?

Boverket och Malmö stad, 2016. BEST, Boverket och ekosystemtjänsterna.

Boverket. 2017. Bostadsnära natur, inspiration och vägledning. Dnr: 2309-1215/2007 Karlskrona

Berggren-Bärring, A-M, Grahn, P, 1995. Grönstrukturens betydelse för användningen, SLU, Institutionen för landskapsplanering, Rapport 95:3, Alnarp.

C/O City, 2014. Urbana Ekosystemtjänster: Låt naturen göra jobbet. En sammanfattning av c/o city av Varis Bokalders och Maria Block.

Collado, S., Staats, H., Corraliza, J. A., & Hartig, T. 2017. Restorative environments and health. In Handbook of environmental psychology and quality of life research (pp. 127-148). Springer, Cham.

Gómez-Baggethun E., Barton D.N. 2013. Classifying and valuing ecosystem services for urban planning. Ecological Economics 86: 235-245.

Grahn, P., & Stoltz, J. (2022). Indikatorer för hälsopromoverande urbana grönområden: Kunskapssammanställning. Naturvårdsverket.

Grahn, P. (2005). Om trädgårdsterapi och terapeutiska trädgårdar. I Johansson & Küller Svensk miljöpsykologi. sid 245-262. Lund: studentlitteratur. ISBN 91-44-03424-5

Handlingsplan för grön infrastruktur - insatsområden för grön infrastruktur 2019-2030. (2019:3) Länsstyrelsen Skåne. Tillgänglig på internet: <https://www.lansstyrelsen.se/skane/samhalle/planering-och-byggande/gron-infrastruktur/regional-handlingsplan.html> (2022-02-08)

Hooper D. U., Chapin III F. S., Ewel J. J., Hector A., Inchausti P., Lavorel S., Lawton J. H., Lodge D. M., Loreau M., Naeem S., Schmid B., Setälä H., Symstad A. J., Vandermeer J., Wardle D. A. 2005. Effects of Biodiversity on Ecosystem Functions: A Consensus of Current Knowledge

Maas, J., Verheij, R., Groenewegen, P., De Vries, S., & Spreeuwenberg, P. (2006). Green space, urbanity, and health: How strong is the relation? Journal of Epidemiology and Community Health, 60(7), 587

MEA. Millennium Ecosystem Assessment. 2005. Ecosystems and Human Wellbeing: Synthesis. Island Press, Washington, DC. Naturvårdsverket, 2017. Implementering av ekosystemtjänstbegreppet i kommunal verksamhet.

Naturvårdsverket. 2015. Guide för värdering av ekosystemtjänster.

Naturvårdsverket (2005) Upplevd ljudmiljö i stadsnära grönområden och stadsparker. Tillgänglig på internet: <https://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/620-5442-2.pdf>

SMHI, 2017. Sjöbris - en sval bris soliga sommarkdagar, senast uppdaterad 20 mars 2017. URL: <https://www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/sjobris-en-sval-bris-soliga-sommarkdagar-1.3814>.

Ståhle, A. Mer park i tätare stad, Licentiatavhandling, Stockholm, 2005

The Hosanna project. 2013. Forsséna, J., Hornikx, M., Van Der Aa, B., Nilsson, M., Rådsten-Ekmanc, M., Defrance, J., & Attenborough, K. 2014. Toolbox from the EC FP7 HOSANNA project for the reduction of road and rail traffic noise in the outdoor environment.

Ulrich, R. S. 1984. View through a window may influence recovery from surgery. Science, 224(4647), 420-421.

Upmanis Hillevi, Ingegärd Eliasson, och Sven Lindqvist. 1998. "The influence of green areas on nocturnal temperatures in a high latitude city (Göteborg, Sweden)." International journal of climatology 18.6: 681-700.

Muntliga källor

Workshop med tjänstepersoner på Staffanstorps kommun 2022-04-01

GIS- och kartmaterial

Från Staffanstorps kommun

Öppna data från:

- Historiska kartor 1960, 1975, <https://kartbild.com/#15/55.6490/13.2049/0x84>
- Jordbruksverket
- Lantmäteriet
- Länsstyrelsen i Skåne
- Naturvårdverket
- Skoggstyrelsen
- SLU Artportalen
- SGU
- Vattenmyndigheterna